

Dr. U. Cicak:

ZADNJI DANI

*zapadno - evropske
demokracije*

dr. Vladimir Cicak : Zadnji dani zapadnoevropske demokracije;

ZAGREB, 1941

KOMISIONA NAKLADA PRESS-IMPORT DD ZAGREB

Katančičeva ulica br.3

Sadržaj

Sadržaj	3
Izvori i literatura	5
Uvod	7
 Građanska država u svojoj pravoj slici	 12
1.Temelj građanske države	12
2.Cilj građanske države	12
3.Zadaća građanske države	13
4.Razvitak građanske države	14
 a) Gospodarsko polje	 14
b) Glazba	21
c) Kazalište	23
d) Film	24
e) Krugoval	27
f) Književnost	28
g) Likovna umjetnost	28
h) Filozofija	29
i) Tjelovježba i šport	30
j) Liječništvo	31
k) Štampa	33
l) Politika	37
 Adolf Hitler, vođa i preporoditelj njemačkog naroda	 44
1.Općenito	44
2.»Mein Kampf«	44
3.Adolf Hitler upoznaje u Beču preko radničkog pitanja cjelokupno socijalno pitanje	45
4.Adolf Hitler upoznaje u Beču preko socijalnog pitanja međunarodni marksizam zajedno sa međnarodnim židovstvom	47
5.Adolf Hitler proučavajući međunarodni marksizam i međunarodno židovstvo, proučava zapadnoevropsku demokraciju	54
6.Adolf Hitler o građanskoj državi	60
7.Adolf Hitler o propasti građanske države	64
8.Adolf Hitler o razvoju Židova u pojedinom narodu	66
9.Osvrt	69
 Međunarodno židovstvo	 70
1.Općenito	70
2.Židovska rasa	70
3.Tjelesne osobine i duševna svojstva Židova	71
4.Prednjeazijska rasa (Tjelesne osobine)	72
5.Prednjeazijska rasa (Duševna svojstva)	72
6.Orijentalna rasa (Tjelesne osobine)	72
7.Orijentalna rasa (Duševna svojstva)	73
8.Tjelesne osobine Židova	73
9.Duševna svojstva Židova	74
10.Oblikovanje židovske duše	75
11.Borben organizacije Židova	79

12.Kahal	80
13.Alliance Israelite Universelle	80
14.Independent Order B'nai B'rith	81
15.Cionistička federacija	83
16.Jewish Agency	84
17.Osvrt	85
18.Međunarodno slobodno zidarstvo	85
19.Po slobodnim zidarima osnovane organizacije	88
20.Liga za čovječja prava	89
21.Panevropska unija	89
22.Liga naroda	90
23.Međunarodna slobodno-zidarska liga	90
24.Međunarodni marksizam	91
Završetak	100
Građanska Hrvatska	101

Izvori i literatura

1. Emilio Bordrero: «Manifesto alla borghesia», Roma, 1920.
2. Stjepan Radić: »Savremena Evropa«. Izdala Matica Hrvatska, Zagreb 1905.
3. Jean Jacques Rousseau: »Contrat Social« (preveo dr Milan Gruber). Prosvjetna biblioteka, svezak V., Zagreb, 1918.
4. Jean Jacques Rousseau: »Emile« (Übersetzung von R. Grosse), Leipzig.
5. Emilio Bordrero: »La crisi della democrazia«, Roma, 1934.
6. Benito Mussolini: »Die Lehre des Faschismus«, Vallecchi editore, Firenze, 1936.
7. Dr. Antun Pilepić: »Masonstvo protiv Katoličke Crkve«, Split, 1935.
8. Viktor Cathrein S. J.: »Moralphilosophie«, 5. Auflage, II. Band, Freiburg, 1911.
9. Dr. Aleš Ušeničnik: »Sociologija«, Ljubljana, 1910.
10. Dr. Aleksij Ušeničnik: »Principi socijologije« (Preveo dr. Petar Rogulja). Znanstvena knjižnica »Narodne prosvjete«, knjiga I., Zagreb, 1920.
11. Theodor Fritsch: »Handbuch der Judenfrage«, 42. Auflage, Hammer Verlag, Leipzig, 1938.
12. Dr. Konrad Lange: »Das Kino im Gegenwart und Zukunft« Tübingen, 1922.
13. Max Osborn: »Povjest umjetnosti« (Preveli I. Hergešić i F. Jelašić). Izvanredno izdanje Matice Hrvatske, Zagreb, 1934.
14. S. Zimmermann: »Temelji filozofije«, Matica Hrvatska, Zagreb, 1934.
15. Dr. Otto Dietrich: »Weltpresse ohne Maske«, Gauverlag Westfälische Landeszeitung - Rote Erde, Dortmund, 1938.
16. Stjepan Radić: »Savremena ustavnost«, Obrazovna svjetska knjižnica, knjiga I., svezak I., Zagreb, 1911.
17. Giselher Wirsing: »Hundert Familien beherrschen das Empire«, Berlin, 1940.
18. Dr. Milan Ivšić: »Problemi suvremenog života — Socijalni eseji«, Matica Hrvatska, Zagreb, 1937.
19. Adolf Hitler: »Mein Kampf«, Erster Band, Zentralverlag der NSDAP., Franz Eher Nachf., München, 1937.
20. Alfred Rosenberg: »Die Spur des Juden im Wandel der Zeiten«, 4. Auflage, Zentralverlag der NSDAP., Franz Eher Nachf., München, 1939.
21. Hermann Esser: »Die jüdische Weltpest«, Zentralverlag der NSDAP., Franz Eher Nachf., München, 1939.
22. Alfred Rosenberg: »Der staatsfeindliche Zionismus«, Zentralverlag der NSDAP., Franz Eher Nachf., München, 1938.
23. Hans Günther: »Rassenkunde des jüdischen Volkes«, München, 1930.
24. Rabi Bileam Ben Marjah-Johanan: »Trojanski konj ili Židovi među nama«, Zagreb, 1941.
25. Werner Sombart: »Die Juden und das Wirtschaftsleben«, München, 1922.
26. Leon Blum: »Du mariage« (0 braku). Prevela Elza Dolić, Zagreb, 1938.
27. A. Knez: »Slobodni zidari — Tajna Hiramova družba« (Savremena reportaža), Zagreb, 1939.

28. Dr. Heinz Riecke: »Der Zionismus — Lösung der Judenfrage oder eine Weltgefahr«, Theodor Fritsch Verlag, Berlin.
29. Josip Horvat: »Supilo«, Binoza, Zagreb.
30. Josip Horvat: »Politička povjest Hrvatske«, Binoza, Zagreb, 1936.
31. Djela Ante Starčevića.
32. Sabrana djela Antuna Radića, Zagreb.
33. Ljubomir St. Kosier: »Jevreji u Jugoslaviji i Bugarskoj«, Zagreb, 1930.
34. Dr. Milan Ivšić: »Seljačka politika«, Jeronimska knjižnica, knjiga 506., Zagreb, 1937/38.

Uvod

»Demokracija je fosil našeg političkog života,
koji živi automatski i nesvjesno,
u logičnom nesmislu, koji njegovi zaštitnici
ne će ili ne mogu uvidjeti«.

Emilio Bordrero: Manifeste alla borghesia,
Roma, 1920.

Prošlo je nešto više od sto i pedeset godina, od kako je buknuła revolucija u tada gladnoj Francuskoj. Ta je revolucija zapravo predstavljala »čisto gospodarski i administrativni prevrat. U njoj ne bijaše ni idealizma, ni filozofskih načela; u njoj nema ni traga težnji za jednakošću, za ustavom i za političkom slobodom. Sve narodne pritužbe potječu iz teške bijede i nevolje, iz usta puka, koji umire od gladi i stenje pod gospodskom i činovničkom samovoljom. Taj puk misli samo na to, kako bi došlo do kakva takova reda, pravice i blagostanja, a tomu se nada od stalnoga zakona i od vlade po zakonu.«

(Suvremena Evropa, Stjepan Radić, Zagreb, Matica Hrvatska, 1905. str. 97—98.) Ta je revolucija težila, kao svaka revolucija, za novom raspodjelom dobara i novim administrativnim uređenjem Francuske. Ona je predstavljala reakciju gladnog i golog puka protiv anarhije u državi onih, koji su tada vladali nad tim gladnim i golim pukom.

Istom kojih desetak i više godina kasnije izdigla je — tada već sita Francuska — iz te revolucije nekadanje gladne Francuske, ideju slobode, jednakosti i bratstva, pozajmivši taj trinom iz međunarodnog slobodnog zidarstva, koje ga je imalo mnogo prije revolucije kao svoju temeljnu zasadu.

Divljenje tadanjih školovanih ljudi za načela slobode, jednakosti i bratstva bilo je tako veliko, kao onaj toranj, koji je inženjer Eiffel bio podigao u Parizu godine 1899. u oči svjetske izložbe, vjerujući sigurno i on, poput velikoga dijela tadanjih školovanih ljudi, kao da su ta načela u istinu besmrtna.

Misli slobodnog zidara La Fayette-a, Talleyranda, Sieyesa i Monniera, izražene u »Deklaraciji o pravima čovjeka i građanima« od 27 kolovoza 1789. postale su kasnije idealima novog društvenog poretka u zapadnoj Evropi i u cijelom kulturnom svijetu, koji se izgrađivao u suvremenoj građanskoj državi po uzoru zapadno-evropskom, a u obliku liberalno-parlamentarnom. Ta je građanska država predstavljala zapadno-evropsku demokraciju, uzdignuvši kapital i naobrazbu kao jedine vrednote ljudskoga društva i dajući ujedno materijalnim dobrima prednost pred onima duhovnim.

Danas se vodi zadnja borba protiv najveće laži novoga vijeka, koja se eto, nešto više od sto i pedeset godina krila pod krinkom zapadno-evropske demokracije u građanskoj državi.

Novi ljudi s kapitalom i naobrazbom, pripadnici trećeg vladajućeg staleža nasljednici na vladajućim i odlučujućim mjestima u pojedinim državama starih ljudi sa rodoslovljem, liberalci, bilo nacionalisti, bilo marksisti i to socijalni demokrati, bilo militaristi odnosno kozmopolite, pristaše sviju smjerova i sviju struja tadanjeg evropskog života, upirali su se zadnjih sto i pedeset godina, a i danas se još upiru, o načela slobode, jednakosti i bratstva. Ta su — eto — već nešto više od toga broja godina vladala Evropom kao ideali novog društvenog poretka u svijetu, u građanskoj državi, kao predstavnici zapadno-evropske demokracije, koja danas proživljuje svoje zadnje dane.

Sav napredan svijet, koji se rodio iza francuske revolucije, dakle baš ti novi ljudi, liberalci, za razliku od onih starih ljudi prije francuske revolucije, konzervativaca, držao se grčevito tih načela, ističući ponosom, da mu je duhovnim ocem Jean Jacques Rousseau, nazvan od suvremenika ocem francuske revolucije, radi svojih djela: »Društveni ugovor« ili »Temelji političkoga prava« i »Emile« ili »O odgoju«.

Građanska država, kao nasljednica sredovječne feudalne države, u kojoj su pokušali odgovorni čimbenici ostvariti načela iza francuske revolucije o slobodi, jednakosti i bratstvu, kao predstavnica zapadno-evropske demokracije, proživljuje u današnjici zadnje dane.

Ta građanska država, ta krinka u obliku liberalno-parlamentarnom, koja je u suvremenom parlamentarizmu krila najveću laž novoga vijeka, predstavljala je od svoga postanka neizlječivog bolesnika. Neizlječivu kćer svoga neizlječivoga duhovnog oca Jean Jacquesa Rousseau-a, koji je i sam za sebe rekao, da se rodio kao slabašno i bolesno dijete, kojemu se kasnije u životu »mašta razbijala i razigrala, duh pak nakrcao maglovitim slikama i fantastičnim pojmovima, a srce nježnim i tankočutnim osjećajima. Tako mu se već u mlađahnoj dobi usadila u dušu ishitrena i izopačena slika o životu i ljudima, a i njegovi nazori o svijetu nisu bili nimalo u skladu sa zbiljom. Kako sam priznaje, snažni pokreti i dojmovi, što ih je u njegovom srcu uzбудilo čitanje romana, stvorili su mu u duhu i mašti čudne i romantične predodžbe o svijetu i životu, kojih se poslije sve do smrti nije mogao otresti niti pod utjecajem hladnog razbora i iskustva.« (»Društveni ugovor« ili »Načela državnoga prava« preveo dr. Milan Gruber, Zagreb, Prosvjetna biblioteka, svezak V. 1918. str. 6.) .

Načelni protivnik braka, smatrajući ga protunaravnim okovima, smatrao je Jean Jacques Rousseau sebe poslanim na ovaj svijet, da bude propovjednikom istine, pa je kao takav u svom djelu »Emile«, koje su djelo liberalci smatrali odgojnim romanom modernoga duha, zastupao stanovište, da obitelj nije prikladna za idealan odgoj novog naraštaja u pojedinom narodu, jer da predstavlja protunaravne okove. Čovjek kao pojedinac treba se razvijati posve slobodno i bez ikakove sile.

Ovaj neizlječivi bolesnik, duhovni otac francuske revolucije i građanske države, te uzor sviju liberalaca, zastupao je stanovište, da je jedino zvanje svakog čovjeka da sebi pribavi svagdanji kruh, i da život po mogućnosti što udobnije uživa, sve to u skladu s temeljnim načelom njegovog života t. j. s potrebom ostvarenja osobne nezavisnosti i apsolutne slobode.

To je bilo mišljenje i to su bih osjećaji ovog teško živčanog bolesnog čovjeka, koji »je nastojao, da na osnovu svoga mišljenja i osjećanja stvori načela moralnog svjetskog poredka, te da od njih izgradi stalan sustav«. (Ista knjiga, str. 15)

Pribavljanje svagdanjeg kruha i što udobnije uživanje svoga života predstavljalo je ideal Jean Jacquesa Rousseau-a. Ovaj je ideal ovog patologijskog čovjeka preuzela u cijelosti zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi, pa je zato njemački marksist-Židov Ernest Toller, mogao u skladu sa duhovnim ocem građanske države reći, kao vjerni predstavnik duha, koji je prožimao i koji i danas prozirnije zapadno-evropsku demokraciju u građanskoj državi:

»Najgluplji od sviju ideala jest ideal čovjeka-junaka!«

Jean Jacques Rousseau, duhovni otac građanske države, kao predstavnice zapadno-evropske demokracije, umro je od kapi u stanju trajne pomućenosti duha. Pokopan je bio najprije u vrtu jednog kneževskoga dvorca u Francuskoj, odakle su mu kosti njegovi sljedbenici kasnije prenijeli u Pantheon, da ih godine 1814. francuski puk konačno odnese i baci na smetište!

Jean Jacques Rousseau, koji je u pribavljanju svagdanjeg kruha i u što udobnijem životu gledao jedino zvanje čovjeka, odgojenog izvan obitelji, koja tobože predstavlja protunaravne okove, našao je najvjernije sljedbenike u onima, koji su u zapadno-evropskoj demokraciji našli nepresušni izvor, iz kojeg su do naših dana crpli i još uvijek crpe obilna sredstva za svoj dnevni što udobniji život, naravski na teret puka kao mase, koju su stalno obmanjivah i još danas je obmanjuju opijumom liberalnog parlamentarizma. To su oni, koji su taj isti puk uvjeravali kao da se njegovo mnijenje tj. javno mnijenje, na svim područjima njegovog života, ostvaruje preko suvremenog parlamenta, koji navodno u svakoj pojedinoj građanskoj državi predstavlja mjesto, na kojemu pravi predstavnici naroda izlažu njegove želje i njegove težnje, a ove da tada ostvaruje vlada, proizašla iz stranačke većine tih zastupnika, kao vlada samoga puka i sviju građana, dakle cijelog naroda.

Ta su duhovna djeca Jean Jacquesa Rousseau-a, odlučujući čimbenici zapadno-evropske demokracije, prihvatili veseljem temeljno načelo zapadno-evropske demokracije, tj. načelo parlamentarne većine, »podijelivši ipak njegovu primjenu na najlogičniji način: narodu većinu glasova, a sebi većinu novca.«

(Emilio Bordrero: »La crisi della democrazia«, Roma, 1934.)
Ti su čimbenici postavili opreku između prirode i kulture, tražeći za čovjeka pojedinca gotovo neograničenu slobodu, a na uštrb zajednice.

Oni su zabacili načelo pravde, odgovornosti i vlasti, izdignuvši suverenost čovjeka pojedinca daleko iznad interesa zajednice, a državu su snizili na ulogu redarstvenika.

Oni su privatno vlasništvo oslobodili sviju političko-moralnih okova, snizivši ga na gospodarsko pravni čin.

Sebe su sa svojim kapitalom i svojom naobrazbom oslobodili svake političke odgovornosti, prebacivši je u suvremenom parlamentu na parlamentarnu većinu, zapravo na neosvješćen,

neprosvijetljen i neorganiziran puk, dakle na radnike, seljake i male građane, znajući dobro i predobro, zbroj i još k tome zbroj ništica, ne može nikada nikome biti odgovoran.

Svojim su materijalizmom ti isti prožeh sva područja, na kojima se razvija narodni život, unovčujući ne samo sva materijalna, već i sva duhovna dobra radi polučjenja sve većeg dobitka.

Izmislili su dionicu, koja glasi na donosioca, da se iza nje sakriju pred pukom, pa da ovako sakriveni zamijene konzervativce, i da onda privatnom vlasništvu dadu obilježje individualnosti, oduzevši mu njegovo staro obilježje objekta. Istodobno su tom istom privatnom vlasništvu oduzeli političko-moralno priznanje jedne dužnosti, da ga zamijene gospodarsko-pravnim priznanjem jednoga prava, ne izjednačivši pravo vlasništva nikada s pravom rada.

Ti su sljedbenici Rousseau-a zaboravili, da je iza »Deklaracije o pravu čovjeka i građanina« trebala doći nova i važnija »Deklaracija o dužnostima čovjeka u opće«, u kojoj je trebalo izjednačiti u dužnostima i pravo vlasništva i pravo rada, sve to u interesu narodne zajednice. Odlučujući čimbenici u građanskoj državi produbljivah su preko opreke političkog i gospodarskog morala i onako sve veći jaz između kapitala i rada, ne poduzimajući niti jedan ozbiljan korak za izmirenje oprečnih interesa unutar jednih te istih državnih granica.

Oni su svjesno izigrali slobodu i osilili se, izdižući iznad sebe na pijedestal vlasti svoj kapital i u njegovoj službi stojeću naobrazbu svojih najamnika. Kao takovi, naravski da su bili nespremni, da na taj način zlorabljenu slobodu ispravljaju jednakošću, jer su jednakost smatrali životnom konvencionalnošću, daleko preslabom, da bi ostvarila pravu slobodu bez bratstva. Bratstvo pak nisu mogli ostvariti kroz punih sto i pedeset godina, jer je to bratstvo tražilo u prvom redu baš od njih samih mnogo odricanja i još mnogo više žrtava, a niti odricanja niti žrtava nije mogla dati zapadno-evropska demokracija možda baš zato, jer je sav razvitak proizvodnje, od činjenice političko-moralne, spustila na činjenicu gospodarsko-pravnu. Sa svojim posebnim političkim moralom morala je ta zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi dovesti do liberalno-demokratskog vladanja s neograničenom slobodom čovjeka pojedinca, kao što je reakcija na taj i takav politički moral, posebni gospodarski moral, morala neminovno dovesti do marksističkog vladanja boljševika u SSSR., koji su izdigli protiv neograničene slobode čovjeka pojedinca u građanskoj državi, neograničenu slobodu zajednice u proleterskoj radničkoj državi, odnosno koji su sve usredotočili na materijalizam.

Sve je to zajedno atomiziralo oko čovjeka bez obitelji, koji je smatrao svojim jedinim zvanjem, da si pribavlja dnevni kruh, i da život, po mogućnosti, što udobnije uživa, organski život bivše feudalne sredovječne države u građanskoj državi, i dovelo ovu u krizu. Vlasnik kapitala i posjednik naobrazbe koji je stajao u njegovoj službi postali su demokrate u času, kada su vidjeli, da demokracija na svim područjima, na kojima se razvija život naroda, ističe kao konačni cilj gospodarstvo. Kao demokrate oni su si u zapadno-evropskoj demokraciji, u građanskoj državi, osigurali tada cjelokupno gospodarstvo !

Oni su konačno, dosljedni mišljenja i osjećaja Jean Jacquesa Rousseau-a, stvorili sami sebi vlastita načela moralnog svjetskog poredka, i od njih pokušali izgraditi vlastiti stalan sustav. Izdigli su materijalna dobra nad onim duhovnim, a svu su odgovornost u građanskoj državi prebacili, kako smo već naglasili, na parlamentarnu većinu, kojoj su dali pravo konačnog zaključivanja. Tim su svojim korakom konačno dokazali, da je kriza, u koju su doveli zapadno-evropsku demokraciju i suvremenu građansku državu, moralnog značaja.

Zapadno-evropska demokracija u suvremenoj građanskoj državi zapala je u takovu krizu, da se ne može dulje uzdržati. Ona proživljuje svoje zadnje dane. Baš radi toga, jer je njezina kriza moralnog značaja, mora ona otići u nepovrat. Ona je svoj vijek dotrajala!

Sljedbenici su patologijskog čovjeka, čije je kosti pariški puk bacio na smetište, zaboravili, da naciju ne predstavlja zbroj, koji se uzimlje kao većina naroda. Oni su zaboravili "da se narod ima shvatiti po kakvoći, a ne po kolikoći, da narod predstavlja misao najmoćniju, najčudoredniju, najrazumniju i najistinitiju, misao, koja dolazi do ostvarenja kao savjest i volja malenoga broja, odnosno jednog jedinog čovjeka, i kao ideal, koji nastoji da se ostvari u savjesti i u volji sviju. I to baš sviju onih, koji predstavljaju narod po naravi ih povijesti, sviju onih, koji idu za istim duhovnim razvitkom i istom izobrazbom, sviju konačno onih, koji predstavljaju jednu jedinu savjest, jednu jedinu volju. Ne radi se o rasi niti o jednom kraju, koji bi bio geografski određen, već o zajednici, koja se u povijesti širi, o mnoštvu, koje na okupu drži ideja, koja istodobno predstavlja volju, koja nastoji da se održi i da vlada, dakle koja istodobno predstavlja samosvijest, osobu."

(Benito Mussolini: Die Lehre des Faschismus, Vallecchi editore, Firenze, 1936. Seite 18.)
Ti su sljedbenici Jean Jacquesa Rousseau-a sva to smetnuli s uma, a to je i razumljivo. Oni su u građanskoj državi gledali tek most, preko kojeg su polazili do puta, za koji su mislili, da će ih konačno dovesti do ostvarenja svjetske države, u kojoj bi tada oni ostvarili, pod zaštitom zvijezde svoga roda, zavjetnu misao pradjedova. Oni su naime svojim radom u građanskoj državi trebali, kako je godine 1744. pisala »La France maconne« p. 17.—18. Bruxelles, »pripravljati polagano dolazak svjetske demokratske republike, kojoj će biti kraljem razum, a vrhovnim vijećem Sabor mudraca.«

Građanska država u svojoj pravoj slici

1.

Temelj građanske države

Građansku državu predstavlja suvremena demokratska država, koja se razvija, po uzoru zapadno-europskom, zadnjih sto i pedeset godina pred našim očima u obliku liberalno-parlamentarnom.

Tu državu prežimlje misao liberalistička, misao, kao da je narav čovjekova dobra, pa da radi te dobre naravi treba čovjeku ostaviti neograničenu slobodu, uslijed koje će nastati u ljudskom društvu opće blagostanje, jer će u toj neograničenoj slobodi, uslijed svoje dobre naravi, svi pojedinci i htjeti i činiti samo i isključivo dobro, i da će tako svi ljudi postati konačno sretni i zadovoljni.

Ta je eto sloboda uzeta kao prvi uvjet društvenog razvitka u građanskoj državi.

Nije čudo, što su zagovornici ove slobode, kao prvi uvjet društvenog razvitka, prihvatili geslo francuskog fiziokrata Gournay-a i trgovca Legendre-a »Laissez faire, laissez passer, et le monde va de lui même«, u slobodnom hrvatskom prijevodu **»pustite neka svatko radi što hoće, pustite neka svatko ide kamo hoće, i svijet će ići svojim tokom«**, te ga izdigli kao ideal nove građanske države, koji su tada primjenjivali na svim područjima, na kojima se razvijao i na kojima se i danas razvija društveni život, napose na području gospodarskom.

Misao liberalistička dala je u toj građanskoj državi gotovo neograničenu slobodu pojedincu na svim područjima, na kojima će se pojedinac u svom životu razvijati Tako se građanska država izgradila na individualističkoj teoriji, po kojoj je dala prednost pojedincu i isticala na svim područjima svoga razvitka samo i isključivo pojedinca, bez obzira na druge. Ta je sloboda pojedinca postala, dakle, temeljem građanske države.

2.

Cilj građanske države

Budući da je temelj, na kojem se izgradila građanska država, sloboda individua, dakle pojedinog građanina, to je, time u vezi, cilj građanske države »čuvanje i obrana te pojedinačne slobode.« Taj je, dakle cilj građanske države posve negativan.

Suvremena je demokratska država, po uzoru zapadno-evropskom, oblika liberalno-parlamentarnog, država građanskog društva, dakle građanska država, izdigla samo čuvanje i obranu slobode pojedinog svoga člana, a pri tome je zaboravila, da su svi njeni članovi tu svoju državu stvorili radi ostvarenja svojih dnevnih životnih potreba, koje ti njeni članovi ne mogu ostvariti svaki za sebe i po sebi. Te dnevne životne potrebe predstavljaju duhovna i materijalna dobra, koja su potrebna svakom čovjeku tokom cijelog svoga života, želi li postati

zadovoljnim i sretnim. Ostvarenje općeg blagostanja, dakle, blagostanja sviju članova pojedine države, trebao bi predstavljati pravi cilj suvremene države, a baš na taj su cilj posve zaboravili tvorci građanske države, jer nisu htjeli priznati, da blagostanje pojedinca ovisi o skladu između pojedinačne slobode i granica, koje je propisao naravni zakon svakom nosiocu ljudskog dostojanstva.

Građanska je država smetnula s uma, da se unutar njezinih granica osnivaju i razvijaju prerazne zajednice, najmanje, manje, veće, i najveće, počevši od one, koja se zove obitelj, i koja je naravna ljudska zajednica, pa dalje razne druge, umjetne zajednice, do one najveće državne, također naravne zajednice. U svim tim naravnim i umjetnim zajednicama teže njihovi članovi, građani, koji su ujedno i članovi građanske države, dakle, najveće naravne zajednice, za preraznim dobrima, duhovnim i materijalnim. Neka dobra mogu oni postići u svojim manjim, naravnim i umjetnim zajednicama. Većinu pak dobara, duhovnih i materijalnih, mogu postići tek u najvećoj, naravnoj zajednici, državi. Interesi svih tih članova preraznih zajednica jesu različiti. Na putu do ostvarenja tako različitih interesa sukobili su se članovi preraznih manjih i većih zajednica, pa je građanska država zaboravila, da bi njezin cilj imao biti, da usklađenjem prerazličitih interesa pojedinih zajednica i njihovih članova, ostvari blagostanje svih tih zajednica i svih njihovih, i time u vezi, i svojih članova državljana.

3.

Zadaća građanske države

Iz pogrešnog cilja, koji je građanska država gledala pred sobom, izvela je ona i svoju pogrešnu zadaću, koju je gledala samo i isključivo u održanju reda, potrebnog za očuvanje i obranu slobode svakog pojedinog svoga člana, i ništa više!

Građanska je država postala na taj način zapravo redarstvenikom, koji je sebi postavio zadaćom očuvati, po unaprijed izdanim zakonima, slobodu i pravo većeg broja ljudi. Zato je građanska država, radi očuvanja ove slobode i tih prava, uvela za održanje reda unutar granica, silan činovnički aparat, a za osiguranje svojih granica, silnu vojsku. Time su tvorci građanske države mislili, da su izvršili onu zadaću, koja je potrebna za ostvarenje cilja države.

Nema sumnje, da su ti činovnici i vojska u svakoj pojedinoj državi potrebni za izvršenje državne zadaće. No uz činovništvo i vojsku potrebni su mnogi drugi preduvjeti za ispunjenje prave zadaće države, a na te je preduvjete građanska država zaboravila.

Ako je pravi cilj države ostvarenje blagostanja svakog pojedinog člana države, onda je i zadaća države mnogo veća, no samo čuvanje slobode i prava državljana preko činovništva i vojske.

Građanska je država zaboravila, da su svi njezini članovi obični ljudi, koji po svojoj naravi moraju živjeti u bilo većim, bilo manjim zajednicama.

U svim tim zajednicama vezani su njihovi članovi stanovitim dužnostima i pravima, koje moraju izvršiti, žele li, da u svim tim zajednicama vlada red, mir i sloga. Kako je čovjek po svojoj naravi više sklon zlu nego dobru, treba stanoviti odgoj, kojemu ima biti zadaćom: oplemeniti čovjeku njegovo srce i uzdižući mu duh, da shvati poziv u svakoj pojedinoj zajednici, u kojoj živi, počevši od obitelji do države. Kako je čovjek željan znanja, treba mu dati prilike, da se prosvijetli i naobrazi u korist svoju i cijele zajednice, u kojoj se rodio, u

kojoj živi, i kojoj pripada, a ta se zove njegova narodna zajednica. Zadaća je dakle prave narodne države, da čovjeka tako prosvijetli i odgoji, da on shvati, da sva duhovna i materijalna dobra imadu služiti njemu, dakle čovjeku, koji predstavlja u prvom redu biće sa razumom i slobodnom voljom, i koje je kao takovo nosilac najvećeg dostojanstva na ovoj zemlji, a u drugom redu član vlastite narodne zajednice, koja ima u pravilu predstavljati ujedno i državnu zajednicu. Prema tome je zadaća narodne države, da njezino djelovanje na svim područjima, na kojima se unapređuje duhovna i materijalna kultura, bude usmjereno samo i isključivo u tom pravcu. Samo na taj način može prava narodna država ostvariti svoj pravi narodni cilj, tj. opće blagostanje unutar njezinih granica. Suvremena je demokratska država po uzoru zapadno-evropskom, a u obliku liberalno-parlamentarnom, posve smetnula s uma svoj pravi cilj i time u vezi i svoju zadaću. Zato je i doživjela posvemašnji slom i onakav svršetak, kakav je i zaslužila.

Razvitak građanske države

Liberalistička je misao dovela najprije do pobjede racionalizma, a onda odmah i do pobjede materijalizma. Racionalizam uz materijalizam odrazili su se tokom vremena sa svom svojom razornom snagom na svim područjima, na kojima se razvijao život članova građanske države. Materijalna su dobra iskočila u svojoj vrijednosti nad duhovnim, a novac je kao materijalno najvažnije dobro, postao u građanskoj državi mjerilom svake vrijednosti. Pogledajmo, makar i letimično, upravo razorno djelovanje novca, kao mjerila svake vrijednosti, na raznim područjima, na kojima se razvijao život u građanskoj državi.

Područje, na kojem se unapređuju materijalna dobra

Gospodarsko polje

Na gospodarskom polju urodila je liberalistička misao slobodom svijju jednakopravnih pojedinaca unutar granica građanske države na polju prava vlasništva, prava vođenja obrta, trgovine, tvorničarstva, prava osnivanja prerasnih bankovnih i novčanih poduzeća uopće, na polju utakmice i konačno slobodom ugovora o radu.

Kapital i rad polaze u toj slobodi posve novim putem. Oni se udaljuju jedan od drugoga. Kapital teži za povećanjem i ojačanjem, i tim časom dolazi njegovom pomoći do silnog razvitka tehnike, koja je omogućila u građanskoj državi tvorničarstvo i međunarodni promet. Tvorničarstvo je tražilo sve veća tržišta za prodaju svojih proizvoda, a na njihovoj izradbi našla je dnevni kruh nova vojska t. z. tvorničkih radnika.

U slobodnom razvitku tehnike, a time u vezi i tvorničarstva, došlo je tokom vremena do slobodne utakmice; stvaraju se karteli, a sve veća i jača moć kapitala prozirnije ljude novim duhom, duhom, koji je pred sobom gledao samo dobitak, bez obzira na ljude, građane,

društvenu zajednicu, međusobne dužnosti i prava, koja iz njih izvire, bez obzira na blagostanje sviju članova građanske države.

Međunarodni promet otvara vrata međunarodnim tržištima. Tvornice i njihovi proizvodi postaju sredstvom za obogaćenje pojedinaca, bez obzira na sredinu, u kojoj se tvornice dižu i proizvodi izrađuju. Granice pojedinih građanskih država padaju pod snagom kapitala, a na novim ustanovama, prozvanim burzama, utvrđuje se vrijednost robe, ne po uloženom radu, već po ponudi i potražnji, kao i vrijednost radnika na tržištima radne snage, najjeftinijeg proizvoda građanske države, prozvanim javnim burzama rada. Sve većeg dobitka željan ljudski duh, koji je zaboravio na svoju društvenu narav, koji je zaboravio na svoje dužnosti, a tražio samo prava, duh, koji je prožeo racionalizam i materijalizam, stvorio je u građanskoj državi novu silu, novog diktatora, kapitalizma. Novac je postao gospodarom ne samo tvornice i njezinih strojeva već i onog, koji je u tim tvornicama sudjelovao u procesu proizvodnje svojom tjelesnom snagom i umnim sposobnostima, radnika. Na kojem god se kraju gospodarskog polja građanske države množio kapital radnom snagom drugih ljudi-radnika, na svakom je tome kraju taj kapital postao gospodarom tih ljudi-radnika. Vlasnik je toga kapitala postao u građanskoj državi kapitalistom, gospodarom radnika, a suvremena demokratska država stvorila je u svojoj sredini, unatoč svoga cilja »čuvanje slobode i prava svojih članova«, kapitalizam, dakle ropstvo čovjeka kapitalu — novcu!

Silne se tvornice dižu u pojedinim građanskim državama, ne radi potrebe članova građanske države, već radi jeftine radne snage, koja u dotičnim državama predstavlja za vlasnika tvornica sredstvo za umnoženje njegovog kapitala.

Sa sela i periferija gradova ulaze u tvornice narodni sinovi i kćeri, da na teret vlastitog zdravlja i života raste dobitak vlasniku tvornica.

Potreba tvornice otimlje radničkoj obitelji ne samo oca, već i majku, a radnička djeca u građanskoj državi, prepuštena u sve većem broju ulici i noćnom životu, povećavala su broj malodobnih zločinaca. Prostitucija je postala najredovitijom pojavom, ne samo velikih i većih, što više i malih gradova s barem jednom tvornicom. Građanskoj je državi bilo glavno, da »čuva slobodu i prava svojih članova« !

Uz tvornice otvaraju u građanskoj državi svoja široka vrata njenim članovima banke i štedionice pod raznim zvučnim narodnim i inim privlačivim imenima. Mali građani, obrtnici i trgovci, mali činovnici, a kasnije i seljaci postaju tokom vremena dužnicima tih banaka i štedionica, da iza prvih jačih gospodarskih trzavica, uslijed nemogućnosti redovite odplate svojih zajmova, dobivenih — na oko — uz niske kamate, ostanu bez svoga zemljišta, bez svoga obrta, bez svoje trgovine i sa zapljenom plaće. Dražbe obrtničkih i trgovačkih radnja te seljačkih posjeda postale su običnom pojavom građanske države, koja se temeljila na slobodi pojedinca. Zar nije već Napoléon I. u francuskom Državnom vijeću, na sjednici od 30. travnja 1806., govoreći o guljenju naroda po vlasnicima preraznih novčanih ustanova pod zvučnim narodnim imenima, doviknuo sakupljenim narodnim zastupnicima one značajne i poznate riječi... »Poput jata gavranova navalili su Židovi na naša sela i oteli seljacima njihovu zemlju, učinivši ih ponovno kmetovima«. (Dictionnaire Napoléon ou recueil alphabétique des opinions et jugements de l' empereur Napoléon I.en, éd par Damas Hinard 2. éd. Paris 1854.)

Obrtnici bez obrta, trgovci bez trgovine i seljaci bez gospodarstva povećavali su tokom vremena u građanskoj državi milijonsku vojsku radništva. Proletarijat postaje najvjernijom slikom građanske države, koja si je postavila ciljem »čuvanje slobode i prava svojih članova«!

Uz tvornice i banke vade prerasna novčana poduzeća s milijunskim kapitalima iz utrobe zemlje silno blago umjesto puka, sraštenog s tom zemljom. Vađenjem toga blaga bave se oni najbjedniji, koji uz najnižu dnevnicu stavljaju iz dana u dan svoj život i budućnost svoje obitelji na kocku. Milijunski dobitci rudarskih poduzeća odilaze nepoznato kuda, a vojska radnika proletera postaje iz desetljeća u desetljeća sve većom.

Sva ta poduzeća, tvornice, banke i ina novčana poduzeća, kao i ona rudarska, usredotočuju na jednom mjestu silne kapitale, koji donose njihovim vlasnicima još silniju dobit. Vlasnici tih kapitala išli su kao na ruku građanima države, te su im davali prilike, da kupovanjem dionica sudjeluju i oni na svakogodišnjem dobitku. I naivni su građani, članovi građanske države, kupovali dionice prerasnih poduzeća, vjerujući, da su kroz njih postali i oni suvlasnicima tih poduzeća, a nisu pri tome znali, da su kroz te svoje dionice dobili, kao psi, tek kost, dobačenu im s prepunog stola bogataša. Kod tih je dionica igrala, a i danas igra glavnu ulogu »dionica na donosioca«, jer joj je svrha, da građanima pojedine države sakrije svoga pravog vlasnika. Kroz dionicu na donosioca ušao je nepoznati vlasnik kapitala u pre-razna poduzeća i postao, tokom vremena, njihovim vlasnikom, a da to građani države nisu niti slutili.

Uz sva ta poduzeća pojavljuje se u građanskoj državi — kao središnjica cjelokupnog gospodarskog života — burza, zapravo privilegirana građanska igračnica, u kojoj se malim novcem mogu veliki novci dobiti, no i izgubiti, tek svaki taj dobitak, kao i gubitak ne ovisi u pukom slučaju, kao kod obične igračnice, već o smišljenom planu onih, koji kod toga posla igraju glavnu ulogu. Na suvremenim burzama u svim građanskim državama izgubili su toliki građani, unatoč »čuvanja slobode i prava« po vlastitoj državi, cijeli svoj kapital, unesrećili se za cijeli život, a mnogi su postali i žrtvom ove privilegirane igračnice. Sve to u vremenima slobode, jednakosti i bratstva, tih najvećih laži zapadno-evropske demokracije u građanskoj državi.

Obrtnika-građanina ugrozio je u njegovom životu tvorničar-građanin, jer je i proizvodio jeftinije, i prodavao jeftinije iste proizvode, koje je do tada i proizvodio i prodavao obrtnik-građanin.

Trgovca-građanina ugrozio je u njegovom životu veletrgovac građanin iz istih uzroka kao i obrtnika tvorničar, ne samo na polju proizvodnje, već i kod nabavaka i prodaje.

Seljak, objekt za izrabljivanje u građanskoj državi, došao je u nemogućnost uspješno voditi svoje seljačko gospodarstvo, jer su cijene njegovim proizvodima bile daleko niže, no cijene onim proizvodima, koje je on morao nabavljati u gradu za svoj život. Cijene njegovim proizvodima utvrđivala je burza, a ne on.

I obrtnik i trgovac, kao i seljak, trebali su novaca, pa su se zadužili u prvoj banci ili u kojem drugom novčanom poduzeću, i na taj su način došli u ovisnost onih, koji su stajali iza takove banke odnosno novčanog poduzeća.

Radnika nije nitko u građanskoj državi ugrozio onako, kao tvorničar obrtnika, veletrgovac trgovca, a burza i novčano poduzeće seljaka. No zato je radnik postao u građanskoj državi beskućnikom, jer nije ništa imao osim golog života i one jadne plaće, koju je primao na tvorničkoj blagajni svaki tjedan. Ta je pak bila prevelika za umiranje a premala za život, dostojan čovjeka, nosioca najvećeg ljudskog dostojanstva. Privatni namještenik i činovnik bili su izjednačeni s radnikom, također proleter, jer osim svoje mjesečne plaće nisu imali ništa. Gubitkom službe bili su izloženi polaganom, no zato sigurnom smrti od gladi.

Uz privatnog namještenika i činovnika ističe se u zapadno-evropskoj demokraciji privatna namještenica i činovnica, žena, građanka, kojoj je građanska država trebala bar očuvati slobodu i pravo ostvarenja njenog poziva, da u braku postane majkom novih građana. Njoj, ženi i građanki, otela je zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi njenu slobodu i njeno pravo ostvarenja njenog poziva, bacivši je za tezgju odnosno za pisači stol, da si preko svoje časti, jedinog svoga kapitala, koji zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi nije priznavala vrednotom, održava iz godine u godinu svoju mjesečnu plaću. Djevojka i žena, privatna namještenica i činovnica, predstavljaju na svom mjestu, uz djevojku i ženu radnica, sredstvo za izrabljivanje najstrašnije vrsti, vjernu sliku zapadno-evropske demokracije u građanskoj državi, koja je novcu svojih odlučujućih čimbenika, kao jedinom mjerilu svake vrijednosti, podložila i čast djevojke i žene.

Državni je činovnik dobio doduše dosta malu plaću, no zato sigurnu, jer mu je osigurala budućnost, i zato se smatrao u građanskoj državi nečim posve odjelitim od sviju ostalih građana. Njegova je zadaća bila, da čuva, zakonom u ruci, slobodu i pravo građana države. Te zakone, koje je dobio u ruke državni činovnik, da njihov sadržaj provodi u život, sastavljali su u građanskoj državi školovani ljudi, puni znanja, predstavnici nauke. Sastavljali su ih po narudžbi onih, koji su vladali. Zelje onih, koji vladaju, došle su do izražaja u tim zakonima. Tako je n. pr. u suvremenim trgovačkim zakonima došla do izražaja i »dionica na donosioca«, što na ovom mjestu navodim samo kao mali primjer, jer bi inače mogao sličnih primjera navesti mnogo, no taj jedan primjer dosta je jasan, da čitatelji shvate namjeru onih, koji su predstavljali naručioce suvremenih građanskih zakona. Taj nam primjer jasno pokazuje, kako se je u građanskoj državi naobrazba stavila u službu kapitalu.

Državni činovnik, koji se uslijed svoga osobito sigurnog položaja posve odijelio od ostalih građana, a da i ne spomenem puk: seljake i radnike, počeo je tokom vremena smatrati sam sebe svrhom, a ostale građane, napose puk, običnim sredstvom, nužnim zlom, da se postigne svrha tj. da činovnik opravda sebe na svom položaju. Spis u ruci državnog činovnika predstavljao je također sredstvo, pomoću kojeg je državni činovnik dobio najbolju priliku, da onome, kome je u tom spisu ležala možda njegova budućnost, pokaže svoju moć. Državno je činovništvo predstavljalo konačno birokratski aparat, teret države, nepokretnu masu, koja je u ruke primala zakon, naručen po kapitalu od predstavnika nauke, koji su sa svojom naobrazbom stajali u službi toga kapitala, da ga provodi u životu, koji to isto činovništvo nije poznavalo. Tokom vremena podijelio je život državno činovništvo u dvije skupine, u niže i više. Oni niži predstavljali su ropske slugu, koji bi na zapovijed svoga pretpostavljenog izvršili svaki nalog, iz straha pred silom državne moći, koju su gledali utjelovljenu u svom

pretpostavljenom. Oni viši predstavljali su državnu silu. Za njih su radili oni niži, dok oni sami nisu ništa radili, niti mnogo razumjeli. Tokom vremena počeli su ovi viši u sve većem broju ulaziti u slobodno zidarske lože, smatrajući taj ulazak svojom dužnošću, a da pri tome, u svojoj umišljenosti, samodopadnosti, a i naivnosti, da ne rekнем gluposti, nisu imali u većini slučajeva niti pojma o slobodnom zidarstvu i o ulozi, koju su morali bijedno odigrati na prsima svoga naroda kroz svoju slobodno-zidarsku ložu. Jedni pak i drugi bili su zvani, da zakonom u ruci ostvare slobodu, jednakost i bratstvo svojih sugrađana.

Vojska je vježbala građane, mladost naroda, kojoj se govorilo, da je zvana, da u času potrebe brani granice vlastite države. Kako su materijalni interesi onih, koji su posjedovali veliki kapital, došli tokom vremena u sukob sa sličnim interesima kapitalista u drugoj državi, razvio se tokom vremena imperijalizam građanskih država, a taj je tražio sve veću i sve jaču vojsku, koja je na taj način dobila sasvim drugu zadaću, no što ju je trebala imati!

Sve veći birokratski aparat, uz sve veću vojsku, gutao je narodne milijarde, a porezi su postajali sve teži i nepodnošljiviji. Novac, kao mjerilo svake vrijednosti, dolazio je sve jače do izražaja, a kako je u njegovoj službi stajala naobrazba, to su kapital i naobrazba postali jednim vrednotama građanske države. Čovjeka-građanina mjerila je građanska država ili po veličini njegovog kapitala ili po naobrazbi, ako ju je stavio u službu tog istog kapitala. Duhovna dobra nisu u građanskoj državi igrala ama baš ni kakovu ulogu!

Naravski, da seljak, radnik, privatni mali namještenik i činovnik, kao i obrtnik i trgovac, bez kapitala i bez naobrazbe, koju bi prodali kapitalu nisu igrali nikakovu ulogu, niti su išta vrijedili, osim kao sredstvo za odbacivanje dobiti velikom kapitalu. Kapitalizam, dakle ropstvo ovih malih ljudi novcu, davao je vjernu sliku građanske države u gospodarstvu, dakle na području, na kojem je ta država trebala unapređivati materijalna dobra svojih članova. Taj je kapitalizam urodio tokom vremena, i morao uroditi, nezadovoljstvom onih, koji su predstavljali moderne robove građanske države, nezadovoljstvom radnika, privatnih namještenika i činovnika, i napokon seljaka.

Tako je došlo do toga, da je građanskoj državi u njenom razvitku uspjelo podijeliti njene članove na dvije nejednake skupine. Na malu skupinu bogatih, i na sve veću vojsku modernih robova. Oni prvi zarađivali su na trudu i znoju ovih drugih silne kapitale. Život prvih predstavljao je najveću raskoš: velike palače, neboderi i ljetnikovci, auti i ljubavnice, hazardne igre, kod kojih su se gubili imetci, noćni lokali i pijančevanja, razbacivanje novcem i ludovanja svake vrsti bili su vjerna slika racionalističke i materijalističke građanske države. Kada su pak ovi vjerni predstavnici svoje države došli, sticajem prilika, u sukob sa zakonima, koje su po njihovom nalogu izradili posjednici naobrazbe, njihov je novac učinio svoje! Građanska je država izbacila na površinu tzv. privilegirane zločince! Korupcija se polagano, ali zato sigurno stala širiti, i postala je vjernom pratilicom suvremene demokratske države po uzoru zapadno-evropskom, oblika liberalno-parlamentarnog. Privatni i javni, dakle državni interesi, izmiješali su se u građanskoj državi, a korupcija je stala sve jače izjedati njezin i onako bolesni i sve slabiji organizam. Novac je postao otpiračem sviju vratiju. U ruci privilegiranih zločinaca, vjernih predstavnika malene skupine bogatih, otvarao je novac isto tako vrata do sniženja poreza, kao i ona do namještenja, ona do izdavanja korisnih odluka,

kao i ona do uklanjanja nepoćudnih svjedoka, ona do zadobivanja preraznih dozvola, kao i ona do dobivanja svemogućih državnih dobavaka, ona do krivotvorenja takozvane narodne volje, kao i ona do vladanja nad pukom. Preko područja, na kojem se unapređuju materijalna dobra građana, postao je novac u ruci tzv. nove liberalne gospode gospodarom puka na svim ostalim područjima društvenog života. Jedina vrednota uz naobrazbu, u koliko se ona stavila u njegovu službu. Novac u rukama malene skupine bogatih tzv. nove liberalne gospode, prelazio je s područja, na kojem se unapređuju materijalna dobra, na sva ostala područja, djelujući razorno na one, protiv kojih ga je njegov vlasnik upotrebljavao. Taj je novac imao tek jednu zadaću, da slabljenjem narodnih snaga stvori tokom vremena svome vlasniku pokornu masu neosvješćenih i neprosvijetljenih, koja bi imala trajno predstavljati sredstvo, preko kojeg bi njezin gospodar gomilao materijalna dobra za život svoj i svojih sunarodnjaka.

Novac u rukama jednog dijela članova građanskog društva, malene skupine bogatih, ih tzv. nove liberalne gospode, trovao je obitelj, uništavao otpornu snagu njenih članova, profanirao čast žene, slabio značaj muža, odvrćao pogled njihove djece od ljubavi prema svojim roditeljima, prema bližnjima, prema svome kraju, domovini i narodu i prema svemu onome, što je uzvišeno i plemenito. Taj je novac od njih stvorio tokom vremena u rekorderima, ženskarima i slično ljude s polovičnim odgojem, neznalice, nesigurne u svakom svome nastupu, kukavice, mekoputnike, bez svakog vlastitog uvjerenja i nacionalne ništice, mjesto kojih bi na svim područjima, na kojima se razvijao društveni život u građanskoj državi, i u svakoj zgodi, mislili i odlučivali samo i isključivo oni, koji su se tim nacionalnim ništicama stavili na čelo kao njihovi gospodari. To su oni, kojima je jedini cilj u njihovom životu, njihova zavjetna misao, ostvarenje svjetske države, države, u kojoj bi svi kapitali imali biti u rukama onih, koji bi u toj svjetskoj državi vladali nad njenim državljanima!

Ogromnu vojsku modernih robova predstavljaju u građanskoj državi seljaci bez svoga doma, radnici, propali obrtnici i trgovci, te mali nezaposleni privatni namještenici i činovnici. Ta je vojska postajala u građanskoj državi iz desetljeća u desetljeća sve većom i pogibelnijom. Što se više gomilao novac u blagajnama malene skupine bogatih, to je vojska siromašnih, proletera, postajala većom. Nerazmjer između bogatstva i siromaštva postao je sve većim unatoč neodređenih načela o slobodi, jednakosti i bratstvu. Dok na jednoj strani predstavljaju građansku državu velike i raskošne palače, neboderi i ljetnikovci, auti i ljubavnice, hazardne igre, kod kojih su se gubili imetci, noćni lokali i pijančevanja, razbacivanje novcem i ludovanja svake vrsti, na drugoj strani predstavljaju tu istu državu jazbine za ljudska bića, koja je ta država nazvala radnicima, podzemne školje, u kojima se ispremiješalo u kalu i smradu muško i žensko, periferijska nečist, usred koje se razvija rasadište budućih zločinaca, noćni velegradski malodobni prodavači uz prodavačice, nad čijom se sudbinom u pijanim noćima odbija kao jeka tek prezirni pogled polupijanih predstavnika one prve skupine bogatih članova iste države, čuvara slobode i prava jednih i drugih! Nadalje predstavljaju tu istu državu u radu osakaćeni radnici i radnice, neizlječivi radnici i radničke obitelji bez hranitelja, jedni i drugi bez sredstava za život, radnička djeca, sirote bez oca i majke, prepuštena slučaju, seljački i radnički proletarijat, koji na obalama domaćih luka čeka prvi preookeanski brod, da ga prebaci u tuđi kraj, pošto mu vlastita zemlja nije dala preduvjete za život, dostojan bića sa razumom i slobodnom voljom. Kljasti, gluhi i slijepi, koji pod imenom prosjaka obilaze kuće

i stanove, trgove i crkve, prošteništa i sajmove suvremene demokratske države građanskog društva, da im se to isto društvo u ime slobode, jednakosti i bratstva bar smiluje, i dobaci mrvice sa svoga prepunog stola! Konačno, tu drugu stranu građanske države predstavljaju svi oni, koji bez ikakvih materijalnih dobara, dakle pravi proleter, čekaju u svojoj opravdanoj buni, nesvjesno na one, koje će im kao proletherske vođe poslati u danom času oni iz prve malene skupine bogatih, da ih povedu u borbu za ostvarenje svjetske države jedine klase i to radnog naroda sela i grada, države, u kojoj bi svi kapitali imali biti u rukama same te svjetske proletherske države, zapravo onih, koji bi u toj svjetskoj državi radnog naroda sela i grada vladali nad tim pukom!

Eto, tako je djelovao novac, kao najvažnije materijalno dobro i kao jedino mjerilo svake vrijednosti u građanskoj državi na području, na kojem je ta država trebala unapređivati materijalna dobra svoju svojih članova!

U svom razvitku do danas, baš na ovom području, na kojem je zapadno-evropska demokracija trebala unapređivati materijalna dobra svojih članova, svoju državljana, članova istoga naroda, ta se država razvila u pravcu unapređivanja materijalnih dobara tek jedne skupine bogataša, koja iščezava i posjednika naobrazbe, koji stoje u njihovoj službi. Ona je tokom vremena potakla svu silu pitanja o boljem uređenju društvenih odnosa unutar svojih granica, i tako je nesvjesno izbacila suvremeno socijalno pitanje, na koje ta zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi nije bila sposobna dati potrebni i konačni odgovor. Zapadno-evropska demokracija, koja je u građanskoj državi zlorabila i slobodu i jednakost a najviše bratstvo, koje nije nikada niti shvatila, a kamo li, da bi ga bila sposobna ostvariti, potakla je tokom vremena, u prvom redu, radničko pitanje, i to baš pitanje tvorničkih i drugih radnika, pitanje radničkih žena kao radnica, pitanje radničke djece kao malodobnih radnika i kao članova radničkih obitelji, pitanje privatnih namještenika i privatnih činovnika, pitanje poljodjelskih radnika, seljačko pitanje, obrtničko, i trgovačko, pitanje tvorničke proizvodnje, pitanje žene, djevojke i udate žene uopće, prosjačko pitanje, pitanje socijalnog osiguranja svoju svojih članova za sve predvidljive i nepredvidive nesretne slučajeve u njihovom životu, te konačno sva ostala pitanja, koja iz dana u dan izbacuje ta zapadno-evropska demokracija, kao neizlječivi bolesnik, koji je morao prije ili kako je se razvija rasadište budućih zločinaca, noćni velegradski malodobni prodavači uz prodavačice, nad čijom se sudbinom u pijanim noćima odbija kao jeka tek prezirni pogled polupijanih predstavnika one prve skupine bogatih članova iste države, čuvara slobode i prava jednih i drugih! Nadalje predstavljaju tu istu državu u radu osakaćeni radnici i radnice, neizlječivi radnici i radničke obitelji bez hranitelja, jedni i drugi bez sredstava za život, radnička djeca, sirote bez oca i majke, prepuštena slučaju, seljački i radnički proletarijat, koji na obalama domaćih luka čeka prvi preko-oceanski brod, da ga prebaci u tuđi kraj, pošto mu vlastita zemlja nije dala preduvjete za život, dostojan bića sa razumom i slobodnom voljom. Kljasti, gluhi i slijepi, koji pod imenom prosjaka obilaze kuće i stanove, trgove i crkve, prošteništa i sajmove suvremene demokratske države građanskog društva, da im se to isto društvo u ime slobode, jednakosti i bratstva bar smiluje, i dobaci mrvice sa svoga prepunog stola! Konačno, tu drugu stranu građanske države predstavljaju svi oni, koji bez ikakvih materijalnih dobara, dakle pravi proleter, čekaju u svojoj opravdanoj buni, nesvjesno na one, koje će im kao proletherske vođe poslati u danom času oni iz prve

malene skupine bogatih, da ih povedu u borbu za ostvarenje svjetske države jedine klase i to radnog naroda sela i grada, države, u kojoj bi svi kapitali imali biti u rukama same te svjetske proleterske države, zapravo onih, koji bi u toj svjetskoj državi radnog naroda sela i grada vladali nad tim pukom!

Eto, tako je djelovao novac, kao najvažnije materijalno dobro i kao jedino mjerilo svake vrijednosti u građanskoj državi na području, na kojem je ta država trebala unapređivati materijalna dobra sviju svojih članova!

U svom razvitku do danas, baš na ovom području, na kojem je zapadno-evropska demokracija trebala unapređivati materijalna dobra svojih članova, sviju državljana, članova istoga naroda, ta se država razvila u pravcu unapređivanja materijalnih dobara tek jedne skupine bogataša, koja iščezava i posjednika naobrazbe, koji stoje u njihovoj službi. Ona je tokom vremena potakla svu silu pitanja o boljem uređenju društvenih odnosa unutar svojih granica, i tako je nesvjesno izbacila suvremeno socijalno pitanje, na koje ta zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi nije bila sposobna dati potrebni i konačni odgovor. Zapadno-evropska demokracija, koja je u građanskoj državi zlorabila i slobodu i jednakost a najviše bratstvo, koje nije nikada niti shvatila, a kamo li, da bi ga bila sposobna ostvariti, potakla je tokom vremena, u prvom redu, radničko pitanje, i to baš pitanje tvorničkih i drugih radnika, pitanje radničkih žena kao radnica, pitanje radničke djece kao malodobnih radnika i kao članova radničkih obitelji, pitanje privatnih namještenika i privatnih činovnika, pitanje poljodjelskih radnika, seljačko pitanje, obrtničko, i trgovačko, pitanje tvorničke proizvodnje, pitanje žene, djevojke i udate žene uopće, prosjačko pitanje, pitanje socijalnog osiguranja sviju svojih članova za sve predvidljive i nepredvidive nesretne slučajeve u njihovom životu, te konačno sva ostala pitanja, koja iz dana u dan izbacuje ta zapadno-evropska demokracija, kao neizlječivi bolesnik, koji je morao prije ili kasnije ipak umrijeti, jer na sva ta pitanja nije mogao do danas dati konačni odgovor, ili drugim riječima, jer njegovoj bolesti nema lijeka, i on danas proživljuje na samrtnoj postelji svoje zadnje dane!

Područje, na kojem se unapređuju duhovna dobra

Duhovna dobra služe ljudima kao sredstva, uz ostalo, ponajviše za oplemenjenje njihovog života. Pogledajmo na tom velevažnom području, koje nije nikada u svom razvitku htjela ispravno shvatiti zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi, pojedina njegova polja:

Glazba

Nema sumnje, da je glazba odraz narodne duše. Kroz nju duša naroda plače, kad joj je teško, kroz nju se narodna duša smije, kada se veseli. Uz pratnju glazbe slavi narod rođenje svoga novog člana, polaganje temelja novoj obitelji, uz pratnju glazbe polazi narod u borbu za svoju slobodu, da mu ta ista glazba otprati pojedinog člana na mjesto zadnjeg poćivanja.

Glazba uzdiže čovjeka, ona ga tješi u časovima bolnim, ona ga razveseljuje, ohrabljuje, podiže i sokoli, ona bi ga konačno trebala i oplemenjivati, ako je ona odraz njegovih težnja i njegovih želja! To je prava narodna glazba.

Umjetnička glazba pojedinih naroda uz narodnu, također predstavlja duhovno dobro. Ona je zvana da prikaže na poseban način prošlost i značaj pojedinog naroda, da na poseban način ovjekovječi budućim naraštajima najljepše stranice iz narodne prošlosti, svejedno da li kao opera ili opereta, fantazija, ples, pjesma itd.

Tako se glazba razvijala u svim narodima svijeta, pa i među evropskim narodima, dakle i u suvremenim demokratskim državama po uzoru zapadno-evropskom, u građanskim državama. Takova, i samo takova glazba izgrađuje i oblikuje. Ona predstavlja kulturnog stvaraoca i osnivača. Samo takova glazba predstavlja duhovno dobro i kao takovo dio narodne kulture. Međutim je liberalizam građanske države sa svojim izjednačenjem sviju građana, bez obzira na narodnu pripadnost, otvorio i područje glazbe svima onima, koji nisu imali nikakvih veza s narodom, u kojem su živjeli, s narodnom dušom, za koju su na glazbenom polju radili, i s težnjama i željama naroda, koji im je dao krov nad glavom.

Kao operni, a napose operetni skladatelji, dirigenti, pjevači, violiniste i instrumentalisti uopće, kao glasovirači, naučenjaci na glazbenom polju, odgojitelji, glazbeni pisci i kritičari, kao vlasnici agentura i glazbenih nakladnih poduzeća, javljaju se u građanskim državama pojedinci, nesposobni kako za izgrađivanje i oblikovanje, tako i za stvaranje i osnivanje na području glazbe.

Građanska država, koja si je postavila ciljem »čuvanje slobode i prava« svojih članova, uspjela je stvoriti od glazbe, duhovnog dobra pojedinog naroda, novu robu na svome tržištu, kojoj je cijena također ovisila o ponudi i potražnji, kao i cijena željezu, masti, pšenici i svinjskoj dlaci za tvornice četaka. Ta je roba dobila ime »glazbeni komad«, svejedno da li opera (u manjoj mjeri) ili opereta (osobito podesna roba za podražavanje najnižih strasti širokih narodnih slojeva), ljubavna pjesma, odnosno suvremeni ples, određen po tim istim razarateljima za poživinčenje budućih naraštaja pojedinih naroda. Proizvođači ove robe u građanskoj državi računali su na najniže ljudske strasti, pa su svoja duhovna dobra, kao razorna dobra u punom smislu ove riječi, pisali i skladali zapravo prerađivali za te najniže strasti svojih sugrađana, u državi, koja si je poduzela »čuvati slobodu i prava« i jednih i drugih. Oni su znali upravo najrafiniranije skladati što više i takova djela, koja su imala prikazivati prošlost i značaj pojedinog naroda. I tu su odigrali svoju zadaću! Prikazujući u glazbi prošlost naroda, dali su, gdje su samo mogli, tome narodu izraz glupe čovječnosti te djetinjaste duše kroz sve prošle vjekove, a izbjegavali su pri tome sve junačke epohe narodne prošlosti, u kojima se očitovao borbeni narodni duh, otpornost naroda, odlučnost i neustrašivost, te ljubav prema rodnoj grudi i domovini. Isto su tako prikazivali u ovakovim svojim djelima i značaj pojedinog naroda. Neodređeno mirotvorstvo i neodređena čovječnost došli su u svim takovih djelima do vidnog izražaja, kao da su svi narodi Evrope sami hoteljeri, koji se na vratima svojih hotela prigiblju pred svakim novim gostom, sretni, što im je došao u hotel, da zauzme daljnju sobu i mjesta za stolom u restauraciji, kavani, plesnoj dvorani i baru. Borbeni i neustrašivi duh pojedinog naroda, njegova pripravnost žrtvovati svoje tijelo i proliti

svoju krv za životne interese cjeline, ljubav naroda za rođenu grud, vrijednost obitelji, rada i domovine, sve je to bilo ispušteno u glazbenim djelima onih, koji su upravo poplavili zadnjih stotinu i pedeset godina glazbenu literaturu.

Građanska je država dopustila, da stanoviti dio njenih članova s tog područja, i to baš s područja glazbe, svojim skladbama i sadržajem, te preko svojih glazbenih učenjaka i pisaca, kritičara, agencija i nakladnih poduzeća, razara u dušama onih, među kojima djeluju, sve ono, što je veliko, lijepo i plemenito. Građanska je država svojim neoprostivim propustom na tom području postala sukrivcem stvaranja sve veće vojske mekušaca, razvratnika i beznačajnika, internacionalista, koji su nesvjesno postajali sredstvom za one, koji su na ruševinama pojedinih građanskih država u budućnosti gledali podizanje svjetske države, u kojoj bi oni i njihovi sunarodnjaci vladali nad milijunima modernih robova.

Kazalište

Kazalište bi trebalo biti u svakom narodu kulturna ustanova, koja bi imala na svoj način odgajati narod, uz ostale čimbenike, za odgoj zvane. Uz glazbu, predstavlja i kazališna umjetnost duhovno dobro, koje bi imalo služiti olakšanju i oplemenjenju čovječjeg života. Na kazališnim daskama trebala bi pred očima gledaoca doći do izražaja prošlost naroda, najljepši časovi narodnog života, junačka djela najvećih njegovih sinova, presudni časovi u narodnoj prošlosti itd. itd.

Na tim istim daskama trebala bi se gledaocima i slušateljima dočaravati vrijednost, važnost i svetost obiteljskog života, vrijednost rada za narodnu zajednicu, ljubav prema domovini i narodu. S tih istih dasaka trebalo bi se hvaliti junaštvo, plemenitost, značaj, odlučnost, sposobnost, neustrašivost i pripravnost sve na ovom svijetu žrtvovati za narod i domovinu. Kuditi bi se trebalo nepoštenje, kukavičluk, izdajstvo narodnih interesa na svim područjima, na kojima se razvija narodni život, beznačajnost, egoizam i štreberstvo.

S kazališnih bi se dasaka imala širiti misao o potrebi ostvarenja najvećih narodnih ideala. Samo na taj bi način moglo kazalište u svakoj državi odgovarati svojoj svrsi kao kulturna ustanova, dakle kao ustanova, koja narodu pruža takova duhovna dobra, pomoću kojih si narod može svoj život i olakšati i oplemeniti.

Zato će svako pravo narodno kazalište prikazivati samo djela najboljih pisaca vlastitog i drugih naroda. Pisaca, koji su svojim djelima dokazali, da u umjetnosti shvaćaju i socijalnu i odgojnu zadaću.

Međutim je građanska država svojim propustom dozvolila, da kazalište postane rasadištem razornih tuđinskih ideja među njenim članovima. Kao kazališni ravnatelji, redatelji, glumci, dramatičari i kritičari uvukli su se u veći dio kazališta građanske države pojedinci, koji s dušom naroda, za koje je kazalište podignuto, nemaju ništa zajedničko. Oni nisu polagali nikakovu važnost niti na narodnu prošlost, niti na narodne velikane, a najmanje na dušu narodnu i na značaj naroda. Za njih je kazalište predstavljalo rentovni zavod, koji je na prodanu mu glavnicu odbacivao promjenljivu rentu. Što je prodana glavnica (kazališni komad) odbacivala vlasniku ove (kazalištu) veći dobitak (veći broj punih kuća), to je i renta

prodavaocu glavnice (kazališnom piscu) bila većom (tantijema). Prema tome su pisci pisali u velikoj mjeri takova kazališna djela, za koja su pretpostavljali, da će, obzirom na vrijeme i vladajuće prilike, te obzirom na najniže čovječe strasti, puniti kuću. I kuća se je punila!

Kazališta su se u građanskoj državi podijelila u ona zabavna, i u ona literarna.

U zabavnim se kazalištima nastojalo preko kazališnih komada razveseliti široke narodne slojeve, pružiti im odmor i veselje. Sve to u pretpostavci, da će komadi moći zadovoljiti najniže ljudske strasti. Na taj je način zabavno kazalište u građanskoj državi trovalo široke narodne slojeve, dakle puk. I tako se puk, bez oplemenjenja duše i bez ozbiljnog shvaćanja života, spuštao na razinu životinje, koja živi da ždere i spava. Međutim je sve to bilo posve nuzgredno i vlasnicima kazališnih zgrada, i njihovim ravnateljima, redateljima, glumcima i kritičarima u njihovoj službi, a konačno i samoj građanskoj državi da ždere i spava. Međutim je sve to bilo posve građanska država u sve većem porezu na pojedina kazališta. Gole noge, mlada tjelesa, erotični plesovi, dvolične pjesme, sumnjive plesne pantomime, predstavljali su sredstvo za uspavljivanje puka, nad kojim su vladali oni, koji su u građanskoj državi gledali kravu muzaru.

Tako su izgledala u glavnom zabavna kazališta. Literarna kazališta nisu se mnogo razlikovala od zabavnih. Šala, satira i socijalna bijeda predstavljali su u tim kazalištima glavni predmet prikazivanja, svakako u svakoj drugoj namjeri no samo ne u namjeri odgajanja.

Obje vrste kazališta izvršile su svoju zadaću. Uspjelo im je tokom vremena u epohi slobode, jednakosti i bratstva, a u državi, koja je »čuvala slobodu i pravo« svih svojih članova uništiti narodni moral, poživnčiti puk, izvrći ruglu obitelj, rad prikazati kao nužno zlo, a domovinu kao tamnicu, raspiriti stalešku i klasnu borbu, sve to u korist onih, koji su s tim otrovom za narod unapređivah svoje materijalne interese, i koji su u sredini pojedinog naroda predstavljali strance, kojima je pred očima lebdila samo slika svjetske države, u kojoj bi svi narodi Evrope i svijeta, predstavljali jednakopravne članove, nad kojima bi oni vladali!

Film

Film predstavlja novu umjetnost dvadesetog stoljeća. Preko filmskog platna putuje danas pojedinac cijelim svijetom, upoznaje uz svoj narod i uz svoju domovinu i život u njoj, druge narode, druge zemlje, život i običaje drugih naroda, pojedine kontinente, svu živu i mrtvu prirodu, velike povijesne događaje itd., te cijeli svijet. Filmsko bi platno trebalo uz poduku i razveseliti čovjeka zdravom zabavom.

Međutim je građanska država i ovdje učinila jedan neoprostivi propust, jer je dopustila da film postane robom, suvremenim narodnim otrovom, kojemu se cijena ravna, uz opij i kokain, ponudi i potražnji. U svom djelu: »Das Kino in Gegenwart und Zukunft« 1922. Tübingen, str. 68 već pokojni profesor povijesti umjetnosti na sveučilištu u Tubingenu Dr. Konrad Lange, uz ostalo i ovo:

»Poput horde divljih zvijeri, kojima su iznenada otvorili kaveze, i koje su se u tren oka krvožedno bacile na masu, koja je ostala iznenađena i obezumljena, bacio se kino kapital,

posve slobodan od svih okova zakona, na one posjetioce kino kazališta, koji su se naučili na tu zabavu, ne videći loš utjecaj filmova, bilo uslijed svoje mladosti, bilo uslijed polovičnog odgoja. Požuda za novce i što većim dobitcima izmiješala se s najnižim strastima čovjeka i mase, kao i željom nezrele mladeži za zabavom i senzacijama. Sve to zajedno stvorilo je kino-dramu, strasniju od najstrašnijih ljudskih drama ...« Pogledajmo letimično filmove, koje gledamo iz dana u dan! Uzmimo n. pr. Alberta di Cassanova »Groznicu«, za koji u reklamama stoji, da će prikazati ova zvanja: jednu bludnicu, drugu bludnicu, hipnotizera i vlasnika jedne javne kuće, jednu svodilju, jednog kartaša i jednog pobjeglog robijaša! Ili onaj drugi film pod imenom »Žuta smrt«, u kojem se prikazuju: grabežno umorstvo, nekoliko zavođenja malodobnih djevojaka, nekoliko umorstva i samoubojstva, jedna razbojnička gradska četvrt, pušionica opijuma itd.

Sa svim tim i takovim trovalačkim filmovima bacili su se na pojedine narode, uz razorno djelovanje glazbe i kazališta, i tvorničari filmova, vlasnici kino-kazališta, kao i filmske agencije, ti nesavjesni spekulanti s duhovnim dobrom čovjeka.

Kada je broj malodobnih zločinaca u pojedinim građanskim državama porastao do neslućene visine, pa kada je čak i građanska država počela cenzurirati ovakove filmove, koji su se množili iz dana u dan kao gljive iza kiše, jer su predstavljali skupocjenu i dobro traženu robu na tržištu narodnih otrova, izmislili su spekulanti s duhovnim dobrom čovjeka novu vrst filmova t. zv. »Filmove za podizanje prosvjete«. Svrha im je bila »čuvanje mladosti pojedinih naroda od zla, u koja mogu upasti u budućem životu!« Među prvim filmovima ove vrste poznati su filmovi »Bijela robinja« i »Hijene zabave«. Međutim je odmah na prvi pogled bilo jasno, za čim su išli trovatelji mladosti pojedinog naroda. Upoznati mladost sa zabranjenim zabavama i svima onim zlima, o kojima ta mladost, osobito ona ženska, nije do tog časa ništa znala. I tako su baš ti, t. zv. »Prosvjetni filmovi« otrovali toliko muške i ženske mladeži, upućujući je na zabave, koje su toj mladeži bile do tada nepoznate. Svrha im je bila puniti kina, odnosno prodati svoju robu što skuplje i na uloženi kapital dobiti što veći dobitak. Mladost pojedinog naroda predstavljala je tek sredstvo za polučenje te glavne svrhe.

Međutim je film postao i sredstvom za širenje mržnje među narodima, i to baš od onih, koji su toliko mnogo govorili i danas još govore o mirotvorstvu, ljubavi i čovječstvu. Poznat nam je svima dobro film Židova Karla Laemmle-a (Juliusa Barucha), »Beštija Berlina« ili »Na zapadu ništa nova«. Značajno je, da su u suvremenim demokratskim državama po uzoru zapadno-evropskom, u građanskim državama, u pojedinim parlamentima tražili mnogi zastupnici, da se izda zakon o nadzoru nad filmovima, kako bi se na temelju takovog zakona zabranilo prikazivanje filmova, koji mogu trovalački djelovati na dušu mladosti pojedinog naroda. Proti takovom zakonu ustajali su u tim državama u prvom redu zastupnici, pristaše liberalno-demokratskih i socijalno-demokratskih političkih stranaka. Budući da bi uslijed takovog zakona pala vrijednost filmske robe, i time se u vezi umanjio dobitak tvorničara i prodavača filmova, razumljiv je opozicioni stav liberalno-demokratskih i socijalno-demokratskih zastupnika, jer je danas opće poznata njihova veza s predstavnicima kapitala, o čemu ću govoriti na drugom mjestu ove knjige.

Kada je ipak došlo u nekim građanskim državama do zakona o cenzuri filmova, obavljala se ta cenzura tako, da su »činovnici-cenzori« dali izrezati jednostavno pojedine dijelove tih filmova, vjerujući u svom građanskom mozgu, da su na taj način odstranili iz tih filmova i »duh« koji ih je prožimao. Taj pak duh, koji je prožimao i koji i danas prozirnije filmove, koji predstavljaju »robu« na tržištu otrova, posve je stran duhu pojedinog naroda, u kojem se taj tuđi duh razorno širio. »Činovnici-cenzori«, predstavnici birokratskog stroja građanske države, gledali su pred sobom, ne budućnost svoga naroda, jer tu nisu niti poznavali, već povećanje svoje mjesečne plaće tantijemama od cenzure filmova. Na taj je način građanska država na jednoj strani izdala zakon za obranu građana od loših filmova, da ga na drugoj strani odmah i izigra. Sve to u korist predstavnika kapitala i naobrazbe, koja stoji u njegovoj službi.

A zar se građanska država i mogla na filmskom polju drugačije razviti?

Tko je u toj državi predstavljao, i tko u njoj još i danas predstavlja onoga, koji u velikoj mjeri daje sadržaj filma, koji proizvodi film, koji ga posuđuje pojedinim kazalištima, i koji uređuje filmsku štampu? Dojučerašnji trgovac starim odijelima, krznar, rukavičar, uređivač izloga, vlasnik čistionice odijela, popravljaronice cipela, posudionice dvokolica pa i mađioničar, postali su preko noći, ostavivši državu, u kojoj su kao takovi djelovali stanoviti broj godina, u drugim državama čimbenici koji odlučuju na filmskom polju, da na temelju svog dotadanjeg odgoja i stručne sprema u prodavanju starih odijela, krzna, itd. a s duhom svojih pradjedova djeluju na dušu i na srce mladosti i starijih naraštaja, građana pojedinih suvremenih demokracija po uzoru zapadno-evropskom, oblika liberalno-parlamentarnog.

Ti su, dojučerašnji mah obrtnici i trgovci, posrednici i pelivani, postali preko noći, u njima stranim sredinama, čimbenicima, koji su preko svojih filmova oblikovani, uz ostale svoje sumišljenike na drugim područjima društvenog života, dušu i srce njima tuđih ljudi. Oni su određivani, koje će se zgrade i koji će se dnevni događaji u pojedinim građanskim državama kroz film širiti po svijetu u obliku »dnevnih novosti ili journala«. Oni su odlučivali o tome, koji će se dnevni događaji u raznim građanskim državama morati prešućivati, da ih ostali svijet ne vidi! Oni su odlučivali, kako će se u pojedinim građanskim državama prikazivati za te države i za ostali svijet život i djelovanje pojedinih velikih ljudi, odnosno, koja će se djela velikih ljudi prešutjeti. Oni su odlučivali i o tome, koja će se djela pojedinih ljudi prikazivati kroz film kao velika, i koji će se ljudi, nezaslužni za svijet, prikazivati kao najzaslužniji.

Oni su konačno postali svojim trovalačkim gangsterskim filmovima trovatelji mladosti pojedinih građanskih država, zločinci u sredini pojedinih naroda, koji su svojim otrovom otimali pojedinom narodu milijune i milijune narodnog novca, ostavivši mu veliki dio njegove mladosti kandidatima za tamnice i vješala.

Tako se eto razvijala suvremena demokratska država po uzoru zapadno-evropskom, oblika liberalno-parlamentarnog, dakle građanska država, na području filma.

Krugoval

Stvaralački genij sinova zdravih naroda stvorio je krugoval (radio), predavši ga u službu svome narodu i cijelom svijetu. Tako je taj plod uma najidealnijih sinova evropskih naroda postao najvažnijim sredstvom za izobrazbu naroda, najdjelotvornijim instrumentom kulturne, političke i gospodarske promičbe.

Krugoval je postao sredstvom u sredini pojedinih građanskih država, s kojim su se oni na vlasti mogli najlakše poslužiti da utječu na one, nad kojima su vladali.

Uz glazbu, kazalište i film, postao je krugoval sredstvom za oblikovanje duše i srca milijuna. Uz kazalište i film postao je i krugoval sredstvom, pomoću kojeg se moglo utjecati na tzv. javno mnijenje. Osim toga postao je krugoval sredstvom, pomoću kojeg se na zgodan način moglo zarađivati milijune uz najmanju poslovnu glavnicu.

Čim je utvrđeno, da se kroz krugoval može zaraditi novac, stali su se za nj zanimati oni, koji su svojom dušom bili upravo oprečni onim idealnim pojedincima, velikim sinovima svojih naroda, koji su pronašli prenašanje glasa bez žica. Krugoval postaje sredstvom, u prvom redu za sticanje milijuna bez: rada, a u drugom redu sredstvom za stvaranje tzv. javnog mnijenja.

Istina je, da se u građanskim državama u prvo vrijeme širenja krugovala širila glazba, koja oplemenjuje, književnost koja podiže i predavanja, koja u pojedincu šire ljubav prema domovini. No tokom vremena, kada se tuđi duh stao sve više širiti kroz glazbu pojedinih naroda, preko književnosti, kroz kazalište i kroz film, kada su se u građanskim državama stale sve više širiti misli, oprečne težnjama i željama narodne duše, osjetio se sve više taj razorni rad, to razorno djelovanje i na krugovalu, u sredini pojedinih građanskih država.

Krugoval postaje monopolom dioničarskih društava, a vlasnici tih dionica ostaju sakriveni u sredini, u kojoj su djelovali, iza dionice, koja je glasila na donosioca. Ti su vlasnici predstavljali, u glavnom, u svim građanskim državama pojedince, koji su u krugovalu gledali sredstvo za hitno obogaćenje, sredstvo, preko kojeg će svome novcu podložiti milijune ljudi.

Milijuni narodnog novca odilaze, u obliku mjesečne pretplate, u džepove pojedinaca, suvremenih spekulanta duhovnim dobrom naroda. Krugovalni aparati postaju običnim sredstvom onih, koji su postali kroz krugovalne-postaje trovatelji narodne duše, i koji su kroz taj isti krugoval pustošili srca milijuna narodnih sinova i kćeri, građana suvremene demokratske države.

Ti su trovatelji milijuna narodnih sinova i kćeri odlučivali u svojim krugovalnim dioničarskim društvima, tko će kroz krugoval govoriti milijunima slušatelja, određivali su, što će se govoriti, kakova će se predavanja držati i kako će se prikazivati prošlost pojedinih naroda i velikih narodnih sinova. Oni su odlučivali i o tome, kakova će književnost, kakova će se kazališna djela, kakove će se pjesme, i kakova će se glazba širiti do milijuna slušatelja.

Krugovalna postaja postaje svjetskom govornicom, na koju su se uspinjali govornici, koji su stajali u službi trgovaca duhovnim dobrima ljudi. Kroz krugoval propuštala je građanska

država širenje razornih misli liberalističkog, kao i kolektivističkog društvenog sustava preko onih, koji su na tim sustavima mislili pripremiti put onim svojim sunarodnjacima, koji su u svjetskoj državi gledali ostvarenje zavjetne misli svojih pradjedova.

Književnost

I na književnom je polju učinila građanska država neoprostive propuste tako, da je i književnost postala trgovačkom robom. Pjesme i proza, bilo novela, roman ili drama, predstavljali su nekad težnje i želje naroda, njegov život, njegove običaje, a idealisti su stvarali, držali i dizali književnost pojedinog naroda. Jedini joj je izvor bio u životu naroda, a vrijednost je njezina ležala u svakovremenoj snazi naroda. Znanost i napredak književnosti pojedinog naroda izlazio je iz poštovanja prošlosti, iz autoriteta i discipline, a sve troje nalazilo je svoj korijen u književnoj tradiciji. Zato su pravi književnici u svakom narodu kroz svoje pero uzgajali narodne ideale, da jednog dana procvatu i dozore. Shvaćanje čovječjeg dostojanstva i duboko rodoljublje prožimalo je takove pojedince iz sredine pojedinog naroda, i zato su ti pojedinci, književnici u svome narodu, bili i morali kao književnici biti ljudi rodoljubi. Ne može naime netko biti pravim književnikom, ako nije u prvom redu čovjek, koji je svjestan svoga ljudskog dostojanstva, koji zna i shvaća, da je osoba radi svoga razuma i slobodne volje, te kojeg prozirnije uvjerenje o svome poslanstvu ne samo u vlastitom narodu, već i na ovoj zemlji. Tek potpun čovjek, dakle i duboki rodoljub, može biti pravim književnikom, bilo pjesnik, romanopisac, pripovjedač, novelist ili dramski pisac.

Svoj književnički dar stavlja pravi književnik u službu svoga naroda, da mu svojim književničkim djelom oplemeni srce i uzdigne dušu, a to može samo i isključivo sin ili kćer vlastitog naroda, jer ih s njim veže ista prošlost, iste želje u sadašnjosti, i iste težnje za budućnost. Književno djelo može postati svojinom cijelog kulturnog svijeta, ipak je ono po pravom književniku bilo namijenjeno u prvom redu vlastitom narodu. I baš zato može pravi književnik biti samo čovjek, prožet idealima svoga naroda.

Likovna umjetnost

Pod pojmom »likovnih umjetnosti« razumijevamo prije svega sva najzrelija djela ljudskog osjećanja za oblike i boje, kako nam se očituju u graditeljstvu i kiparstvu, u slikarstvu i umjetnom obrtu. (Mase Osborn: Povijest umjetnosti. Preveli I. Hergešić i F. Jelašić, Zagreb 1931. Izvanredno izdanje Matice Hrvatske str. 5.)

Od pretpovijesne umjetnosti primitivnih naroda, od antike, preko starokršćanske umjetnosti, bizantijske i islamske do one srednjeg vijeka, rane i visoke renaissances, baroka i rokoka, u klasicizmu i romantici kao i u povijesnoj umjetnosti dolazili su do izražaja u istinu najdublji osjećaji ljudske duše.

Građanska je država i na ovom polju dopustila haraćenje, zaboravivši, da ništa nije stvoreno i načinjeno u prošlim vjekovima, što ne bi bilo u kakovu god odnosu prema zakonima estetske oblikovanosti. Tempo života građanske države povukao je u općoj jurnjavi za novcem u velikoj mjeri i likovnu umjetnost, osobito onu graditeljstva i slikarstva. Mjesto bogodanih graditelja, genija i slikara-idealista dolaze graditelji i slikari-trgovci, kojima je jedino geslo »u

što kraćem vremenu zaraditi što više novaca.« Po gradovima građanskih država dižu se jedna za drugom silne građevine, u stilu »bez stila«, bez duše, bez topline, bez ljepote i bez trajne vrijednosti. Zgrade hladne i mrke, slične grobnicama. A slikari impresionisti drže se grčevito riječi Emila Zole »Pustite sunce u vaše atelije i radionice, i u njegovom svijetlu prikažite vaša djela« Odbacuju se atelieri i radionice, iz kojih nestaje umjetnog obrta, a moderno oko novih slikara-proizvođača nove robe, oslobođeno starih stega, došlo je do svoga prava. Tempo života traži uvijek nove i nove slike, nestaje sadržine, i najpovršnije shvaćanje života postaje novom slikarskom umjetnošću. Konačno dolazi i expresionizam, koji zabacuje svaku tradiciju, da kao kubizam, dadaizam i konstruktivizam, završi u umjetničkom boljševizmu, najiskrenijoj slici onih, koji su ga predstavljali.

Pustoš je zavladała u velikoj mjeri na polju likovne umjetnosti u građanskoj državi, a tvorci su te pustoši oni, koji su svojim materijalizmom, svojom pohlepom za novcem, svojim gramženjem za što većim dobitcima, svojim izrabljivanjem pojedinih naroda učinili i umjetnost sredstvom za pustošenje u dušama onih, koji su im trebali služiti kao moderni robovi.

Filozofija

I na ovom je polju dopustila građanska država haraćenje onih, koji su zadaću života gledali u što boljem i udobnijem životu, a u novcu mjerilo vrijednosti. To su oni isti, koji su poznavali u životu čovjeka samo materijalna dobra, i koji izvan materije nisu ništa priznavali. I dok su najidealniji narodni sinovi cijelog svoga života nastojali shvatiti cjelovitost svega što postoji, dok su težili, da upoznaju najdublje izvore svijeta i života u njemu, dok su ispitivali javni svijet, čovjeka i njegov život, smisao života ili njegovu vrijednost, i dok su si kao najveći idealisti svoga naroda davali odgovor, da se ne može svijet i sve u njemu protumačiti samo iz materijalnog izvora, da 3i svjesni život čovjeka ne možemo protumačiti bez duše, da samo tjelesni opstanak čovjeka ne može čovjeku podati puni smisao njegovu životu, ti, koji su na svim ostalim područjima, na kojima se razvijao život građanske države, unosili u taj život duh materijalizma, duh tuđi sredini, u kojoj su sudjelovali, ti su isti i na filozofskom polju unosili duh svoje rase. To je bilo polje, na kojem su htjeli, prožeti svojim duhom, dati narodima i svijetu u ime filozofije posljednje opravdanje za sve što jest i što vrijedi. Htjeli su na filozofskom polju dati novu vrijednost životu, i na taj način djelovati, kao čimbenici, za kulturnu orijentaciju naroda i svijeta.

Tim je ljudima, strancima u svakom pojedinom narodu, bio njihov hladni razum prvo i najvažnije sredstvo za samoodržanje i za ostvarenje volje za vladanjem. Taj njihov hladni razum ne crpi svoju snagu iz dubine uzdignute duše, već predstavlja neobuzdanu silu dijalektike, analize, otrov, koji razara, kojemu je grižnja savjesti nepoznata. Taj je hladni razum uvijek pripravan sve dokazati i sve opovrći, jer nad sobom ne poznaje ičeg višeg. Njemu nije ništa sveto, jer je on sam sebi svrhom.

U svojim mnogobrojnim filozofskim školama iskrivljivali su u građanskoj državi nazore najvećih filozofa pojedinih naroda, srozavajući filozofiju na poslovno poduzeće međunarodnog značaja. Pri tome su naravski preko svojih veza sve poduzimajući, kako bi sveučilišne stolice za filozofiju popunjali uvijek samo ljudima svoje rase, u čemu su i

uspijevali. Oni su išli za tim, da u građanskoj državi svojom filozofijom oblikuju život čovjeka, koji ne bi nikada smio postati svjesnim nosiocem kulturnih dobara u znanosti, umjetnosti i vjeri, a napose u ćudorednosti i konaćno u društvenom urećenju. Zato ih vidimo, kako su uvijek u svakom narodu prvi, koji će se baciti na tumaćenje misli učitelja pojedinih naroda, kako bi uvijek i u svako doba misli pojedinih velikih narodnih sinova prikazali javnosti na svoj naćin. Njihov je duh opustošio filozofiju u građanskim državama u najvećoj mjeri.

Područje, na kojem se unaprećuje narodno zdravlje

Tjelovježba i šport

Tjelovježba se stala širiti u građanskoj državi dosta kasno, tek u drugoj polovici prošloga stoljeća, a isto tako i šport. Ovim posljednjim su se bavili najprije tzv. viši krugovi ili bolje društvo građanske države, dakle predstavnici kapitala i naobrazbe, koja stoji u njegovoj službi, doćim se puk, dakle široki narodni slojevi, počeo i tjelovježbom i športom baviti dosta kasno.

Kada su se tjelovježba i šport stali širiti i u širokim narodnim slojevima, dakle u puku, bila je misao predvodnika, da kroz tjelovježbu, a kasnije i kroz šport, pripreme mlade naraštaje pojedinih naroda za narodnu borbu u novoj građanskoj državi, koja se nalazila u svome punom razvitku. Ta je dakle misao bila plemenita. Predvodnici športa u građanskim državama išli su u svome prvom početku ćak tako daleko, da su novim naraštajima dozivali u pamet snagu vlastitog naroda, kako je ona proizlazila iz krvi naroda, i zato su opominjali mlade športaše, da se ćuvaju lošega miješanja, jer isto dovodi nesumnjivo do slabljenja narodne snage. U tom se osobito isticao u Njemaćkoj osnivać njemaćke tjelovježbe Friedrich Ludwig Jahn. Naravski, da su pristup u sva tjelovježbena i športska narodna društva imali u prvim počecima sinovi, a kasnije i kćeri samo vlastitog naroda.

Kako je mećutim građanska država stala sve više isticati jednakost sviju svojih ćlanova-graćana, bez obzira na narodnu pripadnost, gubila su tjelovježbena i športska društva sve više svoj narodni znaćaj i postajala su u sve većoj mjeri društvima za zabavu mladih ljudi. Usred nacionalnih borbi poćinju tjelovježbena i športska društva sve jaće isticati svoj »neutralni« stav, svakako utjecajem svojih nenarodnih ćlanova, koji su stali sve jaće ulaziti u ta društva. Tokom vremena od nacionalnih tjelovježbenih i športskih društava nastaju »neutralna« društva, koja više ne mare, ili barem ne više toliko kao prije, za nacionalne ideje u pojedinim državama, a na mjesto tih nacionalnih ideja prozirnije već polagano ta društva ideja zarade u natjecanjima s drugim društvima. Tjelovježbena i športska društva postaju u velikoj mjeri društvima, u kojima snaga i vješćina mladosti pojedinih naroda poćinje malo po malo predstavljati puko sredstvo za unaprećenje materijalnih interesa onih, koji su tim društvima stajali na ćelu. Kada su se pak pojedini, osobito vješći i okretni športaši stali jednostavno prodavati drugim društvima i »igrati« po narudžbi, srozao se, osobito šport, na najprostiju igru »za novac«!

Mladić »suvremeni športaš« postaje rekorder. On putuje iz društva u društvo prema narudžbi i u izgled stavljenom većoj plaći. Osjećaj rodoljublja zamjenjuje u njegovom srcu bezobzirni osjećaj postići rekord kao ekvivalent za novac, koji će nakon igre primiti od naručitelja. Konačno taj rekorder, »neutralac« u borbi svoga naroda, postaje »građaninom«, pred kojim u duši padaju narodne granice i otvara se put u svjetsku državu, u kojoj će biti izjednačeni svi narodi, i u kojoj će on, građanin svjetske države, moći nesmetano postizavati »rekorde«, na veselje, zabavu i u korist onih, koji će ga plaćati kao »robu«, kojoj će vrijednost ovisiti o ponudi i potražnji.

Tako se u velikom dijelu srozala i tjelovježba, a srozao se tako i šport u građanskoj državi. Mladost te države udaljivala se u sve većoj mjeri od narodnih ideala, da postane kroz ovako shvaćenu tjelovježbu i šport sredstvom zabave i zarade onih, koji su u toj građanskoj državi vladali nad očevima i majkama te iste mladosti, nad pukom neosvješćenim, neprosvijetljenim i neorganiziranim.

Liječništvo

Možda ni na jednom području nije građanska država tako zakazala kao kod liječništva, čuvajući slobodu i pravo svojih članova-građana. Njoj je bilo posve svejedno, da li će ti njeni članovi-građani u slobodi i u svome pravu, zajamčenom na papiru, živjeti dulje ili kraće, da li će im djeca umirati u većoj ili manjoj mjeri, da li će ludnice ili kasnije bolnice za duševne bolesti biti prazne ili prepune njenih članova-građana. Da li će se među radnicima sve većeg broja tvornica, širiti sušica, i konačno, da li će sela, izvori njene snage, biti zdrava ili bolesna. Novac kao mjerilo svake vrijednosti, postao je i na području liječništva središte, oko kojeg se kretao veliki dio liječnika, a morao se kretati i bolesnik.

Na području znanstvenom, kao i na praktičnom, stao se u građanskoj državi širiti jedan tuđi duh, al široki narodni slojevi, ne nalazeći u osobama velikog dijela liječnika svećenika, koji bi liječio njihovo bolesno tijelo, stali su tražiti lijeka tome tijelu kod nadriliječnika, jednako u gradu kao i na selu. Trgovački duh, duh, koji je tražio zaradu i samo zaradu, prožeo je i liječništvo građanske države. Toliki liječnici-trgovci stavili su svoju ruku na bolesno tijelo, ne radi bolesti tijela, već radi novca, koji im je stavljen u izgled u obliku liječničke nagrade!

Kada je građanska država stala osnivati bolesničke blagajne, u prvom redu za radništvo, a kasnije i za privatne namještenike, došle su te blagajne, kao i veći dio radništva, a kasnije i namještenika, u ruke marksista. I gotovo preko noći ulazi veliki dio liječnika u marksističke političke stranke, a preko ovih u te bolesničke blagajne. Liječnik-trgovac postao je na taj način preko ovih bolesničkih blagajna čak i prijatelj puka, napose radnika. Taj isti liječnik-trgovac u bolesničkim blagajnama postaje tokom vremena u mnogim građanskim državama borac za radnička prava i nastupa kao »narodni zastupnik« protiv vladajućih krugova građanske države, a da sve veća vojska radnika nije niti opazila, kako je taj novi »narodni zastupnik« sve poduzeo, da socijalno pitanje, i to baš ono radničko, riješi sebi u korist.

I redovi liječnika-specijalista pune se sve više u građanskoj državi liječnicima-trgovcima, a bolesnik postaje robom, koja putuje od običnog liječnika-trgovca onome specijalisti, sad jednom, sad drugom.

Trgovački duh na liječničkom polju, koji je u liječniku gledao sve prije no svećenika, kojemu bi imao biti jedinom pozivom i jedinom životnim idealom da u korist narodne cjeline pruži liječničku utjehu bolesniku, taj trgovački duh prožimao je u građanskoj državi napose liječnike-specijaliste za dječje bolesti, zatim za živčane, kožne i spolne, te ženske bolesti. U kirurgiji se osjećao u manjoj mjeri.

Dok su pravi narodni liječnici-učenjaci pronalazili prerasne lijekove, te ih kao dobre i korisne stavljali narodnoj cjelini i čovječanstvu na raspolaganje, bez obzira na lično obogaćenje, novi liječnici-trgovci smatrali su svaki novi lijek, koji bi pronašli, pukim sredstvom za lično obogaćenje, držeći ga vlastitom tajnom, kako se sa istim ne bi obogatio koji drugi liječnik. Bolesnici, potrebni takovog lijeka, predstavljali su za te liječnike-trgovce prosta sredstva za lično obogaćenje.

To je duh, koji je u građanskoj državi u sve većoj mjeri prožimao liječnike.

Kada su u zadnje vrijeme stali pojedini liječnici-trgovci pronalaziti u sve većoj mjeri nove lijekove, opće korisne, nastalo je nadmetanje ili konkurencija između pojedinih liječnika-trgovaca, i sada je došla štampa, preko koje su ti liječnici-trgovci u međusobnoj borbi za svoje opće korisne lijekove nastupali jednako kao i tvorničari sapuna, mirisave vode i masti za poljepšavanje lica. Borba između pojedinih od tih trgovaca ljudskim zdravljem postajala je sve bezobzirnijom, a pri tome je konačno stradao onaj, čiji je život u građanskoj državi predstavljao put do hitnog obogaćenja ovih suvremenih trgovaca ljudske kože.

Na znanstvenom se polju javljaju u liječništvu pojedinci, daleko od duha naroda u čijoj sredini djeluju. Oni nastupaju u svome naučavanju npr. na polju psihoanalize tako, da im je jedan liječnik i to Ochsenius u Saskoj, morao predbaciti, da za njih, za psihoanalitičare, čovjek predstavlja za pravo samo spolni organ, oko kojeg se okreće ostalo čovječje tijelo, koje tek životari. Uz psihoanalitičare javljaju se liječnici-naučenjaci, koji brane homoseksualnost, kao i općenje sa životinjama, koji brane spolni život mladosti i odstranjenje ploda, sve sami takovi trovatelji narodnih snaga, kojima je građanska država trebala pokazati samo jedan put, a to je onaj do vješala!

Kada se u građanskoj državi stao sve više širiti broj ovakvih liječnika-naučenjaka, uz liječnike-trgovce, stala se širiti i posebna štampa, koja je pomagala na svoj način trovalački rad ovih narodnih neprijatelja. Odrasli i mladost čitali su ovu štampu. Ovi narodni trovatelji dolazili su u sredinu naroda, a napose mladosti, šireći svoj otrov u toj sredini. Mjesto da narod liječe, oni su narod trovali, pripravljujući svoj put onima, koji su preko mekoputnih, neodlučnih, neborbenih, slabunjavih, mlitavih, razbludnih i starih mladića i djevojaka mislili doći do ostvarenja svjetske države, u kojoj bi među jednakopravnom masom bivših naroda zavladao konačno oni, koji su u svakoj građanskoj državi nastojali trajno vladati nad pukom u slobodi, jednakosti i bratstvu, čuvajući tome puku njegovu slobodu i njegovo pravo, naravski samo na papiru.

Područje, na kojem se stvara t. zv. javno mišljenje

Štampa

U štampi se širio najjače duh, koji je kroz posljednjih stotinu i pedeset godina prožimao sva područja, na kojima se razvijala građanska država.

Štampa je zapravo trebala predstavljati duh i odgoj naroda, no postala je u građanskoj državi robinjom »posla« i bludnicom novca.

Štampa je trebala u suvremenim demokratskim državama biti govornicom naroda, oko i uho kulturnog svijeta. Ona je trebala postati nosiocem javnog mišljenja, pravom »sedmom velevlasti«.

Temelj, na kojem se izgrađivala palača suvremene štampe, trebala je biti istina, jer s istinom se ta palača mogla održati, a bez nje je ona predstavljala zgradu na pijesku.

U dnevnicima, tjednicima i mjesečnicima, u letačima, brošurama i knjigama, u časopisima, stručnim, znanstvenim i zabavnim, modnim i drugim širile su se misli, širio se duh, koji je prožeo građansku državu i konačno ju doveo, kao predstavnicu zapadnoevropske demokracije, na rub propasti!

Štampa zapadno-evropske demokracije crpila je svoju snagu u francuskoj revoluciji, odnosno u Deklaraciji o pravima čovjeka i građanina od 27. kolovoza 1789., koja u članu XI. veli:

»Slobodno saopćivanje misli i mnijenja je najdragocjenije pravo čovječje: svaki dakle građanin može slobodno govoriti, pisati, tiskati, pod uvjetom, da će, ako bi na zlo upotrijebio tu slobodu, odgovarati u slučajevima, što ih je zakon odredio.«

To su zajamčeno im pravo izrabili u prvom redu oni, koji su na gospodarskom polju tražili neograničenu slobodu. To su isto pravo zlorabili oni, koji su stajali na čelu prerasnih političkih stranaka i tako je malo pomalo štampa, kao »sedma velevlast« postala ne velevlašću, već sluškinjom političkih stranaka, zapravo onih tamnih nepoznatih sila, koje su stajale iza pojedinih stranaka.

Novinara kao ličnost, zamjenjuje piskaralo, koje svoje pero iznajmljuje svakome, koji mu više plati. Pravom se svojevremeno tužio francuski političar Nettement: »Ova pera, koja izgledaju na oko tako nezavisna i tako slobodna, okovana su sa tisuću tajnih okova«. (Dr. Otto Dietrich: Weltpresse ohne Maske, Dortmund 1938. str. 17.)

Štampa je postala tokom vremena ne samo običnom gospodarskom robom, već i duhovno-političkim čimbenikom, koji je svojim razarajućim sadržajem predstavljao pravi bič za ljude.

Put k štampi utvrdila je »dnevna vijest« i »oglas«. Kroz »dnevnu vijest« i kroz »oglas« ušle su u suvremenu štampu one tajne sile, koje su tu istu štampu dovele u njenu današnju duhovnu i moralnu krizu.

Dok je u svome prvom početku u građanskoj državi »oglas« zapremao stranice samo službenih državnih listova, a ostali su listovi predstavljali stranačko-političku štampu, čim je

taj »glas« iz bivših službenih državnih listova za oglašivanje prešao stranice stranačko-političke štampe, pomiješali su se poslovni interesi s duhovno političkim potrebama naroda. Poslovni svijet trebao je za svoje novinske oglase što veći broj čitača, a taj je mogao dobiti poslovni svijet samo što jeftinijom cijenom novina. Da vlasnici novina pokriju pasivu uslijed jeftine cijene istih, radi što većeg broja čitača, morali su dobiti za svoje listove što veći broj oglasa. Na taj je način postao kapital, kao oglašivač, najvažnijim čimbenikom dnevne štampe, konačno njezinim gospodarom, jer joj je on i samo on omogućio redoviti izlazak naplatom što većeg broja oglasa.

»Dnevne vijesti«, koje je čitao sve veći broj čitača dnevne štampe, plaćao je zapravo oglašivač, dakle kapital, i na taj je način taj isti kapital naplatom svoga »oglasa«, postao i gospodarom »dnevnih vijesti«. To drugim riječima znači, da je urednik dnevne štampe morao tokom vremena objavljivati samo takove »dnevne vijesti«, kakove je želio odnosno trebao onaj, koji je podmirivao troškove oko izdavanja te štampe, a to je bio oglašivač dakle predstavnik kapitala. Kapital je postao na ovaj način preko »oglasa« gospodarom štampe«. Kada je vlasnik kapitala vidio, kako se na burzama umjetnim načinom dakle kroz laž utvrđuju cijene robe i zarađuju bez truda i muke milijuni, primijenio je taj burzovni način rada i na dnevnu štampu, odnosno na sastavljanje i širenje dnevnih vijesti.

Na tom burzovnom primjeru osnivaju se u građanskim državama t. zv. novinski uredi ili novinske agencije, kojima je zadaća opskrbljivati štampu svijeta dnevnim vijestima sa svih područja, na kojima se razvija život države i uopće cijelog svijeta. Na taj je način osnovan prvi novinski ured u Evropi, onaj pod imenom »Litographische Korrespondenz« po njemačkom Židovu Bernsteinu, koji je kasnije prekupio i preuredio Louis Havas u »Agence Havas« u Parizu, da se iz tog ureda još kasnije odcijepe dva suradnika i to Židov Bernhard Wolff, koji je prešao u Njemačku i u Berlinu osnovao vlastiti ured, poznat pod imenom »Telegraphenburro Wolff«, te njemački Židov Jozaphat Beer, koji je prešao u Englesku, gdje se pokrstio i uzeo prezime Reuter, te osnovao vlastiti novinski ured, poznat danas pod njegovim novim prezimenom »Reuter«.

Ta tri novinska ureda, onaj u Parizu, onaj u Berlinu i onaj u Londonu opskrbljivali su mnogo desetljeća, a prva dva od njih opskrbljivaju i danas još s dnevnim vijestima, koje sami sastavljaju, cjelokupnu štampu građanskih država i veliki dio štampe ostalog svijeta.

Na taj je način kapital svojim plaćenim oglasima omogućio objelodanjivanje dnevnih vijesti, koje je taj isti kapital sastavljao i širio preko vlastitih novinskih ureda.

Postojeći veliki novinski uredi u rukama velikog kapitala sastavljali su, prekrajali i širili po cijelom svijetu, a i danas šire, dnevne vijesti onako, kako je taj kapital te vijesti trebao i kako ih i danas treba za unapređenje svojih vlastitih interesa. Novinska laž nastala je u tim novinskim uredima u najvećim razmjerima, te se širila i danas se širi po cijelom svijetu, u svim državama, utirući put onima, koji su tu laž širili i koji su na njoj gradili i danas grade svoju vlast i svoje gospodstvo nad pukom. Duh i sloboda ustupili su u dnevnoj štampi svoja mjesta novcu i materijalnim interesima onih, koji su postali gospodarima toj štampi u zapadno-evropskim demokracijama. Što je više građanska država isticala slobodu štampe, to je sve više svojim dnevnim lažima tu istu slobodu obećavala. Pa ne samo što je dnevna štampa građanske države živjela od laži onih, koji su je svojim kapitalima uzdržavali, ne samo što je laž širila u milijunima čitalaca, ta je ista dnevna štampa produbljivala sve veći jaz između pojedinih država i naroda, promičući na taj način materijalne interese svojih gospodara.

Zato nije čudo, da je npr. poznati bivši francuski narodni zastupnik Ernest Pezet napisao u svojoj knjizi »Sous les yeux du monde« (U očima svijeta), godine 1935. i ovo:

»Takozvana slobodna štampa u našoj državi vezana je u istinu snažnim privatnim interesima. Zato bi naša država trebala ustati zakonom u ruci protiv te i takove lažne slobode. Kada će iza toga pariška štampa predstavljati pošten posao, koji će omogućiti suradnicima normalni dnevni život, i koji će osim toga moći svojom nakladom i čisto poslovnim oglasima odbacivati i dobitak, tada će zakon protiv te lažne slobode zapravo osloboditi našu štampu iz njezinog današnjeg ropstva, u koje su je bacili često novčane potpore iz inozemstva, darežljivost interesiranih dobrotvora, nadzor i potpore interesiranih sindikata, odnosno novac iz tajnih fondova«.

Tako je sudio o francuskoj štampi rođeni Francuz, rodoljub godine 1935., i ako je francuska štampa unatoč svog ropstva tuđim materijalnim interesima ipak više ili manje služila i stanovitim duhovnim i gospodarsko političkim strujanjima u samom francuskom narodu.

Štampa klasične zemlje parlamentarizma, Engleske, služila je i služi poslovnim interesima njezinih vlasnika, koji su je baš radi tih svojih materijalnih interesa podvrgli masi, odnosno njezinoj želji za dnevnim senzacijama. Dnevnu štampu u toj klasičnoj zemlji parlamentarizma predstavljaju koncerni kao onaj Lorda Rothermere, Beaverbrook-a, Barry-a, Westminster-a i Stammer-a, pa Odhams-a, te još neke manje skupine. Da ti koncerni preko svojih dnevnih listova zadovolje masu, žednu senzacija, sastavljali su i sastavljaju dnevne vijesti onako, kako su pretpostavljali i kako danas pretpostavljaju, da će ih ta ista masa htjeti gutati. Sve veća naklada i iza nje sve veći dobitak predstavljao je cilj svih tih koncerna, a sloboda štampe predstavlja okvir za širenje slobode laganja masi, dakle puku u građanskoj državi, pa makar i u klasičnoj zemlji parlamentarizma.

Zato nije čudo, da se je čak u toj zemlji usudio 22. ožujka 1937. reći predsjednik novinarskog društva F. S. Kumpherey na godišnjoj skupštini engleskog novinarskog društva uz ostalo i slijedeće:

»Još uvijek ima ljudi, koji gledaju u dnevnoj vijesti samo takovu, koja je puna senzacija, a novinskim tumačenjem samo takovo, koje djeluje razarajući. Kad su vlasnici naše štampe svojim starim načinom kupovanja čitaoca dosegli najveći broj dnevne naklade i kod toga broja stali, tražili su put i način, kako bi se pomakli sa mrtve točke svojih naklada. Taj su put našli u proizvođenju novih dnevnih vijesti uz svaku cijenu! Izrabljivala se je nesreća pojedinca, a novinari su se morali latiti takovih posala, koji su nečasni za svakog poštenog građanina! Naša je dužnost, gospodo novinari, da ovakovom radu stanemo na kraj. Sloboda štampe ne znači i ne smije značiti neograničenu i raspuštenu slobodu!«.

Tako je, od prilike, izgledala štampa, a i danas još izgleda, u dvjema velikim zapadnoevropskim demokracijama. Ona je sredstvom, da se na milijunima pojedinaca zaradi što više. Novac je i kod štampe mjerilo vrijednosti, a sadržaj na dnevnom papiru tek sredstvo, da taj novac odbacuje uvijek veći dobitak svome gospodaru.

A kako tek izgleda štampa velike demokracije preko mora! Nju predstavljaju koncerni William Randolph Hearst i njegova dva novinska ureda: International News Service i Universal Service, zatim Associated Press i United Press. Pa i ti ogromni i jaki koncerni ovise od oglasa, koje dobivaju za svoje listove. No kada ti koncerni ne bi dnevno dobivali oglase i oni ne bi mogli dulje vremena opstajati! Kao primjer navodim slijedeći događaj: Hearstov list »New York American« morao je svojedobno prestati izlaziti zato, jer je u svojim stupcima

napadao komunizam i Sovjetsku Rusiju. Kako nije htio na savjet oglašivača prestati tim napadajima, izostali su oglasi predstavnika kapitala i list je zapao u takovu pasivu, da se običnim dnevnim vijestima nije mogao dulje uzdržati.

Nedavno je izašla ispod tiska u Newyorku knjiga pod naslovom »The Washington Correspondents* od Leona C. Rostona, koji na jednom mjestu kaže ovo: »Čista savjest predstavlja luksus u društvu u kojem sloboda predstavlja tek lijepu riječ, ograničenu gospodarskom stvarnošću. Taj si luksus mogu dozvoliti samo oni, koji imaju dosta novaca, da njime odbiju kompromis na račun svojih osobnih ideala.«

Riječi ovog Amerikanca trebah bi uvijek imati pred očima oni, koji uzimlju u ruke, da čitaju dnevnik, tjednik, mjesečnik, časopis, brošure, knjige itd. itd., koje iz dana u dan bacaju u sve većim nakladama na tržište građanskih država vlasnici velikih nakladnih poduzeća, razni knjižari, koji su još do jučer prodavali staro željezo ili kupili prnje i kosti, da ih dalje preprodaju, te prerazni nakladni zavodi, kojima su vlasnici javnosti nepoznati, jer se sakrivaju u zapadno-evropskim demokracijama iza dionice, koja glasi na donosioca.

Svi oni narodni sinovi, koji su silom prilika došli u službu vlasnika tih dnevnika, tjednika i mjesečnika, časopisa, brošura i knjiga, koliko su puta morali radi one bijedne plaće, kojom prehranjuju sebe i svoju obitelj, zatomiti glas savjesti, prihvatiti, kako je dobro rekao Leon Roston, kompromis na račun svojih osobnih ideala, i pisati ono, što im je vlasnik štampe kao poslodavac naložio, ne samo bez ikakove koristi po narod, kojemu su sinovi i kćeri, već i protiv životnih interesa vlastitog naroda. Oni su morali lagati i danas još lažu, sastavljajući dnevne vijesti za dnevnik, pišući članke u tjednicima i krivotvoreći živote i misli velikih narodnih sinova u životopisima tih narodnih velikana, izdanih po narudžbi onih, koji kao njihovi poslodavci žele, da narodi, u kojima zarađuju, upoznaju svoje velike sinove i kćeri na očale tih poslodavaca.

»Pero je jače od mača« rekao je Lincoln, predsjednik Udruženih Država Sjeverne Amerike (1860. do 1865.).

Te su riječi sigurno dobro upamtili oni, koji u građanskim državama kao predstavnicama zapadno-evropske demokracije vladaju nad pukom. Zato su se i bacili u najvećoj mjeri na štampu, podvrgavajući ju moći svoga novca. Kroz štampu su oni proširili lažno geslo o slobodi, jednakosti i bratstvu u isto vrijeme, kada su produbili najstrašniji jaz između bogatih i sirotinje, kada su digli države protiv država i povelili milijune nedužnih u bratoubilačke ratove, te kada su snazi svoga novca podredili milijune modernih robova. Kroz tu istu štampu širili su oni deklaraciju o pravima čovjeka i građanina, prešujući radi unapređenja vlastitih materijalnih interesa i dužnosti čovjeka i građanina prema zajednicama u kojima žive, i u kojima se razvijaju. Kroz tu svoju štampu istrgli su oni pojedinca iz kruga njegove obitelji i prepustili ga njegovoj sudbini u neograničenoj slobodi, a samu obitelj izvrgli ruglu, sve to u prozirnoj namjeri, da rušeći obitelj, temelje svim ostalim zajednicama, oslabe državne zajednice i da na taj način laglje zavladaju milijunima pojedinaca, atomiziranih unutar pojedinih državnih granica. Kroz svoju su štampu izdigli oni građanina, utopivši u njem člana naroda i rodoljuba u isto vrijeme, kada su u tom izdignutom građaninu sakrili stranca pred članom naroda i rodoljubom. Kroz tu su oni štampu huškali građane zapadno-evropske demokracije kao članove raznih političkih stranaka, jedne protiv drugih, da pri tome u borbi ovih poberu oni najveću korist. Kroz svoju štampu trovah su oni i danas truju mladost naroda, da u njoj uzgoje polovične ljude, nesposobnjake, mekoputnike, mlitavce, mekušce, popustljivce, mlake i bojažljive, beznačajnike i sluge svakom višem i moćnijem, pa zato moramo shvatiti, kako je posve u stilu građanske države, kada po izlozima stanovitih radnja

gledamo iz dana u dan sve veći broj malih šarenih brošurica s trovalačkim sadržajem, koje naša nada, naša mladost iz dana u dan kupuje, i njihov sadržaj guta, a slike na omotu i na stranicama upija u svoja mlada srca, nesvjesna, da u tom času ima predstavljati sredstvo u rukama onih, koji žele od te iste mladosti uzgojiti za sebe, danas sutra, moderno roblje na svim područjima, na kojima se razvija narodni život. Kroz tu svoju štampu organizirali su veliki kapital u isto vrijeme, kada su počeli organizirati radništvo za borbu protiv tog istog velikog kapitala. Kroz tu su štampu širili konačno među školovanim ljudima i radnicima misao o svjetskoj državi, koju su u drugačijem svjetlu prikazivali prvima, a u drugačijem svijetlu ovim posljednjima.

Sva ta velika štampa zapadno-evropske demokracije, uz veoma male iznimke, bila je, a i danas je većinom u rukama predstavnika međunarodnog kapitala, a posjednici naobrazbe, unajmljeni od prvih, pripremaju preko te štampe put onima, koji u budućoj svjetskoj državi, koja bi se imala izdizati na ruševinama pojedinih država, gledaju okvir, unutar kojeg bi svi narodi svijeta predstavljali moderno roblje onima, koji bi nad njima vladali.

Politika

Građanska se država, kao predstavница zapadno-evropske demokracije, razvijala tokom prošlih sto i pedeset godina u pravcu sve sustavnijeg izgrađivanja svojih ustavnih prava. Temelj njene ustavnosti bilo je narodno predstavništvo i odgovornost vlade, dakle ministara. Što se tiče narodnog predstavništva, polazila je građanska država sa stanovišta, kao da narodni zastupnici dobivaju svoju ovlast od samog naroda, da time u vezi zastupaju cijeli narod i da su kao takovi posve slobodni predstavnici cijeloga naroda. Što se tiče odgovornosti vlade, dakle ministara, mislila je građanska država, da iz te odgovornosti nužno slijedi parlamentarni sustav vladanja ili vlada parlamentarne većine. Građanska je država polazila sa stanovišta, da je glavno obilježje parlamentarnog sustava sveopće izborno pravo, dakle takav izborni red, koji daje izbornu pravo i najširim narodnim slojevima, puku, te zrelost i organiziranost političkih stranaka. Polazeći s takovog stanovišta, građanska je država vezala pojedinu vladu uz potporu parlamentarne većine, pretpostavivši, da će ta većina dati potporu samo onoj vladi, odnosno samo onom ministarstvu, u kojem će sjediti stranački prvaci te većine.

Građanska je država pretpostavila, da narodno predstavništvo predstavlja narodnu volju, većina toga predstavništva da stvara vladu. Prema tome je vlada trebala biti vezana narodnim interesom i računati s javnim mišljenjem, a jedno i drugo ne bi mogla bez temeljite obrazovanosti, pa makar i malobrojne političke elite, i bez jake organizirane stranke, prosvijećenih i političkih zrelih pristaša. (Stjepan Radić »Suvremena ustavnost« sv. I. god. 1911.)

Što se tiče stanovišta građanske države, kao da narodni zastupnici dobivaju svoju ovlast od samog naroda, dalje kao da oni zastupaju cijeli narod i konačno, kao da su oni posve slobodni predstavnici cijelog naroda, razvitak građanske države pokazao je, da je interes međunarodnog kapitala tako jak u građanskim državama, da je sebi podvrgao ne samo čovjeka-građanina na gospodarskom polju, već i cijeli politički život građanske države s narodnim zastupnicima, koji su postali, ne zastupnici naroda, već zastupnici tog međunarodnog kapitala, jer ih je on posredno a i neposredno plaćao.

Kao najbolji primjer, kako narodni zastupnici ne zastupaju u građanskoj državi, kao predstavnici zapadno-evropske demokracije, cijeli narod, i kako oni nisu posve slobodni predstavnici cijeloga naroda, neka nam služi slijedeće: Dne 10. prosinca 1900. ustao je u engleskom parlamentu tada veoma mladi narodni zastupnik, član opozicije, David Lloyd George protiv korupcije onih, koji su odlučivali u redovima engleskih čimbenika, dakle protiv engleske vlade, te je time u vezi prikazao engleskom parlamentu financijalne operacije tadanjeg engleskog ministra za kolonije Josipa Chamberlaine i njegovog sina, tadanjeg financijalnog tajnika u državnoj riznici, Austena Chamberlaina. Nakon što je mladi Lloyd George prikazao zastupnicima engleskog naroda, koji su prema shvaćanju građanske države predstavljali volju naroda, najveću korupciju u redovima članova engleske vlade za vrijeme englesko-burskog rata, stavio je u parlamentu prijedlog, da zastupnici engleskog naroda donesu zakon, kojim će zabraniti svima ministrima sudjelovanje u takovim društvima, koja stoje u poslovnim vezama s vladom.

Takav je prijedlog ovog zastupnika engleskog naroda sigurno bio opće koristan za cijeli engleski narod!

Što se međutim dogodilo u kući, u kojoj su prema shvaćanju građanske države, sjedili predstavnici cijelog engleskog naroda, koji su prema istom shvaćanju predstavljali volju toga naroda? Lloyd George ostao je sa svojim prijedlogom u manjini, jer je za njegov prijedlog glasovalo tek 127 zastupnika protiv brojke 269 zastupnika, koji su glasovali protiv ovog prijedloga, držeći prema tome, da engleski ministri smiju sudjelovati u takovim društvima, koja rade za vladu i preko istih zarađivali milijune i milijune, naravski na teret naroda, koji te milijune mora konačno platiti. (Giseher Wirsing: »Hundert Familien beherrschen das Empire«, Berlin, 1940. str. 7—10). Valjda ne će nitko pametan vjerovati, da je tih 269 engleskih zastupnika u istinu predstavljalo većinu engleskog naroda i volju te većine?

U tom istom engleskom parlamentu dogodio se još i ovaj veoma značajan slučaj: Dne 12. srpnja 1926. ustao je, nitko drugi već sam Arthur Henderson, engleski ministar vanjskih poslova i kasniji predsjednik konferencije za razoružanje, optuživši javno s korupcije tadanjeg engleskog ministra narodnog zdravlja Neville-a Chamberlain-a. Parlamentarna je debata o tome slučaju bila veoma duga, a završila je tako, da je prijedlog opozicije za zakon protiv korupcije bio po većini zastupnika engleskog parlamenta — odbijen!

Zar je i godine 1926. ta većina predstavljala u tom slučaju volju većine engleskog naroda?

Međutim baš današnji engleski parlament pruža nam najvjerniju sliku skupine ljudi, koji zastupaju sve prije, no jedan cijeli narod: Današnji engleski parlament, koji bi imao predstavljati volju naroda, sastoji se od oko 600 zastupnika. Od tih 600 zastupnika njih 181 jesu ravnatelji i članovi nadzornih odbora velikih engleskih novčanih zavoda i trgovačkih poduzeća, te u njima drže u svojim rukama ništa manje ni više već 775 mjesta ravnatelja i članova nadzornih odbora najvećih engleskih banaka, tvornica, parobrodarskih društava i prekomorskih trgovačkih kuća. To drugim riječima znači, da 30% svih tih zastupnika stoji u Engleskoj u izravnoj vezi — ne s engleskim narodom — već s onima, koji tim zastupnicima predstavljaju izdašno vrelo prihoda, a to je veliki kapital u Engleskoj. Od ostalih zastupnika t. j. od preostalih 70% njih 60% ne zapremaju doduše nikakova mjesta ravnatelja i članova

nadzornih odbora u velikim engleskim bankama, tvornicama, parobrodarskim društvima i prekomorskim trgovačkim kućama, no za to ta mjesta zapremaju njihovi sinovi, njihova braća odnosno njihovi zetovi. To pak znači, da svi ti zastupnici stoje u neizravnoj vezi — ne s engleskim narodom — već s onima, koji njihovim najbližima predstavljaju izdašno vrelo prihoda, a to je i opet veliki kapital u Engleskoj.

Svi ti dakle zastupnici ne mogu ni u kojem slučaju zastupati engleski narod i njegove životne interese, jer s tim narodom nisu ničim vezani, već preko njih u engleskom parlamentu zastupa engleska novčarska aristokracija svoje interese. (Giselher Wirsing: »Hundert Familien beherrschen das Empir«, Berlin 1940. str. 15)

Da je tome tako neka služe i ovi podatci: Cjelokupni narodni imetak u Engleskoj procijenjen je god. 1925. s kojih 7500 milijarda dinara. U engleskom parlamentu bilo je između godine 1924.—1929. zastupano oko 1160 trgovačkih društava s kapitalom od kojih 900 milijuna dinara. Prema tome su zastupnici u engleskom parlamentu u tim godinama zastupali 12% engleskog narodnog kapitala. Ostatak od 88% nije bio kroz tih nekoliko godina uopće zastupan u engleskom parlamentu.

Sada će nam biti razumljivo, da u tom parlamentu klasične zemlje parlamentarizma nije nikada došlo do toga, da većina prihvati zakon protiv korupcije, jer bi si tim zakonom podrezala granu, na kojoj sjede poslodavci te većine, veliki kapital u Engleskoj. To je i sasvim razumljivo, jer ovi narodni zastupnici ne dobivaju u istinu svoju ovlast od naroda, niti zastupaju cijeli narod, a najmanje su oni posve slobodni predstavnici cijelog naroda. Oni zastupaju u istinu tek viši dio građanskog staleža, engleske milijunere, koji preko tih zastupnika kao i preko vlade, koja iz njih proizlazi, vladaju zemljom. Zato je ispravna tvrdnja, da se taj parlament srozao na politički klirinški zavod engleskog financijskog kapitalizma, i da se prema njegovim interesima, dakle prema interesima velikih privatnih gospodarskih društava vodi cjelokupna politika zemlje.

Kada bi pak prelistah zapisnike francuskog parlamenta, dobili bi iz njih sličnu sliku. A građanska je Francuska predstavljala klasičnu zemlju demokracije ! Služba narodnih zastupnika smatrala se u toj klasičnoj zemlji demokracije izvorom stalne rente, a narodni zastupnici kao najamnici međunarodnog kapitala stajali su u građanskoj Francuskoj u službi onih, koji su na gospodarskom polju svome novcu podvrgli milijune Francuza. Nema prevarnog načina, koji se nije upotrebljavao u građanskoj Francuskoj prigodom izbora narodnih zastupnika! Sva su se sredstava upotrebljavala, da pojedini kandidat dođe do mandata, gledajući pravom u njem, ne dužnost koju pojedinac ima primiti u službi narodne cjeline, već izvor stalne rente, koja mjesečno raste, naravski na teret francuskog naroda.

Prema tome možemo mirne duše ustvrditi, da narodni zastupnici u zapadno-evropskim demokracijama, koje je do danas predstavljala građanska država, ne dobivaju svoju ovlast od samoga naroda, da ne zastupaju cijeli narod i da kao takovi nisu posve slobodni predstavnici cijelog naroda, već tek velikog kapitala, koji preko njih vlada u tim demokracijama. Toliko o narodnom predstavništvu u građanskoj državi.

Što se pak tiče mišljenja građanske države, da iz odgovornosti vlade, dakle ministara nužno slijedi parlamentarni sustav ili vlada parlamentarne većine, potrebno je uvažiti ovo: Parlamentarni sustav ne može se niti zamisliti u jednoj državi bez takovog izbornog reda, koji daje izbornu pravo cijelom narodu, dakle svim njegovim punoljetnim članovima, koji tada, politički izobraženi, to svoje pravo ostvaruju kroz jednu ili više političkih stranaka.

Niti u Engleskoj, a niti u Francuskoj ne posjeduje izbornog prava cijeli narod, već samo jedan njegov dio. U Engleskoj, toj klasičnoj zemlji parlamentarizma, imala je pravo glasa još polovicom prošlog vijeka samo jedna pedeset petina engleskog naroda, okruglo oko 300.000 ljudi. Izabran pak za narodnog zastupnika mogao je biti tek onaj, koji je posjedovao stanoviti zemljišni posjed, dakle samo onaj iz redova kapitalista.

U Francuskoj nema niti danas većina naroda izbornog prava.

Što se pak tiče politički izobraženih i u političke stranke organiziranih izbornika, o tome se u građanskim državama u opće ne može govoriti.

Prvi dakle preduvjet za ostvarenje parlamentarnog sustava otpao je posve ili bar u velikoj mjeri.

Građanskoj je državi upravo umjetnički uspjelo razdijeliti i oslabiti narod u sve većem broju većih, manjih i malih političkih stranaka, koje su ulazile u sve žešće međusobne borbe, ne za ostvarenje općenarodnih ideala, već radi unapređenja materijalnih interesa svojih uprava odnosno onih, koji su stajali iza tih uprava snagom svoga kapitala.

Valjda ne će nitko ozbiljan tvrditi, da je sve veći broj preraznih stranačko-političkih programa, sve žešća i bezobzirnija borba korteša svih tih stranaka, sva ona nepoštena i sramotna sredstva, kojim su se u širokim narodnim slojevima služiti pristaše i plaćenici svih tih stranaka, uz ogromnu štampu, plaćenu po međunarodnom kapitalu, i uz propagiranje preraznih ideologija stranaca u sredini pojedinog naroda, kao i trovalački rad ljudi, koji su bez ikakvih predrasuda vjerskih i nacionalnih djelovali u pojedinom narodu na svim područjima, na kojima se razvijao njegov život i u svim tim političkim strankama i strančicama ... da je sve to koristilo političkoj izobrazbi izbornika, jačanju pojedinih političkih stranaka i u opće dizanju prosvjete i osvješćenju stranačkih pristaša! Sva ta političko-stranačka borba samo je demoralizirala izbornike, a sve brže mijenjanje pojedinih vlada djelovalo je upravo razorno na cjelokupni život građanske države. »Demokratizam, po ustavu francuske revolucije, izrodio je nužno suvremenu državu kao i sve »demokratske ustanove« u zbir samo političkih stranaka, koje se međusobno bore o matematičku većinu u državi, koja ima predstavljati i državnu moć. Da se pak postigne ta obična matematička većina, obećava svaka stranka narodu i svojim pristašama samo »veliki kruh«. Demagoštvo vođa, a demoralizacija puka, mrvljenje narodne zajednice na stranke, stranke na strančice prema interesima i ambicijama »narodnih vođa«, nužna je posljedica takozvanoga »demokratizma« i »liberalnog ustava« francuske revolucije«. (Dr. Milan Ivšić, Problemi suvremenog života, Zagreb 1937. Redovno izdanje Matice Hrvatske str. 19.)

Prevarnim načinom izvojevana pobjeda na izborima i iz tako izvojeване pobjede proizašla parlamentarna većina predstavljala je u građanskim državama zadnjih nekoliko desetljeća klupko mameluka, koji su samo klimali glavama na svaki prijedlog, koji je od njihove vlade stavljen pred njih na odgласanje. Nitko se od tih mameluka nije ni u što razumijevao, nitko se od njih nije ni za šta zanimalo osim za put i način, kako bi za sebe i za svoje što više izbio iz zastupničkog mandata. A sama vlada, koja je izlazila iz takove parlamentarne većine, predstavljala je nekolicinu promićurnih pojedinaca, koji su jedino to dobro znali, da ni za jedan svoj korak i zaključak nikome ne odgovaraju, jer je svaki njihov korak i svaki njihov zaključak prihvatila parlamentarna većina, koja bi za slučaj pozivanja na odgovornost imala sama tu odgovornost snašati. No kako nikada niti u jednoj građanskoj državi svijeta kao predstavnici zapadno-evropske demokracije, nije niti jedna parlamentarna većina ikome odgovarala, pa makar se narodu nanijelo najveće zlo, to je svaka vlada, koja je izašla iz parlamentarne većine, radila šta je htjela. Zakoni su se izdavali smo u korist predstavnika kapitala i naobrazbe koja stoji u njegovoj službi, a za puk, seljaštvo i radništvo, nije ta država marila.

Predstavnici kapitala i nauke, koja stoji u njihovoj službi, proželi su svojim razornim, nenarodnim duhom sva područja, na kojima se razvijao život građanske države počevši od gospodarskog, pa dalje sve do područja stranačke politike. Ti su predstavnici bilo izravno, bilo neizravno preko svojih plaćenika, ulazili u sve građanske političke stranke, a kada su se nezadovoljni radnici počeli osvješćivati, prosvjeđivati i organizirati u vlastite političke stranke, onda su ti predstavnici kapitala i naobrazbe koja stoji u njihovoj službi ušli preko svojih plaćenika i u te nove političke stranke, da svojim razornim duhom, stranim duhu pojedinog naroda, prožmu i te stranke. Kapital je stao na svom putu s gospodarskog područja preko ostalih područja ulaziti i na područje stranačke politike. Korupcija postaje sve običnijom i stalnijom pojavom. Novac otvara vrata državnim uredima, počev od onih najnižih do najviših. Za novac se dobivaju dozvole, mjesta, službe. Za novac se stiču preko noći najviši položaji, kao i uništavaju protivnici. Kapital mijenja izborne redove, kapital daje izbornu pravo, kapital brani političku izobrazbu, kapital konačno slabi pojedine narode cijepanjem u sve veći broj malih i slabih političkih stranaka. U svoju razornu službu stavlja kapital trgovinu i tvorničarstvo, bankarstvo i novčarstvo, slobodna zvanja, sav državni činovnički aparat, glazbu, kazalište, film, krugoval, likovnu umjetnost, književnost, filozofiju, šport i liječništvo, a da i ne govorimo o štampi i političkim strankama.

Sve to dobiva samo jednu zadaću: razjediniti i oslabiti narode, demoralizirati malo građanstvo, zvesti radnike, zadržati seljake kao objekt izrabljivanja i otrovati mladost.

Građansku je državu prožimao u sve većoj mjeri jedan čudni, nepoznati na oko duh, duh koji demoralizira, duh koji razara, duh posve stran duši svakog pojedinog naroda, koji je živio i koji se razvijao unutar granica pojedine građanske države.

Nezadovoljstvo se širilo sve jače i sve više u onom malom i izrabljivanom puku, koji je u jednim državama predstavljao u većini radništvo, a u drugim državama u većini seljaštvo. Zato je pravom napisao Stjepan Radić u svojoj knjizi, »Suvremena ustavnost«, Zagreb, 1911. str. 184—185 ovo:

»Koncem prošloga stoljeća bilo je svom zapadnom Evropom zavlдалo veliko nezadovoljstvo s ustavnim a napose s parlamentarnim sistemom. Razlogom tomu bile su razne nepodopštine u Francuskoj, poglavito pustolovina generala Boulangera, zatim panamska i Dreufusova afera. Sličnih nepodopština bilo je i u Italiji pod dugogodišnjom vladom neskrupuloznog Sicilijanca Crispi-a, a svršetak nezadovoljstva, pa i ogorčenje nastalo je poradi divljačkih prizora, koji se odigraše redom gotovo u svim parlamentima evropskim. U to doba pojaviše se mnogobrojni članci i brošure o krizi parlamentarizma, te se čulo dosta glasova, koji naviještaju pad i same ustavnosti u Evropi. U prvih deset godina dvadesetog stoljeća ta se stvar znatno popravlja. Istina, da je žestoka, pa i divljačka obstrukcija postala redovitom gošćom koli u velikim parlamentima, toli u malim saborima. Istina, da su stranačke izborne borbe bez obzira na vladin pritisak i nasilja dovele u mnogim evropskim zemljama do krvavih izbora; napokon je u nekim parlamentima njihova nesposobnost za rad postala upravo poslovičnom« ... pa dalje

... »Prigovori proti ustavnosti, a napose proti parlamentarnom sistemu čuju se ipak sveudilj i to i u samoj domovini parlamentarizma, u Engleskoj, gdje o tom predmetu postoji čitava literatura ...«.

Taj je mali no poštenu puk, izrabljivan i prevaren, stao opažati, kako neznatna manjina građana vlada bezobzirno i bez ikakove lične odgovornosti, nad većinom malih građana i nad preogromnom većinom radnika i seljaka, a koja je sasvim zaboravila da tek zajedno s tim malo građanima i tom preogromnom većinom radnika i seljaka predstavlja cijeli narod.

Taj je mali, no poštenu puk vidio, kako se u građanskoj državi središta gradova i velegradova dižu i kako napreduju na štetu gradskih periferija, radničkih četvrti i sela.

Taj je puk gledao, kako se iz dana u dan sve više širi prema njemu prezir onih, koji su u novcu gledali mjerilo svake vrijednosti, koji su se izrugivali obitelji i obiteljskom životu i koji su mjesto ljubavi prema domovini i vlastitom narodu stali isticati nekakovu svjetsku državu budućnosti, u kojoj bi naravski oni sami i opet vladali nad malim pukom.

Puk je osjećao iz dana u dan sve veću mržnju prema onima, koji su u građanskoj državi, kao vjernoj predstavnici zapadno-evropske demokracije, stalno isticali, da je temelj njene ustavnosti narodno predstavništvo i odgovornost vlade, iz koje da je proizišao parlamentarni sustav ili vlada parlamentarne većine. Taj je puk osjećao, da se u toj građanskoj državi, u kojoj kapital i naobrazba vladaju nad njim, širi jedna laž, jedna velika laž. On je osjećao, da je ta građanska država bolesna, teško bolesna, i da se s njom mora nešto dogoditi.

Tek jedno puk nije znao! Gdje je uzročnik te teške bolesti one države, koju su nazivali gospoda, koja su nad njim vladali, zapadno-evropskom demokracijom? Trebao je doći svjetski rat i u njem katastrofa njemačkog naroda, da se iz sredine istog digne ličnost Adolfa Hitlera kao organska pojava razvitka njemačkog naroda, i da taj veliki čovjek otvori oči malom puku mnogih naroda, radnicima, seljacima i malim građanima, pa da im pokaže uzročnika teške bolesti one države, koja kao građanska država predstavlja u toku zadnjih stotinu i pedeset godina zapadno-evropsku demokraciju i da im djelotvorno pokaže način, kako će svaki u svojoj sredini, prema prilikama u kojima se razvija, uništiti u klici uzročnika teške bolesti na vlastitom tijelu.

Kada smo dakle, makar i površno, pogledali razvitak građanske države, tog teškog bolesnika sadašnjice, upoznajmo uzročnika teške bolesti ove države onako, kako ga je njemačkom narodu i svim ostalim narodima, izrabljivanim i potištenim, otkrio Adolf Hitler, najveći sin njemačkog naroda sviju vjekova.

Adolf Hitler Vođa i preporoditelj njemačkog naroda

Općenito

Adolf Hitler jest vođa i preporoditelj njemačkog naroda, graditelj njemačke narodne zajednice kao socijalne narodne države te organizator nove Europe.

Kao vođa njemačkog naroda postao je Adolf Hitler borcem protiv međunarodnog židovstva, kako se ono očitovalo u njemačkom narodu, svojim izravnim djelovanjem preko vlastitih borbenih središnjica, a neizravnim preko slobodno-zidarskih loža i marksističkih organizacija. Kao preporoditelj njemačkog naroda postao je Adolf Hitler tvorcem nacionalnog socijalizma i time u vezi nosiocem nove državne ideje.

Kao borac protiv međunarodnog židovstva i kao graditelj njemačke narodne zajednice kao socijalne narodne države pokazao je Adolf Hitler svim narodima Europe put, kojim moraju poći, žele li ostvariti svoje najveće narodne ideale. Na tom putu otkrio je Adolf Hitler zastor, koji je zastirao pogledima naroda ili bolje puka, naličje građanske države s njenim reprezentativnim sustavom ili narodnim predstavništvom, kao i odgovornošću njene vlade dotično ministara, iz koje je slijedio parlamentarni sustav ili vlada parlamentarne većine. Adolf Hitler razotkrio je, djelotvorno, najveću laž današnjice, koja se zove zapadno-europska demokracija.

Mein Kampf

Tko želi upoznati Adolfa Hitlera kao borca protiv međunarodnog židovstva, koji je otkrio zastor, što je zastirao pogledima naroda pravo lice građanske države s njenim reprezentativnim sustavom ili narodnim predstavništvom, mora upoznati njegovo temeljno djelo »*Mein Kampf*« i to bas prvi dio, u kojem Adolf Hitler obračunava s neprijateljima svoga naroda.

Opisavši u prvom poglavlju svoj život »U roditeljskoj kući«, opisuje Adolf Hitler u drugom poglavlju svoga temeljnog djela »*Godine učenja i teškog života u Beču*«, gdje se tokom pet teških godina upoznao, kako sam veli, » s dva velika zla u tom gradu i to: s marksizmom i sa židovstvom «. U Beču je Hitler stekao svoj nazor o svijetu i o životu, nazor, koji mu je kasnije postao granitnim temeljem cijelog njegovog djelovanja. U Beču je Hitler došao do slijedećeg uvjerenja:

»Vjerujem, da se stvaralačke misli u zametku javljaju kod pojedinca već u mladosti, naravski, ukoliko mu se uopće javljaju. Ja razlikujem mudrost starosti, koja se sastoji samo u većoj točnosti i opreznosti, kao posljedicama dugogodišnjeg životnog iskustva, od genijalnosti mladosti, koja se razbacuje neiscrpivom plodnošću misli i ideja, a da ih ne dospijeva razrađivati, jer ih ima previše. Mladost dobavlja građu i nacрте za budućnost, od čega mudra

starost uzimlje kamenje, teše ga i podiže zgradu, u koliko ta takozvana mudrost starosti ne uguši genijalnost mladosti «

Navodim ovaj zaključak Adolfa Hitlera, da se vidi, kako on veliku važnost podaje mladosti, pa je zato kod izgradnje nove narodne zajednice, kao socijalne narodne države na ruševinama građanske države, položio u Njemačkoj najveću važnost na mladost i na njezin odgoj za tu novu narodnu zajednicu, u kojoj će stalešku i klasnu borbu morati zamijeniti rad i služenje poštenog, sposobnog, požrtvovnog, neustrašivog a nada sve značajnog pojedinca cijeloj narodnoj zajednici kao socijalnoj narodnoj državi.

Adolf Hitler

upoznaje u Beču preko radničkog pitanja cjelokupno socijalno pitanje.

U Beču — priznaje Hitler — u sredini punoj bijede, truda i muke, iskusio je on na samome sebi socijalno pitanje ...

»Beč je bio središnjica politička i duhovna jedinstvene dunavske monarhije. Tu se širio sjaj dinastije, silne palače mnogobrojne aristokracije, veliko bogatstvo, veliki broj visokih Časnika, činovnika, umjetnika i učenjaka, uz ogromnu vojsku radnika, beskućnika, i krvave sirotinje. Ispod Via triumphalis tekli su kanali koji su mnogima bili kućom i obitelji«. U takovom je Beču imao Hitler prilike vidjeti ... »Na jednoj strani one, koji ništa nemaju, a na drugoj strani one, koji imaju sve, a za one prve ili ne znaju, ili ako znaju, onda drže, da je dovoljno, ako im putem milosti nešto dobace «.

Promatrajući ovakav bijedan život velikog dijela ljudi u glavnom gradu velike građanske države, došao je Hitler do uvjerenja, da je buduća narodna zajednica, kako je on zamišlja, dužna sve poduzeti, da svaki njezin član živi životom dostojnim čovjeka. U toj budućoj novoj narodnoj zajednici mora se ostvariti ispunjavanje dužnosti prema svome bližnjemu.

Tu u Beču došao je Hitler do uvjerenja, da svi oni radnici, koji su živjeli najbjeđnijim životom, pripadaju najzdravijem narodnom sloju, što takozvani viši i odlučujući krugovi nisu htjeli vjerovati, držeći, da se radnici regrutiraju iz slabog i boležljivog elementa, što ne odgovara istini, kako Hitler naglašava.

Kada je Hitler vidio, kako stanuju radnici i njihove obitelji, muško i žensko pomiješano, gore od životinje, u mračnim, uskim i vlažnim rupama, punim smrada, gnjiloće i mokrine, zapitao se...

»Što se sve može očekivati, ako će jednog dana sva ta silna vojska tako odgojenih radnika izaći u masama na ulice velegradova, ta struja razbješnjjenih robova bez misli i osjećaja?«

Odgovor, koji si je na ovako postavljeno pitanje dao sam Hitler, glasio je ovako . .

»Dva su puta, kojima se ovo zlo u pojedinoj državi može mimoći i to: u prvom redu dubokim osjećajem odgovornosti za razvitak društva na boljem temelju, a u drugom redu istodobnom neustraivom odlučnošću odstraniti silom sve ono, što je zlo i što smeta razvitku društva na boljem temelju.«

Hitler je u Beču došao do uvjerenja, da se socijalno pitanje, koje je nastalo u svoj njegovoj grozoti u građanskoj državi kao predstavnici zapadno-europske demokracije, ne može riješiti

»... u smiješnom i besmislenom igranju dobrotvornosti, već samo odstranjenjem onih temeljnih nedostataka u organizaciji gospodarskog i kulturnog života, koji nedostatci moraju dovesti do zloporabe pojedinca ih ga mogu veoma lako sklonuti na zloporabu.« Dalje veli Hitler ...

»Samo onaj, koji uvidi uzrok ovih nemilih društvenih pojava, moći će se u danom času odlučiti na uporabu zadnjih i najenergičnijih sredstava za odstranjenje temeljnih nedostataka organizacije gospodarskog i kulturnog života. « Hitler se upravo zgrnuo, kada je vidio na jednoj strani gospodarsku bijedu hiljada i hiljada radnika, a na drugoj strani čudorednu i moralnu surovost te niski stupanj njihove duhovne kulture. » Kako je strašno kaže Hitler — slušati kojeg građanina, kako se zgraža, kada čuje iz usta kojeg nezaposlenog, izgladnjelog i poderanog radnika govoriti, kako mu je svejedno je li on Nijemac ili nije, glavno mu je, da ima sit želudac«. »Kako je upravo glupo, kada se građani zgražaju nad ovakvim» pomanjkanjem nacionalnog ponosa « kod radnika, a bilo bi za njih mnogo bolje, kada bi se sami zapitali, koji je uzrok tome, da se u jednom velegradskom radniku danas nalazi tako malo ili gotovo ništa nacionalnog ponosa «. Hitler veli, da bi si gospoda građani trebali predočiti sliku života radničke obitelji. ..

»U mračnom, vlažnom i uskom podrumskom stanu leže jedan na drugom, mati, otac-radnik i mnoštvo djece. Bijeda najveća. Malo trogodišnje dijete vidi i čuje sve ono, što se događa između oca i majke. Vidi oca, kada pijan dolazi kući, vidi ga, kako se s majkom svađa za novac, gleda, kako otac tuče majku, i te strašne slike upijaju se u dušu trogodišnjeg djeteta, pa ako je ovo samo malo nadarenije i pametnije, posve je sigurno, da će mu te strašne slike ostati kroz cijeli život u pameti. Ono ih nikada ne će zaboraviti. Kao šestogodišnjak znade taj mali radnički sin mnogo toga što mu otac nije znao niti kao mladić. Zamislite si, kako je to strašno, moralno otrovan, tjelesno pothranjen, glava puna ušiju, to je slika »državljanina« u času polaska u prvi razred narodne škole. Ako ima na nesreću osornog učitelja, onda će u batinama i pogrđama učiti čitati i pisati, i način odgoja iz onog podruma na nešto blaži način, produljuje se u školi. Naravno, kod kuće nema ni govora o učenju onoga, što je u školi vidio i čuo. Od majke i oca-radnika sluša samo zlo o učitelju i o školi, pa naravno, da na taj način mlada duša ne osjeća nikakve potrebe poštivanja starijih ili bilo kakovog autoriteta. Samo zlo sluša u kući o svima ljudima, počevši od najmanjeg čovjeka do vrha države. Sve mu grde roditelji: vjeru i moral, državu i društvo, pa kada dijete pod takovim odgojem doraste do 14 godišnjeg mladića, koji ostavlja za uvijek školu, ne znaš u čemu je veći, ili u nevjerojatnoj gluposti, ili u najbestidnijoj bezobraznosti u nastupu, sve to zajedno okrunjeno najvećim nemoralom. Kakav će položaj u praktičnom životu zauzeti takav čovjek, koji ne zna ništa o onome, što je dobro i

moralno, a zna iz vlastitog iskustva sve ono, što je zlo i nemoralno. Iz trogodišnjeg djeteta eto pred nama 14 godišnjeg mladića, izdajicu svakog autoriteta. Ništa nije u svom životu ni čuo, ni vidio, što bi ga uzdiglo na nešto veće i ljepše. On se više ni za što ne može oduševiti. I sada takav bijednik dolazi u najveću i najvišu školu, u praktični život, koji provodi velegradski radnik. Isti život nastavlja, kao što ga je provodio njegov otac s majkom, još i gori; pijan dolazi u onaj isti podrum, u kojem je otac tukao majku, a ono staro i izrađeno te pogrbljeno stvorenje, nekad njegovu majku, tuče sada nesmiljeno sin, psuje i Boga i svijet, i kao neminovni konac dolazi kaznena osuda i zavod za maloljetnike.

I kraj tako strašnih prilika otmjeno građansko društvo čudom se čudi, što takav radnik — državljani — nema »nacionalnog oduševljenja « odnosno » nacionalni ponos«. To isto otmjeno građansko društvo gleda iz dana u dan, kako se kroz kinematografe, kazališta i dinar tisak truje narod u masama i još se čudi, radi »pomanjkanja čudoređa« i »nacionalne ravnodušnosti« širokih narodnih slojeva. Kao da ne zna to isto građansko društvo, da se nemoralnim filmovima, nemoralnim kazališnim predstavama i lošom dinar tiskom ne polažu temelji za razvijanje ljudskih osjećaja i za domovinsku ljubav«.

Zaključujući ovako, dolazi Hitler do ovog uvjerenja:

»Pitanje prožimanja jednog naroda nacionalnim osjećajem u prvom je redu pitanje stvaranja zdravih društvenih odnosa kao temelja, na kojem će se stvarati mogućnost pojedinačnog odgoja. Samo će onaj osjetiti ponos, da pripada svome narodu, koji je odgojem i školom upoznao kulturnu, gospodarsku i u prvom redu političku veličinu svoje domovine. Boriti se može čovjek samo za ono, što ljubi, a ljubiti može samo ono, što poštuje, a poštovati može čovjek samo ono, što — u najmanju ruku — poznaje.« Eto tako se — otprilike — upoznao Hitler baš na radničkom pitanju s cijelim socijalnim pitanjem, koje je izazvala građanska država svojom nesposobnošću.

Adolf Hitler

upoznaje u Beču preko socijalnog pitanja međunarodni marksizam, zajedno s međunarodnim židovstvom.

U vezi sa socijalnim pitanjem upoznao se Hitler baš u Beču i s pitanjem međunarodnog marksizma odnosno time u vezi i sa pitanjem međunarodnog židovstva, koje je svojim duhom proželo građansku državu.

Hitler je u Beču upoznao mnogo radnika socijalnih demokrata, pa mu se iz njihovih razgovora i svega onoga, što je Hitler pročitao u prvi čas o socijalnoj demokraciji, dopala njezina borba za sveopće i tajno pravo glasa, a kako je čuo, da se socijalni demokrati bore za bolji položaj radnika, bila mu je ta njihova borba, kako ju je tada gledao, upravo simpatična. Međutim je doskora prozreo, kako sam veli:

» svu perfidiju onih, koji su stajali na čelu socijalne demokracije«. Duskora je prozreo u čemu se sastoji » odgoj « i » svjetovni nazor « vođa socijalne demokracije, pa je veoma rano došao do uvjerenja, da:

»svi narodi moraju zajedničkim snagama nastojati, da svoje zemlje oslobode od ove kuge, koja se nazivlje socijalnom demokracijom, jer će inače ona sama duskora osloboditi cijelu zemlju od . . ljudi! « Hitler je radio kao obični manualni radnik na jednoj novogradnji u Beču. Radnici, koje je tamo zatekao, silili su ga, da se zapiše u njihovu organizaciju, što je on uljudno otklonio, jer da ne drži važnim biti u jednoj organizaciji, a osim toga da ne dozvoljava, da ga se na nešto sili. Za vrijeme objeda slušao je, što sve radnici govore, pa se duskora uvjerio, da vode samo negativne razgovore...

»Sve su grdili i sve su riječima rušili. Narod kao takav nije za njih postajao. To je za njih bila izmišljotina kapitalista, a klasa je u svijetu sve! Domovina je sredstvo buržoazije za izrabljivanje radničke klase; autoritet zatvora je sredstvo za tlačenje proletarijata; škola je ustanova za kažnjavanje ropskog materijala odnosno podržavatelj robova; vjera pak predstavlja sredstvo za zaglupljivanje naroda, određenog za isisavanje itd. Sve su ti radnici bacali u blato, gazili i poništavali. Ništa nije od njih ostalo pošteđeno «.

Da se može s radnicima upustiti u razgovor o svemu tome, stao je proučavati iz knjiga socijalizam, nauku Karla Marxa i program socijalno-demokratskih stranaka, kao i sve one knjige i brošure, koje su ti socijalno demokratski radnici čitali. Kada se nakon toga upustio s njima u razgovor upoznao je njihovu pravu boju!...

» Njihovi vođe na gradnji, čim su osjetili, da nešto znam, tražili su od mene — kaže Hitler — da ili bezodvlačno ostavim gradnju i odem, ili da će me s gradnje jednostavno baciti «. Hitler se odlučio ostaviti gradnju. Tako je prošao na drugoj, trećoj i na mnogim gradnjama. Čim su vođe radnika osjetili njegovo znanje, morao je jednostavno ostaviti gradnju i rad.

Kada je to sve Hitler vidio, zapitao se:

»Da li su ovi ljudi vrijedni, da pripadaju jednom velikom narodu? Ako jesu, onda nema smisla boriti se više za taj narod. Nisu li pak svi ti ljudi vrijedni pripadati velikom narodu, onda je njemački narod, već siromašan na ljudima, jer ti radnici nisu više ljudi!« Prigodom velikih radničkih demonstracija na ulicama i cestama Beča kupio si je Hitler radnički dnevnik »Arbeiterzeitung« da upozna tisak socijalne demokracije. Tek letimični pogled u sadržaj toga lista, pokazao mu je kako sam veli... »duhovni vitriol, koji se izlijeva u srca čitača po onima, koji ga lijevaju iz stranica toga lista.« Kada je sada sadržaj ovog socijalnog demokratskog lista za radnike usporedio sa sadržajem knjiga o marksizmu, opazio je veliku razliku ...

»Kolika je razlika — veli Hitler — između teorije u knjigama o marksizmu i prakse u ovom radničkom listu. Knjige o marksizmu pune su svijetlih fraza o slobodi, ljepoti i časti, te ljudskom dostojanstvu, novom moralu itd., naprotiv sadržaj radničkog glavnog glasila predstavlja same rječetine, klevete, prostote, uvrede, sve to kao lijek radničkoj klasi na pragu

u novi život. Ovakva novinska lektira dolazi kao potrebna u ruke masi, a ona prva, dakle knjige, u ruke glupanima iz srednjih i naravski viših slojeva narodne inteligencije.« »U času, kada sam vidio između mene — kaže Hitler — i ovog zavedenog radništva nepremostiv jaz, osjetio sam iznenada u svom srcu neizmjernu ljubav za te radnike. Samo luđak može proklinjati te radnike, ako upozna onaj otrov u knjigama i dnevnoj tisku, koji otrov ti radnici nesvjesno uzimlju. Što sam se kroz nekoliko narednih, godina sve više osamostalio, to sam sve više proučavao uzroke tolikih uspjeha socijalne demokracije. Počeo sam shvaćati zahtjeve socijalne demokracije, da njihovi radnici moraju čitati samo crvene novine, samo crvene knjige, posjećivati samo crvene skupštine itd. Shvatio sam posve, zašto su njihovi vođe nepodnošljivi. Njihovi su vođe veoma rano spoznali, da psiha širokih narodnih slojeva ne shvaća niti trpi išta polovičnog, išta slabog. Masa hoće vođu, koji sve drži u svojoj energičnoj ruci, a ne čovjeka, koji nekog moli. Masa prihvaća nauku, i zadovoljava se naukom, koja ne trpi niti jednu drugu pokraj sebe i do takove nauke mnogo više drži, no do slobode, koja joj se blagonaklono daje. S tom slobodom masa ne zna što bi, ona je ne zna izrabiti, pa se veoma često osjeća u toj slobodi kao nekud ostavljena. Masa nije svjesna, da je bezobraznici duhovno teroriziraju, kao što nije svjesna, da je tek sredstvo u rukama onih, koji joj blagonaklono poklanjaju ljudsku slobodu. To je konačno uzrokom, da se masa lako priklanja bezobzirnoj snazi i sili «

Kada je Hitler došao do ovog zaključka, zapitao se ovako:

»Tko može pobijediti socijalnu demokraciju? Samo onaj čovjek, koji će joj se suprotstaviti istom brutalnošću, no s naukom u ustima, koja će masu uvjeriti, da je bolja i istinitija. Borba može biti žestoka, no takav će čovjek konačno izaći iz te borbe pobjednikom?« Građanska država nije bila u stanju - po mišljenju Hitlera — odoljeti navali socijalne demokracije, jer građanstvo nije bilo za borbu niti spremno niti sposobno, niti moralno niti duševno.

»Taktika je bila socijalne demokracije — kaže Hitler — tako dugo navaljivati upravo bubnjarskom vatrom laži i kleveta, dok protivniku ne popuste živci, i dok on ne klone, ne mogući izdržati navalu. Tada ga socijalna demokracija ostavlja neko vrijeme na miru, a kroz to vrijeme nastoji korak po korak zauzeti položaje, koji su joj potrebni, za ostvarenje njenog konačnog cilja. Tu taktiku upotrebljava socijalna demokracija stalno. Čas navaljuje, čas se smiruje i zauzima kradom i u miru položaje, i tako to ide redom, dok posve ne uništi protivnika. Iz vlastitog iskustva znade socijalna demokracija cijeniti vrijednost snage i zato udara najgorčnije na ono mjesto kod protivnika, na kojem osjeća najviše snage, da je oslabi. Na miru pušta i hvali socijalna demokracija svakog slabića, osobito ako je još i umno slab. Može netko umom biti i genij, ako je slabić voljom odnosno bez volje, socijalna će ga demokracija hvaliti i obratno, mrziti će umno slabijeg čovjeka, ako vidi da je voljom jak. Zato je jasno, zašto socijalna demokracija preporuča slabiće duhom i snagom. Socijalna se demokracija služi terorom protiv pojedinaca i protiv mase, na mjestu rada u tvornicama, na zborištima u zatvorenom, kao i na javnim zborištima.

Taj će joj teror donijeti uvijek uspjeh, osim ako se namjeri na protivnika, koji će joj se suprotstaviti istim terorom.« Što je Hitler bolje upoznao vanjsko lice socijalne demokracije,

to ga je jače vukla želja, da upozna i sadržinu marksizma. Službena stranačka literatura malo mu je pri tome pomagala. Što se tiče gospodarskih pitanja, ubrzo se uvjerio, da je ta literatura neispravna u tvrđenjima i dokazima. Što se pak tiče političkih ciljeva, ona jednostavno laže, kada ih obrađuje.

»Na smetištu ovog — kako Hitler nazivlje — socijalističko-demokratskog dadaizma mogu doživjeti unutarnje doživljaje tek dekadentni veliko — gradski boemi«. I sada nastavlja Hitler ovako:

»U toj socijalističkoj demokratskoj nauci vidio sam mnogo egoizma i mržnje, a jedno i drugo mora matematičnom točnošću dovesti do uspjeha, tek bi čovječanstvo dovelo do propasti. Tada sam uočio vezu između ove razorne nauke i bića jednog naroda, koji mi je do tada bio posve nepoznat. Tko želi shvatiti unutarnju i pravu namjeru socijalne demokracije, mora se upoznati sa židovstvom, jer je židovstvo kao takovo i jedino židovstvo ključ, koji nam otvara vrata, iza kojih ćemo vidjeti pravu i istinsku sliku socijalne demokracije. Tko upozna taj narod, spasti će mu koprena s očiju, i on će upoznati cilj i smisao stranke, a iz oblaka socijalnih fraza izdići će mu se pred očima sva ludost marksizma«.

Tako je eto Hitler, upознаvši socijalno pitanje u svoj svojoj grozoti među bečkim radnicima, upoznao marksizam preko radničke socijalno-demokratske stranke i tim putem došao do uvjerenja, da se mora upoznati i s pitanjem međunarodnog židovstva.

Hitler priznaje, da je u Židovima gledao najprije ljude druge vjere, koje se progoni radi razlike u vjeri, pa je takove progone stalno zamjerao. Kada je o njima čitao neugodne stvari u bečkim antisemitskim listovima, zamjerao je takovo pisanje. Držao je, da je ovo njegovo zamjeranje ispravno, jer je vidio, da veliki prvorazredni bečki dnevници pišu sasvim drugačije o Židovima. Kada je čitao u malim i zakutnim listićima navale na Židove, opazio je, da veliki bečki dnevници nisu na te navale odgovarali protunavalama i protuispadima, već uvijek fino i pristojno, pa je takav način pisanja velikih bečkih dnevnika Hitler odobravao. Hitler se stavio sasvim na stranu tih velikih i prvorazrednih bečkih dnevnika. Zamjerao im je samo služničko pisanje prema vladinim krugovima, pa je ovakvo služničko pisanje liberalne demokracije smatrao mrljom na tijelu iste, jer je u njem gledao poniženje naroda.

Međutim je Hitler pratio događaje ne samo u Austriji, već i u Njemačkoj, pa je opazio, da je velika liberalno-demokratska dnevna tisak Austrije zlorado pisala o njemačkom caru i o njemačkoj vojsci, a znao je, da njemački car imade velikih zasluga za razvitak Njemačke i njezine vojske. Dalje je opazio, da je ta ista liberalno-demokratska dnevna tisak Austrije veseljem i upravo zlorado objavljivala napadaje njemačkog parlamenta na njemačkog cara i na njegove govore istodobno, kada je upravo služnički pisala o čimbenicima koji upravljaju u Austriji. Mali pak zakutni listići u Beču pisali su sasvim drugačije i o njemačkom caru i o njemačkoj vojsci.

Sada je počeo pažljivije pratiti pisanje i velikih i malih bečkih listova, pa je opazio, kako veliki liberalno-demokratski dnevnik pišu simpatično o Francuskoj, o velikom i kulturnom narodu itd.

Malo po malo stao se Hitler sve više priklanjati pisanju one male i zakutne tjedne tiska, a otuđivati od pisanja velike liberalno-demokratske dnevne tiska, jer mu je pisanje one prve male i zakutne tiska više godilo kao rodoljubu. Preko malog listića »Volksblatt« upoznao je Hitler stranku dra. Luegera u Beču i tako je malo po malo, proučavajući rad te stranke, dobio drugo uvjerenje o Židovima.

Glede antisemitizma osjećao je Hitler iz početka neki duševni nemir, jer nije nikako mogao shvatiti niti odobriti mržnju prema ljudima druge vjere, pošto je bio veoma tolerantan u vjerskim stvarima. U njemu se razvila borba između osjećaja i razuma, pa je malo po malo u toj borbi pobijedio njegov razum. Borba između osjećaja i razuma vodila se u Hitleru dvije godine, i konačno je osjećaj tek pratio razum, koji je postao vođa u Hitleru, i taj je razum kasnije uvijek kod Hitlera ostao na prvom mjestu, a osjećaj ga je polagano pratio i danas ga — kako sam veli — stalno prati.

»Promatranje bečkih ulica i cesta pomoglo mi je u borbi između moga duševnoga odgoja i zdravoga razuma«.

Hitler nije više promatrao, idući bečkim ulicama samo arhitektonske spomenike, već i ljude oko sebe.

Promatrajući jednom nekog poljskog Židova zapitao se Hitler ovako:

»Je li taj Židov također Nijemac?« Kako si nije mogao odmah odgovoriti na to pitanje, stao je kroz knjige i brošure tražiti potrební odgovor. Kada je taj odgovor dobio, on je glasio: Židov nije Nijemac. Hitler se uvjerio, da su Židovi pripadnici tuđeg naroda, a osobito ga je u tom uvjerio pokret, koji je upoznao pod imenom »cionistički«.

Hitleru se zgdilo, kada je vidio, da su se Židovi podijelili prema vani u cioniste i liberalce, jer je bio uvjeren, da to dijeljenje nije iskreno, već proračunato, da se obmani javnost onoga naroda, u kojem Židovi žive i rade.

Hitler je stao proučavati i pratiti rad i djelovanje Židova na raznim područjima i poljima njemačkog narodnog života i...

»Nema područja — kaže Hitler — na kojem se ne bi nalazio bar jedan Židov. Kud god zađeš, na bilo koje područje, na bilo kojem mjestu, sasvim neopaženo naći ćeš barem jednog Židova«.

I sada je počeo Hitler proučavati djelovanje Židova na polju tiska, umjetnosti, književnosti i kazališta. Svugdje je našao Židove. Sve više ih je nalazio na svim područjima. Konačni je njegov zaključak bio ovaj:

»Jedna stotina sviju ljudi u Austriji jesu Židovi, što nije mnogo, no ipak ta manjina, koja naprosto iščezava, drži u svojim rukama jednu desetinu literarnog smeća, umjetničkog blata i kazališne gluposti.« Sada je već sasvim drugačije gledao on veliku liberalno-demokratsku bečku tisak, od koje mu se otmjeno pisanje prije bilo dopadalo. Ona vanjska finoća i otmjenost predstavljala je od sada tek jedan veoma tanki sloj, iza kojeg se krilo nešto sasvim drugo. Ono služničko pisanje o vodećim čimbenicima u Austriji bilo je neiskreno, ona objektivnost predstavljala je zapravo veliku laž, a iza svega toga sakrivao se ... Židov ?

Liberalni nazor velike bečke tiska gledao je od sada Hitler sasvim drugim očima. Otmjeno pisanje kao i šutnja na napadaje malih listića predstavljalo je običan trik, a kazališne kritike bile su uvijek tako sastavljene, da su u zvijezde kovalе ili Židova pisca ili Židove glumce. Kada je pak jedna kritika bila loša, onda je to loše ispalo uvijek na teret nežidova. Proste i nemoralne novele u tim velikim liberalno-demokratskim dnevnicima odavale su svojim nepristojnim jezikom i svojim tuđim izrazima duh stranog naroda . . .

»Tko je imao interesa — pitao se Hitler — da sve to pruža Nijemcima? Je li to sve bilo puki slučaj, ili proračunati plan?« Da si odgovori i na ovo pitanje, stao je proučavati običaje i moral Židova, pa mu je tu pomogla ulica. Na bečkim je ulicama u to doba upravo cvala prostitucija ...

»Tko je vodio na polju prostitucije glavnu riječ — pitao se je Hitler —i doskora je dobio odgovor — Židov«.

Taj isti Židov bio je vodećom ličnošću i na području kulture i umjetnosti. Napokon je Hitler došao do uvjerenja, da se taj isti Židov nalazi na vodećem mjestu i u bečkoj socijalno-demokratskoj stranci.

Konačno je pao zastor ispred očiju Adolfa Hitlera, njegova se duševna borba glede Židova završila i on je stvorio konačni zaključak:

»Za bečkim radnicima, neprijateljima vlastitoga naroda i vlastite domovine stajao je Židov, koji ih je držao u vlasti.

U uredništvima radničkih i liberalno-demokratskih dnevnika nalazio se u velikom broju Židov. Vlasnikom tih velikih liberalno-demokratskih listova bio je također Židov.

Izdavačem socijalno-demokratskih brošura i knjiga bio je Židov.

Vođama socijalne demokracije bili su Židovi. Ti su isti Židovi bili i zastupnici u bečkom parlamentu, i tajnici u radničkim strukovnim i političkim strankama, kao i agenti na ulicama i cestama za vrijeme velikih radničkih demonstracija«.

Kada je sve to Adolf Hitler vidio, upoznao i proučio, kaže:

»I sada sam konačno upoznao zavodnike svoga naroda.« Pa dalje:

»Taj je zavodnik stalno stajao iza radništva. A to radništvo nije bilo tako pokvareno, da ne bi pristalo uz onog, tko bi ga uvjerio u opravdanost svojih tvrdnja. Sve se te radnike, koji su postali socijalni-demokrate, moglo spasiti, potrebno je tek najtežih žrtava na vremenu i strpljivosti. Osloboditi zavedene radnike od njihovog prolaznog nazora bilo je moguće, no nikada ne će nikome uspjeti osloboditi Židova od njegovog nazora«.

Što je Hitler više zapažao utjecaj Židova na socijalne demokrate-radnike, to je jače počeo osjećati za svoj narod, koji je bio izložen ovim tuđim ljudima, u kojima je Hitler gledao zavodnike svoga naroda.

»Da se ne dogodi ono, što bi se moralo neminovno dogoditi, kada bi pobijedio marksizam, treba unići u borbu sa svim oružjem, koje može izmisliti ljudski duh, razum i volja. Bez obzira, na kojoj će strani biti konačna pobjeda«. Kada je do takovog uvjerenja došao Hitler u Beču, u svojoj dvadeset i prvoj godini života rekao je sam sebi:

»U meni je nastao u to doba najveći preokret. Od slabića, svjetskog građanina, postao sam fanatičnim antisemitom«.

Proučavajući dalje nauku Karla Marxa i židovstva došao je do ovog uvjerenja:

»Židovska nauka marksizma odlučno otklanja aristokratsko temeljno načelo naše ljudske naravi, a na mjesto vječno živog prava snage i sile, stavlja masu brojaka s njihovom mrtvom težinom. Na taj način židovska nauka marksizma niječe u čovjeku vrijednost osobe, niječe važnost i vrijednost narodnosti i rase i tako oduzima ljudstvu preduvjete njegovog opstanka na ovoj zemlji, pa bi kao takova morala dovesti sav poredak na zemlji do propasti. Ta nauka mora u praksi dovesti do općeg nereda, kaosa, a primijenjena na cijeloj kugli zemaljskoj, dovela bi sve ljudstvo do propasti.

Kada bi Židov uz pomoć marksizma nadvladao narode, njegova bi kruna predstavljala

mrtvački vijenac ljudstvu i ova kugla zemaljska postala bi ponovno pustom, kao što je bila prije milijuna godina.

Tko se opre zakonima naravi, osjetiti će njezinu osvetu«.

Tako je umovao Adolf Hitler u svojoj dvadeset i prvoj godini života pred konac svoga boravka u Beču, a prije konačnog odlaska u Njemačku i to u München. U to je vrijeme sam sebi govorio:

»Dok ću se boriti protiv Židova, uvjeren ću biti, da se borim za djelo Božje na ovoj zemlji!«.

Adolf Hitler

proučavajući međunarodni marksizam i međunarodno židovstvo, proučava zapadno-europsku demokraciju.

U trećem poglavlju svoje knjige »*Mein Kampf*«. priopćuje pod naslovom »Opća politička razmatranja iz vremena moga boravka u Beču« Adolf Hitler svoja opažanja o bivšoj monarhiji, i to s političkog stanovišta. Tom se zgodom opširnije bavi austrijskim parlamentom, koji smatra glavnim uzročnikom propasti te države, pa prelazi od toga parlamenta na zapadno-europsku demokraciju, kako se ona razvila u liberalno-parlamentarnom obliku.

Hitler je — razmišljajući o zadaći jednog parlamenta — imao uvijek pred očima engleski parlament, o kojem je mnogo čitao u novinama, pa si je sve parlamente zamišljao kao ovaj, koji je poznao iz novina. Takav parlament, kakav si je po čitanju zamišljao Hitler, imao bi biti najuzvišeniji oblik vladanja pojedinog naroda. Kako Hitler sve to nije našao u bečkom parlamentu, zamrzio ga je. Počeo je proučavati samu tu ustanovu, pa je došao do uvjerenja, da je manjak i bečkog parlamenta uopće u samom uređenju ovog državnog tijela. Počeo je sada proučavati temeljno demokratske načelo o ustanovi narodne većine, koje je načelo predstavljalo temelj cijele ustanove, no pri tome je svratio u svojoj duši osobitu pažnju duhovnoj i moralnoj vrijednosti gospode narodnih zastupnika, koji bi u toj ustanovi imali odigrati važnu zadaću najizabranijih predstavnika naroda. Na taj se način upoznao Hitler i sa samom ustanovom parlamenta i s nosiocem te ustanove.

Tako se u njegovoj duši malo po malo, tokom nekoliko godina, stvorila vjerna slika najčasnije pojave najnovijeg vijeka u plastičnoj upravo jasnoći tj. parlamentarca:

»Meni se taj parlamentarac — kaže Hitler — tako jako utisnuo u pamet i dušu, da ga ja u toj slici nisam nikada kasnije izgubio. Slika mi je uvijek ostala istom«.

I to nije bila samo teorija, već je teoriju, kako ju je upoznao iz knjiga, proučio također u praksi, te došao do uvjerenja, da je ta ustanova parlamenta, koja u teoriji izgleda sjajnom, zapravo ustanova, koju možemo ubrajati među sredstva za razaranje ljudskog društva.

»Demokracija zapadne Europe — kaže Hitler — preteča je marksizma, koji se uopće ne može ni zamisliti bez nje. Tek u demokraciji pruža se prilika ovoj kugi, da se u pojedinom narodu raširi. U toj demokraciji predstavlja parlamentarizam vanjski oblik, u kojem ta demokracija

dolazi do izražaja. I u tom parlamentarizmu stvorila si je demokracija rugobu iz nečisti i vatre.«

Proučavajući bečki parlament došao je Hitler do uvjerenja, da »niti jedan zastupnik nema osjećaj odgovornosti. Prihvati li kakav parlament bilo kakav zakon pa i najgori, nitko za njega ne nosi odgovornost. To ne znači snositi odgovornost, ako radi zlih posljedica kakovog zakona odnosno zaključka, stvorenog u parlamentu, odstupi ona vlada, za vrijeme koje je takav zakon odnosno zaključak donesen. Zar je to možda odgovornost ako se iz istog razloga promijeni koalicija stranaka odnosno raspusti parlament?

Zar se može uopće pozvati na odgovornost promjenjiva većina ljudi u jednom parlamentu?

Zar nije misao odgovornosti uvijek vezana uz stanovitu osobu?

Zar može praktički jamčiti predstavnik jedne vlade za stanoviti jedan rad, koji ovisi u svom izvođenju isključivo o sklonosti i prihvatu stanovitog većeg ili manjeg broja ljudi?

Zar je to zadaća vodećeg državnika, da bude umjetnik u tom, da ovnovsko stado šupljih glava uvjeri, kako je stanoviti njegov zakonski nacrt ili nešto slična, upravo genijalan, pa da mu to ovnovsko stado šupljih glava na njegovu prošnju tada odglasa svojom većinom taj njegov genijalni zakonski nacrt?

Zar nije zadaća jednog državnika, da svojim prirođenim stvaralačkim sposobnostima u službi svoga naroda ovome koristi?

Zar je to kriterij za prosuđivanje veličine jednog državnika, da u istoj mjeri posjeduje sposobnost uvjeravanja, kao i državničku mudrost u stvaranju sudbonosnih odluka odnosno onu u okviru velikih koncepcija?

Zar se nesposobnost vođe dokazuje time, što nije u stanju za stanovitu svoju ideju pridobiti većinu, skalupljenu čistim slučajem?

Zar je gomila, koja se zove parlamentarnom većinom, uopće ikada shvatila jednu ideju prije, no što se pokazao rukopipateljnim njezin uspjeh?

Zar nije svako genijalno djelo na ovoj zemlji protest genija protiv nosioca mase? — Koja je zadaća državnika i što ima državnik učiniti, ako mu uspije za svoju osnovu pridobiti privoljenje ove gomile? Hoće li je kupiti? Ako se na kupovanje glasova ne odluči, zar će odstupiti u slučaju, ako ta gomila uslijed gluposti njegovih sugrađana ne prihvati njegovu n. pr. zakonsku osnovu, koja je od životne važnosti po narod, ili će unatoč takovog držanja gomile ostati na svom mjestu? Zar u takovom slučaju ne će pravi značaj državnika doći u nerješivi sudar između spoznaje i dostojanstva, odnosno poštenog osjećanja? Gdje je ovdje granica između dužnosti prema općenitosti i obveza osobne časti? Zar ne nalaže dužnost pravome vođi, da se odupre snižavanju na običnog političkog šibera? Ako to ne stoji, zar

nema pravo svaki šiber uvući se u politiku, jer konačnu odgovornost za svoje čine na polju šiberstva ne će snašati on, već gomila? Kraj takovih prilika zar ne vodi parlamentarno načelo većine, razaranju misli o vodi uopće? Zar ima nekoga, koji ozbiljno vjeruje u to, da napredak svijeta ne dolazi iz glave pojedinca, već iz mozgova stanovite većine? Zar može netko ozbiljno vjerovati, da u buduću ne će ljudska kultura trebati pametne pojedince? Što više, takovi su pojedinci danas potrebniji no prije!

Temeljna je misao ljudske naravi aristokratska. Parlamentarno temeljno načelo o odlukama većine otklanja autoritet osobe, i na njegovo mjesto postavlja broj: svakovremene gomile, i na taj način griješi protiv temeljne misli ljudske naravi!

Kada čovjek čita židovske novine, ne će nikada na sve to doći, jer se u tim novinama moderni demokratski parlamentarni sustavi prikazuju u ružičastom svijetlu.

Ustanova modernog demokratskog parlamenta daje poriv nevjerojatnoj poplavi malovrijednih pojava naših dana u cjelokupnom političkom životu.

Dok će se pravi vođa rađe povući, no da bi za svoj stvaralački rad morao moljakati i pogađati se za sklonost stanovite većine, dotle će mediokritet, samo da se održi na površini ovakvu većinu i moljakati i s njom se pogađati. Ovakav mediokritet uvijek će se rađe prikloniti takovom političkom sustavu, koji od njega gotovo ništa ne traži, jer mediokritet i ne može ništa više od sebe dati. Takav će mediokritet tražiti uvijek samo one, koji ne će njega ni za što činiti odgovornim, jer će mediokritet uvijek izbjegavati odgovornost. Mediokritet dobro zna, da on kao takav ne će nikada doći u priliku, da stvara konačnu odluku. On samo to zna, da će njega na njegovom mjestu zamijeniti drugi slični mediokritet, koji će također izbjegavati, poput njega, odgovornost i stvaranje konačne odluke, jer za to nije sposoban, i tako će se jedan mediokritet redati za drugim. Takav mediokritet, sam po sebi mali um, postati će još bjednijom figurom kraj parlamentarne većine, o kojoj će ovisiti, na mjestu na kojem se nalazi. Što će on više ovisiti o toj većini, to će njegova bijeda biti većom, a takav će položaj u jednom parlamentu moći prihvatiti samo mediokriteti, jer veliki duh ne bi mogao trpjeti, da nje za općenitost korisna odluka, ovisi o dobrohotnosti šupljih glava i budala, koje sticajem prilika predstavljaju za njega potrebnu većinu.

Ta pak većina ne bi niti mogla trpjeti u svojoj sredini velikog čovjeka. Ta većina veoma rado gleda na prvom mjestu takovu osobu, koja pameću ne iskače od svoje okoline, dakle takovu, koja je umom posve jednaka svim pojedincima od te i takove većine jednog parlamenta. Jedino na taj način dobiva svaki pojedini od te većine uvjerenje, da će jednog dana i on, svojom pameću, moći zamijeniti svoga druga na prvom mjestu.

»Ako može on biti danas prvi, a jednak je meni, zašto ne bi sutra mogao ja doći na njegovo mjesto«. Ovakva parlamentarna većina jest dijete demokracije, koja ima to osobito svojstvo, da se za njezinim leđima mogu uvijek posve sigurno sakriti od odgovornosti predstavnici vlasti, kao neki narodni vođe. Ti vođe ili pojedini od njih, ako žele proturiti kakovu zakonsku osnovu, ili nešto slično, traže odmah za sigurnost svoje osobe tu parlamentarnu većinu, sve to

samo u jednoj namjeri, da sa sebe skinu odgovornost za budućnost. Značajnom i poštenom će se čovjeku takav postupak zgaditi, kao što će takav postupak privlačiti samo beznačajnike.

Čovjek, koji nije pripravan lično odgovarati za svoje čine, već se sakriva za druge, kukavica je i hulja. Ako jedan narod ima na svojim vrhovima takove vođe, onda je sigurno, da će mu se to prije ili kasnije ljuto osvetiti. Treba li u takovom narodu stvoriti odluku, opće korisnu, no bezobzirnu i to energično i brzo, tko će mu se založiti za istu, noseći lično za nju odgovornost, kada ima mnogo njih, koji znadu, da je tu jedna većina, koja će uvijek primiti na sebe odgovornost za svaki prijedlog nosioca vlasti, a ta većina, koja nosi tu odgovornost, zna dobro, da je ta odgovornost jednaka ništici.

Svaki čovjek morao bi imati uvijek na pameti, da bilo kakova većina nikada ne može zamijeniti ličnost, čovjeka. Većina će uvijek biti predstavica gluposti i kukavičluka. Isto onako, kako rijetko stotinu glupana izbacuje iz svoje sredine pametnu glavu, tako isto ne može niti stotinu kukavaca stvoriti neustrašivu odluku. Čim masa vidi, da je zadaća vođe lagana i puna neodgovornosti, uvijek će se naći veliki broj iz te mase, koji će nastojati da dođe na mjesto takovog vođe. Takova masa predstavlja dugu povorku natjecatelja, iz koje svaki pojedinac stalno upire svoj pogled na mjesto vođe, i čeka samo čas, kada će se to mjesto isprazniti, i kada će doći na njega red, da isto zauzme. Može li bilo kakova afera prije reda svrgnuti vođu, svaki će pojedinac iz te povorke sve poduzeti da što prije dođe do tog časa, jer će on na svom mjestu u povorci prije reda biti potisnut naprijed sve bliže mjestu vođe. Svaki će pojedinac u toj povorci sve poduzeti, da se bilo kakovim sredstvima što prije dogura do mjesta vođe, a svrgnuti vođa ili više njih nastojat će, na povratku s mjesta vođe, da se ponovno ugraju u povorku i to ne od straga, već u koji red bliži mjestu vođe, kako bi što prije ponovno zasjeli na već jednom zauzeto mjesto. Pri takovom se postupku svi članovi ove povorke služe najbezobraznijim i najnepoštenijim sredstvima, samo da postignu cilj, da se doguraju na prvo mjesto. U takovom postupku bit će sve kreature iz ove povorke jedna drugoj na vlas slične.

Nije dakle čudo, da se u takovim državama, mjesta, čiji bi nosioci morali biti najodgovorniji, mijenjaju velikom brzinom. Do takovih brzih promjena doći će na vrhovima države ne samo onda, ako bi na vrh došao glupan, što više čak i onda, ako bi, kojom nesrećom, na vrh došla pametna glava, velik čovjek. Smjesta će se protiv njega dići zatvoren krug u namjeri, da ga bilo kakovim sredstvima sruši, sve u bojazni, da takav pametan čovjek, veliki čovjek, ne bi našao način, da se na svom odgovornom mjestu, u korist općenitosti, još i uzdrži! Sve to kreature iz takove povorke žele biti jedna drugoj na vlas slične. I čim se pokaže jedan, koji bi među samim ništicama svojim značajem i umom predstavljao korak bliže broju »jedan«, već će se sve ništice dići protiv te brojke »jedan«! Na taj način mora neminovno postati sve tanji i rjeđi sloj odgovornih lica u jednom narodu, a neodgovorni dolaze na površinu«. To je slika parlamentarnog režima — kaže Hitler — za koju mu je najbolje služila stara Austrija.

»Nema načela — naglašava Hitler — ako ga se objektivno promatra, koje bi bilo tako neispravna, kao načelo parlamentarizma.« Kada je Hitler ovako od prilike, opisao sliku suvremene demokratske države oblika liberalno-parlamentarnog, pita se, »kako ovakvi

narodni zastupnici dolaze uopće u parlament. Da li njih šalje u parlament narod, jesu li oni predstavnici želja i težnja svoga naroda?»

I na ovo pitanje odgovara Hitler ovako: »Valjda ne će nitko pametan vjerovati, da je takav narodni zastupnik došao na mjesto zastupnika, zato jer se ispunila volja naroda odnosno jer je narod osjećao potrebu, da baš njega postavi za svog zastupnika? Političko je shvaćanje i razumijevanje širokih narodnih slojeva u glavnom kod većine naroda veoma slabo razvijeno, pa je zato upravo nevjerovatno, da će ti široki narodni slojevi biti sposobni svojim općim političkim pogledima doći do uvjerenja, da postave na dužnost i na mjesto svoga zastupnika baš tu i tu osobu«.

Hitler se pita »što je to političko mišljenje pojedinca«, pa si daje svoj odgovor:

»Isto onako, kao što je pripadnost kojoj crkvi ili vjerskoj zajednici posljedica odgoja, a samo potreba vjere u čovjeku, njegova potreba, koja izvire iz nutrine pojedinca, isto je tako političko uvjerenje mase samo konačni rezultat često upravo nevjerovatno žilave i temeljito obrađivane duše i razuma«.

I sada se Hitler zapitao:

»Tko najviše obrađuje u jednom narodu dušu i razum, da si stvori javno mnijenje?«, pa si je odmah i odgovorio, da je to »Štampa, koja želi prosvjećivati javnost«, i zato je Hitler nazivlje »školom za odrasle, tek se ova škola za odrasle ne nalazi u rukama države, poput ostalih škola, već u šakama većinom malovrijednih sila« Hitler kaže na ovom mjestu, da je imao dosta prilike u Beču proučavati vlasnike i duhovne tvorničare, ovog stroja za masovni odgoj... »Upravo je začudno, kako je ova najgora od svih vevlasti u stanju u najkraćem vremenu stvoriti mnijenje, koje se posve razlikuje od osjećaja, nutarnjih želja i nazora javnosti. Iz bilo kakove neznatne stvari ova najgora vevlast, tisak, u stanju je stvoriti najvažniji državni pokret i obratno iz najvažnijih problema po jedan narod, stvoriti će ova vevlast nešto posve neznatno, koje treba da uopće nestane iz glave javnosti i da padne u zaborav, Stanovita će tisak kroz nekoliko tjedana, ako će to biti potrebno, iznijeti na površinu imena, za koja nije nitko do tada niti znao, i ta će imena povezati s nadama stotine hiljada ljudi, da im samo pribavi popularnost, ako je to u interesu onome, koji stoji iza te tiska. I obratno, ako je u interesu vlasnika tiska, ona će imena od važnosti izvrći ruglu, i malo po malo tako djelovati na svoje čitaoce, da će takova imena od vrijednosti pasti u zaborav i ako su s njima vezane u istinu nade stotine hiljada. Tako radi židovska tisak, koja se ne žaca sredstava, samo da postigne cilj svojih vlasnika.

Tako se stvara »javno mnijenje«. Kod toga stvaranja igra baš židovska tisak najveću ulogu. Ovo — na taj način stvoreno — javno mnijenje — sličí tzv. demokratskom parlamentarizmu: skupina od kojih 500 zastupnika predstavlja narod. Iz njihove se sredine bira vlada, koja nikome ne odgovara za svoja djela osim većini iz ove skupine od 500 zastupnika, biranih općim, izravnim i tajnim pravom glasa. Kroz židovsku tisak stvoreno »javno mnijenje« izabralo je ovih 500 ljudi bez obzira na njihovu stručnu spremu i moralne kvalifikacije, a između njih se sada mora stvoriti većina, koja će uzdržavati vladu. Ta vlada ne misli ni na što

drugo, no samo na to, kako će se ulagivati toj većini, a ta većina drži u svojoj ruci vladu, koja o njoj ovisi. Valjda se ne će nitko pametan naći, koji će ustvrditi, da se tu može govoriti o vladi jednog naroda?

Valjda nije to demokracija ili vlada naroda? Ta većina odlučuje o najzamršenijim pitanjima bez obzira, da li se netko iz te većine u ta pitanja razumije ili ne. Kada bi se pak slučajno i našao u toj većini jaki pojedinac, u brzo bi ga većina ušutkala, jer je glavno obilježje mase, da u svojoj sredini ne trpi isticanje jakog pojedinca. Jaki se pojedinac uvijek održava na površini ličnim radom i nastojanjem, masa ga nikada sama ne bi izdigla. Prije će deva proći kroz ušicu igle, no što će izbori u jednom narodu otkriti velikog čovjeka ...«

»To je slika, koja bi imala predočiti javnosti vladu naroda, zapravo se pak može govoriti u najboljem slučaju o vladavini mase od slučajno zajedno sakupljenih 500 pojedinaca, koji predstavljaju »javno mnijenje« utjecajem židovske tiska.

I sada će ta skupina 500 ljudi, sabranih s brda i dola, odlučivati o prerasnim problemima, o kojima ne zna gotovo ništa niti najmanji njihov dio I na taj način stvara konačne odluke masa neznalica. Kako mi možemo drugačije nazvati te ljude, kada će isti u isto vrijeme morati stvarati odluke npr. o prometu i vanjskoj politici. Uvijek jedni te isti ljudi o najrazličitijim pitanjima daju odgovore, a bez njih niti jedna vlada ne smije ostvariti konačni zaključak, jer o njima ovisi. Pomislimo si sada, kako će ovakva slučajno skalupljena većina odlučivati o n. pr. najvažnijim gospodarskim pitanjima jednog cijelog naroda. Sigurno je, da niti jedna desetina tih ljudi jedva nešto znade o onome, o čemu ima odlučivati. A najgore je to, što takovu većina ostaje kroz dulje vremena na okupu, a kroz to se vrijeme mijenjaju problemi, o kojima ima ta većina odlučivati. I sigurno će se dogoditi, da će tu i tamo koji iz te većine sam sebi priznati, da u većini stvari, o kojima ima dati svoj glas, nema niti pojma. U prvom bi početku takav pojedinac po svom značaju bio voljan priznati, da o tome i tome pitanju nema pojma. Kada on vidi, da svi ostali zastupnici šute i da se ponašaju kao da razumiju svako pojedino pitanje, o kojem stvaraju odluku, odlučuje se i on šutjeti i vladati se kao da, i on razumije svako pojedino pitanje. Na taj način postaje poštenjak — u tako skalupljenoj većini — u koliko se i nađe, malo po malo lašcem i varalicom.

Mnogi će na ovakvo moje gledanje primijetiti, da nije potrebno da svaki od ovih zastupnika razumije svako pojedino pitanje, jer će izvršni odbor njegove stranke naći stručnjake, koji će pojedina pitanja proučavati i drugima davati potrebne upute. Ako je tako, a tako obično i jest, zašto da onda narod izabere oko 500 ljudi, kada o pitanju konačno ipak odlučuje tek jedan mali dio? Mogao bi narod u tom slučaju uštedjeti novaca!

Tu leži zagonetka današnjeg parlamentarizma!

Nije svrha demokratskog parlamentarizma, da ova masa od 500 ljudi nešto zna i razumije. Svrha je ovog demokratskog parlamentarizma, da se na jednom mjestu nađe masa od 500 ovisnih ništica, s kojima će se to lakše vladati, u koliko će one biti jače ovisne o svojem vodstvu. Samo na taj način može napredovati stranačka politika. Samo na taj način može

pravi vođa, koji ostaje ovoj masi ništica nepoznat, vladati s tom masom iz svog tajnog skrovišta, a da pri tome on sam ne nosi nikakvu odgovornost.

Ovakav postupak može goditi i biti simpatičan samo nepoštenjaku i lopovu. Poštenjak i značajan čovjek mora osuditi ovakav postupak i ovakvo uređenje. Zato i jest ova vrsta demokracije ostala instrumentom one rase, koja se boji sunca, kao što ga se od uvijek bojala. Židov može simpatizirati sa takovim uređenjem, koje je lažno i nečisto, jer je i on takav.

Ovoj demokraciji nasuprot stoji germanska demokracija slobodnog izbora vođe, koji mora na sebe preuzeti obvezu pune odgovornosti za sva svoja djela i odluke. Ta demokracija ne pozna glasovanje i stvaranje odluka po većini, već samo odluke jednog jedinog čovjeka, koji za svaku svoju odluku odgovara cijelim svojim imetkom kao i svojim životom.

Ako bi netko na ovo primijetio, da se u tom slučaju ne će lako naći pojedinac, koji bi na sebe preuzeo toliku odgovornost, odgovorit ću mu — kaže Hitler — ovo: »Hvala Bogu, na taj će se način izbjeći, to, da će se kakav lopov i nezvalica, nepoštenjak i beznačajnik htjeti ili odvažiti na bilo koji način prokrijumčariti na odlučujuće mjesto, jer će se bojati odgovornosti, kao i pogibelji, da izgubi imetak.

U panteon povijesti nema pristup krijumčar, već samo junak!«

Adolf Hitler o građanskoj državi

Građanske političke stranke ne mogu predstavljati ni u kojem slučaju preporodni pokret, koji bi iz građanske države izgradio novu narodnu državu, koja bi imala kao socijalna država predstavljati narodnu zajednicu.

Adolf Hitler ispitivao je na glavnim građanskim političkim strankama u svojoj užoj domovini Austriji, da li su one sposobne poći u borbu za novi svjetovni nazor, dakle, da li su građanske političke stranke, svejedno bilo nacionalne ili socijalne, sposobne postati pokretom naroda za novu narodnu zajednicu, koja bi kao socijalna država značila propast građanske države. Zato je Adolf Hitler proučavao dvije glavne austrijske građanske političke stranke i to onu kršćansko-socijalnu, koju je vodio načelnik grada Beča dr. Karl Lueger i onu svenjemačku, koju je vodio Georg v. Schönerer. Kako se mnoga obilježja ovih dviju građanskih političkih stranaka mogu u dosta velikoj mjeri primijeniti na sve u glavnom, građanske političke stranke u građanskim državama, bez obzira, bile one nacionalne ili socijalne, iznijet ćemo na ovom mjestu opažanja Adolfa Hitlera. Ona su važna, jer pokazuju, da građanske političke stranke ne mogu u građanskoj državi izvesti onaj pokret, bez kojeg se ne može iz građanske države preći u narodnu, koja ima kao socijalna država predstavljati cjelokupnu narodnu zajednicu.

Proučavajući, dakle, Adolf Hitler kršćansko-socijalnu građansku stranku dra. Karla Luegera i sve njemačku nacionalnu građansku stranku Georga v. Schönerera došao je do uvjerenja, da je kršćansko-socijalnoj građanskoj stranci dra. Luegera manjkalo, da bude preporodnim

pokretom, jasna predodžba o cilju njemačkog preporoda i ako je njezin put kao stranke bio ispravan. Ona je shvatila važnost socijalnog pitanja i radi tog svog shvaćanja dobila je mase, no griješila je u borbi protiv židovstva, da konačno ne shvati snagu nacionalne misli. Svoj antisemitizam izgradila je ta socijalna građanske stranka na vjerskim predodžbama, mjesto na rasnoj spoznaji. To je bila njezina prva pogreška. U svom radu držali su vođe te stranke potrebnim, da udruže sve elemente u državi, i zato su nastojali da za sebe pridobiju i ne njemačke elemente u državi. Da ih pridobiju izgradili su svoj antisemitizam na vjerskim predodžbama a ne na rasnoj spoznaji, jer su držali, da bi u posljednjem slučaju izgubili naklonost ne njemačkih elemenata, kojih je bilo u državi mnogo. Da su u tome pogriješili najbolje dokazuje upravo masovno krštenje Židova mojsijevaca, koji su tim svojim korakom htjeli riješiti i riješili vjersko pitanje, a kako se rasno pitanje nije postavljalo, nije ova politička stranka, više mogla uspješno nastupiti proti Židova. Vodstvo ove stranke nije vjerovalo, da se u pitanju Židova ne radi o vjerskim pitanjima, već o životnom pitanju njemačkog naroda. Mjere ove stranke u pitanju borbe protiv Židova bile su polovične, i baš radi tih polovičnih mjera morala je ova građanska stranka, i ako je bila socijalna, izgubiti bitku, kao što ju je konačno i izgubila. Druga je pogreška ove socijalne građanske stranke bila u tome, što nije dovoljno isticala nacionalizam, jer su njeni predstavnici držali, da bi se u tom času zamjerili pripadnicima drugih naroda. I tu je ta stranka bila labava i zato je i izgubila jaki izvor svoje snage, koji je bezuvjetno trebala da se održi: 1 da ojača, a ostala je i bez njega.

Jedno je i drugo oduzelo toj socijalnoj građanskoj stranci obilježje pokreta, srozavši je na običnu političku stranku.

Svenjemačka građanska nacionalna stranka Georga v. Schönerera, bila si je svjesna potrebe preporodnog pokreta, odnosno obnove, tek je bila nespremna radi pogrešnog puta, kojim je pošla. Ona je bila nacionalna, no nije bila socijalna. Antisemitizam, koji je prožimao tu stranku, temeljio se na ispravnoj ocjeni važnosti rasnog problema, no istodobno je bila pogrešna borba te stranke protiv katoličke Crkve, ne samo u svojoj biti, već i u primijenjenoj taktici. Ta je stranka pogriješila, što je vjeru ili Crkvu činila odgovornima za pogreške ili grijehe nesavjesnih pojedinaca. Uvijek je dobro usporediti veličinu ove organizacije s prosječnim grješnim pojedincima — kaže Hitler — i tko tako čini, morat će priznati, da je u toj organizaciji (Adolf Hitler misli katoličku Crkvu) mnogo bolji odnos između dobrog i zla, no i u jednoj drugoj organizaciji. Politički vođa neka se ne pača u vjersku nauku ili u vjerske uređaje svoga naroda — kaže dalje Hitler — u protivnom on ne bi smio ostati političkim vođom, već neka postane reformatorom, ako u sebi nađe pretpostavke za reformatora!

Budući da je ova nacionalna građanska stranka na tom putu zlo postupala, odalečila je od sebe male i srednje građanske krugove, najbolji element, koji pojedini narod ima. Povijest dokazuje, da nikada niti jedna politička stranka na svijetu nije uspjela postići išta na polju vjerske reformacije. Da su predstavnici ove nacionalne građanske stranke učili iz povijesti, ne bi na tom putu pogriješili kao što su i pogriješili i zašli na polje kulturnog boja, što ih je stajalo glave, uz ostale uzroke. Umjetnost vođe leži baš u tome, da sve zdrave snage naroda upravi u pravcu tek jednog neprijatelja, a ne da ih rasije na više strana. Najteži je udarac naroda onaj, koji je usmjeren sa svim narodnim snagama samo na jednu stranu i to mora

stalno imati pred očima svaki vođa. Svenjemačka nacionalna građanska stranka imala je pred sobom ispravan cilj; želje i težnje njezinih predstavnika bile su čiste, no put, kojim je pošla, bio je pogrešan, i baš radi toga došlo je do katastrofe stranke.

Kada je Adolf Hitler ovako podvrgao kritici obje ove austrijske građanske stranke, zaustavio se na svenjemačkoj nacionalnoj građanskoj stranci Georga v. Schönerera i na njoj je protumačio uzroke, zašto jedna suvremena nacionalna građanska stranka ne može u građanskoj državi postati preporodnim pokretom cijelog naroda, odnosno zašto jedna suvremena nacionalna stranka ne može u građanskoj državi dati poticaj za narodni pokret za izgradnju nove narodne države, koja bi kao socijalna država imala ostvariti narodnu zajednicu. Tumačeći ove uzroke došao je Adolf Hitler do uvjerenja, da je svenjemački pokret, koji je htjela predstavljati nacionalna stranka Georga v. Schönerera morao kao pokret propasti iz ova 3 uzroka:

1. Vođa ove stranke Georg v. Schönerer nije shvatio važnost socijalnog problema.
2. Georg v. Schönerer precijenio je važnost građanstva i zato nije proširio utjecaj svoga pokreta na široke narodne slojeve i konačno
3. Propustio je u prvom času jednim naletom pridobiti za sebe mase, jer je zasjeo u građanskim krugovima, pa je zato njegova stranka ostala »građanskom«, uglednom i umjereno radikalnom, a to su sve bili takovi nedostaci za jednu političku stranku, koja računa na trajni rad, da je morala ubrzo uginuti.

Ovakvo svoje uvjerenje obrazlaže Adolf Hitler ovako:

»Ne smijemo smetnuti s uma, da je građanski stalež, osobito u višim krugovima, uvijek mirotvoran, osobito u pitanjima unutarnjim po narod i državu. Za jednu poštenu vladu, koja radi u korist naroda takav je stalež pozitivan, jer su njegovi pripadnici konstruktivni: Ako na čelo naroda dođe loša vlada, koja nema pred očima interese narodne zajednice, građanski stalež predstavlja negativan stalež, jer njegovi članovi nisu sposobni za borbu, koja je neizbježiva. Tu mora pokret, koji želi unići u borbu, imati za sobom mase, a njih nikada ne predstavlja građanski stalež. Pošto vođa svenjemačke nacionalne građanske stranke nije imao za sobom mase, nije mogao jednim naletom zauzeti široki razmjer i njegova je stranka morala propasti. Osim toga doprinijelo je propasti ove stranke i ovo: stranka je trebala odlučiti dvoje: unići u parlament i iz njegove sredine početi borbu za njegovim uništenjem, jer je taj parlament značio propast Nijemaca ili boriti se protiv toga parlamenta izvan njega u narodu. Za ovakvu pak borbu izvan parlamenta treba stranka takove ljude, koji su pripralni i na mnoge i velike žrtve, jer takova borba traži mnogo smjelosti, velika junaštva i neustrašivosti, a to sve imadu samo sinovi širokih narodnih slojeva, koje ta stranka nije imala. Vođa je te stranke mislio, da će svojim govorima u parlamentu govoriti javnosti, koja će ga slušati i razumjeti. Pri tome je zaboravio, da parlament nije javnost već uski krug, a javnost su one hiljade na javnim skupštinama, koje on nije imao. U parlament dolaze oni, koji trebaju dnevnicu, a na javne skupštine dolaze hiljade da čuju govornika, sadržaj njegova govora. U

parlament dolaze uvijek isti ljudi, njih nekoliko stotina, koji često nemaju niti toliko razuma, da shvate sadržaj silnih govora, koje tamo trebaju slušati, a rijetko ih u istinu slušaju. Kada bi koji govornik i izgovorio u parlamentu koju pravu istinu, zar itko vjeruje, da bi koji narodni zastupnik pristao uz tu istinu, ako bi pri tome osjetio, da ga to pristajanje može stajati njegovog zastupničkog mandata u slijedećoj parlamentarnoj periodu. Niti jedan, jer zastupnici ne sjede u parlamentu radi istine, za narod, već radi plaće, koju pobiru kao zastupnici. Narodni će zastupnici ostaviti svoju stranku — ne radi istine na protivnoj strani — već radi pogibelji, da ostanu bez mandata, ako bi njihovoj stranci prijetila pogibelj na prvim izborima ostati u manjini, ili propasti. U tom slučaju štakori ostavljaju stranački brod, koji tone.

Što mislite — kaže Hitler — da li se isplati ozbiljnom čovjeku govoriti pred ovakvim forumom? To bi značilo isto kao da drago kamenje stavljamo pred stanovite životinje.

Tako je bilo i sa zastupnicima svenjemačke nacionalne građanske stranke i njihovim govorima u parlamentu. Oni su si grla istrošili, govoreći u parlamentu, a uspjeh je bio jednak ničici . . .«

Hitler veli, da je svenjemačka nacionalna građanska stranka predstavljala u istinu pokret, i baš zato da je vodstvo te stranke pogriješilo, što nije javnosti reklo, da se u stvari ne radi o jednoj političkoj stranci, već o novom svjetovnom nazoru. Samo taj novi svjetovni nazor mogao je toj stranci dati potrebnu snagu za prodor u javnost. To su shvatili tek najvrjedniji u stranci.

»U borbu za novi svjetovni nazor mogu s uspjehom unići tek najizabraniji od neustrašivih. Tko se bori za svoj opstanak, taj nije za tu borbu. Ta borba predstavlja borbu u korist cijele zajednice. To će shvatiti samo onaj, koji uoči, da ovakav pokret ne pruža nosiocima ništa u sadašnjosti, a budućim naraštajima i čast i slavu.

Kada će jedan pokret moći lakoćom za prvi čas dobiti mnogo pristaša? Samo onda, ako njegovi članovi dođu do boljih mjesta i položaja. Međutim je posve sigurno, da će masa novih pristaša, biti sve od reda takovi pojedinci, koji u društvu vrijede malo ili ništa. To će biti od reda takovi politički račundžije, koji pristaju uz pokrete od vremena na vrijeme, već prema tome, kod kojeg se pokreta nadaju više za sebe. Malo pomalo poplaviti će jednu političku stranku takvi bijednici u tako velikoj mjeri, da će u toj stranci pošten i značajan čovjek morati doći malo pomalo u pozadinu, gdje će imati tek jedno pravo, a to je da šuti. Čim se to zbije, a mora se jednog dana zbiti, takav je pokret onim časom osuđen na propast. Tako se dogodilo i sa svenjemačkom nacionalnom građanskom strankom u Austriji. Predstavnici te stranke polagali su veću važnost na pisanje, nego na živu riječ. Oni su zaboravili, da velike narodne pokrete nisu izvodili pisci, već govornici. Peru je uvijek ostala dužnost, da govore teoretski obrazloži. Ona snaga, koju je sobom donijela lavina bilo vjerskog ili političkom pokreta, bila je uvijek čarobna snaga izgovorene riječi. Široki narodni slojevi podliježu uvijek samo snazi govora. Svi veliki pokreti samo su narodni pokreti. Oni sliču vulkanskoj provali ljudskih strasti i duševnih osjećaja, koje uzbudi od vremena na vrijeme ih božica nužde ili baklja riječi, ubačenih u masu. Takove pokrete ne predstavljaju nikada limunadni izljevi esteta, književnika i salonskih junaka. Sudbinu naroda pokreće samo i isključivo onaj, koji je nosi u svojoj nutrini. Ta strast poklanja onome, koga si je izabrala, riječi, slične udarcima malja, koje su

tada u stanju otvoriti srca naroda. Kome strast zataji i usta zanižeme, toga nije nebo izabralo za vjesnika svoje volje. Pisac neka dakle ostane lijepo kod svoje tintarnice i neka teoretizira, ako ima razuma i znanja; za vođu niti je rođen, niti izabran.

Svaki pokret, koji želi ostvariti veliki cilj, mora stalno paziti, da niti na čas ne izgubi vezu s narodom, inače prestaje biti pokretom, srozava se na običnu stranku i mora uginuti. Zato moraju predstavnici naroda stalno ispitivati bilo naroda i u skladu s težnjama i željama naroda stvarati svoje odluke i zaključke. Zato mora svaki takav pokret paziti, da sve ono izbjegava, što bi mu slabilo djelovanje na masu, jer izgubi li masu, znači izgubiti snagu, potrebnu za ostvarenje velike ideje. Samo onaj ostvaruje ideju, ma ne znam kako velika i plemenita bila, koji dobije masu«.

Govoreći dalje Hitler o pogreškama ove austrijske stranke veli, da su se Nijemci zanosili razglabanjima o »državnom autoritetu, demokraciji, pacifizmu, međunarodnoj solidarnosti itd. a zaboravili su na glavno pitanje o dnevnim potrebama njemačkog naroda.«

Nijemci su, — kaže Hitler, — zamijenili riječi odnosno pojmove, koje obuhvaćaju riječi »sredstvo i svrhu odnosno cilj«. Nijemac nije pitao u osudnim časovima, što je to težnja ili želja naroda, i što treba učiniti, da se podigne nacija, no pitao je, da li se taj i taj korak ne protivi državnom autoritetu, zaboravivši pri tome, da je država i autoritet tek jedno od mnogih sredstava u rukama naroda za polučenje konačnog cilja nacije. Nije državni autoritet svrha, već samo sredstvo za polučenje druge svrhe, a to su Nijemci zaboravili. Nijemac će se na pr. Dići protiv diktature sposobnog i rodoljubnog pojedinca u isto vrijeme, kada bi prihvatio vladu, proizašlu iz parlamentarne većine, i ako bi znao, da je sastavlja samo kreatura, jednostavno zato, jer ovo posljednje stoji u skladu s načelom demokracije, i ako je na uštrb interesa cijele nacije. Tako je isto i s pacifistima. Ovi će radije trpjeti i najgoru tiraniju, no da bi joj se suprotstavili nasilnim sredstvima. Konačno takav je i međunarodni njemački socijalista, koji će se mirno dati pljačkati od solidarnosti međunarodnih pljačkaša, i još će ih bratski promatrati na njihovom pljačkaškom djelu, samo i isključivo zato, jer je on Nijemac. To je sve žalosno. Tko to želi izmijeniti, mora u prvom redu to zlo upoznati«. Hitler drži, da je to zlo u pogrešnom odgoju pojedinaca, i to već od rane mladosti, kao i ropsko služenje jednoj ideji, koja je pojedincu postala upravo idolom. Zato Hitler drži, da treba naciju odgajati od rane mladosti tako, da pojedinac priznaje isključivo pravo vlastite nacije tj. da je svaki sin naroda u prvom redu sin svoga naroda.

Sve to nije — po shvaćanju Hitlerovom — razumjelo građanstvo u građanskoj državi i zato je ta država morala konačno propasti.

Adolf Hitler o propasti građanske države

Kada Adolf Hitler u desetom poglavlju obrazlaže uzroke propasti Njemačke u prošlom svjetskom ratu, onda vidimo, kako se ti uzroci mogu primijeniti na svaku građansku državu.

Ti su uzroci prema shvaćanju Hitlerovom ovi:

1. Pogrešni razvitak na gospodarskom području, uslijed kojeg je došlo do jaza između bogatih i siromašnih i do klasne borbe.
2. Nacionalno gospodarstvo postaje međunarodnim i kao takovo postaje gospodarom države, a novac gospodarom čovjeka.
3. Loši odgoj mladosti. Mladost se odgajala za polovične ljude, a ne za potpune ljude. Ova polovičnost u odgoju imala je za posljedicu nesigurnost u svakom radu i kukavičluk u nastupu. Od mladosti se u školama tražilo znanje, no nikada se nije pitalo, da li će svršeni đak s tim znanjem i nešto znati za praktični život. Nije se polagala važnost na izgradnju značajeva kao i na spoznaju o vrijednosti odgovornosti za posao, kojega tko prima. Nije se konačno polagala važnost na odgoj volje i na stvaralačku snagu.
4. Strah od odgovornosti. Od parlamenta, u kojem nije nitko nikome odgovarao, prešla je ova bolest na cijeli narodni život, napose na državu. Svaki pojedinac počeo je bježati od lične odgovornosti i prenosio je na javnost, koja nije nikome još bila odgovorna.

Kod ove točke veli Hitler uz ostalo i ovo: »Nitko ne zna, od kakove je štete po jedan narod polovičnost i kukavičluk odgovornih čimbenika«.

Govoreći time u vezi o tisku, koju svijet nazivlje vevlašču, veli Hitler, da ista nastavlja odgoj izvan škole u kasnijim godinama pojedinca te kaže ovo:

»Pogledajte tu vevlast u državi! Tko predstavlja čitaoce dnevne tiska?

1. Ili takovi, koji sve vjeruju što pročitaju.
2. Ili takovi, koji već unaprijed ništa ne vjeruju, što će pročitati.
3. Ili konačno takovi, koji najprije promisle, što su pročitali, i tada stvaraju o pročitanoj svoj konačni sud.

Uz 1. Onih prvih ima najviše, a pripadaju širokim narodnim slojevima. Ako je njihova dnevna tisak poštena, onda je dobro, ako je obratno, onda je zlo.

Uz 2. Među ove pripadaju oni iz prve skupine, koji su se u životu tako razočarali, da više ne vjeruju niti jednom slovu papira. Takovi nisu ni za kakav pozitivni rad.

Uz 3. Tih u trećoj skupini ima najmanje. To su oni, koji su tako odgojeni, da si uvijek iz pročitanoj stvaraju razmišljanjem vlastiti sud. Ti paze šta i gdje čitaju. Ovi rijetki pojedinci vide najviše, no ne u vremenu, u kojem se traži većina. U takovom se vremenu ne gleda na pamet i na zvanje, već na broj, na većinu!

Danas u vremenima, kada vrijedi samo broj, dolazi do izražaja samo prva skupina tj. oni, koji već unaprijed vjeruju sve, što će pročitati. Što se u građanskoj državi pružalo članovima ove prve skupine?»

Na ovo pitanje odgovara Hitler, gledajući pred očima svoju domovinu, ovo:

»Ti rade za pacifizam i zapadno-europsku demokraciju, koja je vikala na sva usta, da će nekakvo Društvo naroda spasiti Njemačku.

To je ona tisak, koja se izrugivala ćudoređu i moralu, da samo narod učini nećudorednim i nemoralnim, pa da ga tako onesposobi za borbu za svoju slobodu. Ta je tisak potkopavala autoritet države, pa je trebao samo jedan jači udarac, pa da taj autoritet padne. Zatim dolazi lažljiva marksistička tisak, kojoj je laž isto tako potrebna, kao i mački miš. Toj je tisku u svakoj državi cilj, prebiti kičmu narodu i narodnoj zajednici i tako jedno i drugo učiniti zrelim za ropstvo međunarodnom kapitalu i njegovim gospodarima Židovima.

5. Uz ovakvo političko, ćudoredno i moralno trovanje naroda još i zdravstveno trovanje narodnog tijela, širenje sifilisa i sušice u velikim gradovima. Nije bilo dosta naći. lijek protiv ovih bolesti — kaže Hitler — već je trebalo unići u borbu protiv uzročnika tih bolesti, a to se nije učinilo i tu leži krivnja čimbenika koji odlučuju. U prostituiranju ljubavi leži uzrok širenja sifilisa. Na propast je osuđen narod, koji dozvoljava prostituiranje ljubavi. Kroz Židove je došlo do toga, da su kod nas stali u novcu gledati temelj za sklapanje braka. Ljubav se iz braka izbacila na ulicu. Ustali su protiv naravi, a ona im se ljuto osvetila.

Svemu tome zlu nije kriv narod — kaže Hitler — već Židovi, koji su držali promičbu u svojim rukama, pa su tom svojom promičbom stvarali takovo javno mnijenje, kakovo su htjeli. Odlučujući čimbenici nisu imali niti pojma o važnosti te promičbe».

Kada smo u kratko vidjeli, kako Hitler gleda na pad građanske države, i gdje nalazi pravog uzročnika ovome padu, pogledajmo, kako Hitler gleda na razvitak rada onoga, u svakom narodu, koga smatra uzročnikom propasti građanske države.

Adolf Hitler o razvoju Židova u pojedinom narodu

Hitler veli, da bi svaki onaj, koji želi upoznati Židova, trebao proučavati njegov život u sredini onog naroda, u kojem se Židov kreće. Proces, koji se odvija u svakom narodu, u kojem Židov živi, jest za svaki narod isti a može se — kaže Hitler — prikazati u glavnom ovako: ... Kod prvog nastupa Židova u sredini drugog naroda, nastupa Židov samo kao Židov. On se još ne usuđuje prikazati drugačijim no što jest. Odijelo, obličje i jezik odaju u njemu još uvijek tuđinca, a kako je ljubazan, a domaćin bez iskustva, ne smeta Židovu njegovo priznanje da je Židov. Domaćin mu izlazi u susret.

Malo kasnije nastupa Židov polagano u gospodarstvu, ne doduše kao proizvođač, već najprije kao posrednik. Još malo i Židov dobiva monopol u trgovini domaćina. Židov posuđuje sada već domaćinu uz lihvarske kamate novac. Domaćin ne osjeća, u prvi čas, opasnost od ovog posuđivanja, šta više, drži, da mu posuđivanje židovskog novca donosi koristi.

Nešto kasnije postaje Židov već stalnim u sredini domaćeg naroda. On se već naseljava u njegovim gradovima i selima, i to u posebnim četvrtima i predstavlja zapravo državu u državi. Trgovinu i novčarstvo drži kao monopol u svojim rukama i bezobzirno ih iskorišćuje. Uslijed uzimanja lihvarskih kamata dolazi na jednom do protivljenje domaćih protiv Židova, a uslijed sve veće bezobzirnosti do bune domaćih, i konačno uslijed brzog obogaćenja Židova postaju im siromašni članovi domaćeg naroda zavidni. Vrhunac mržnje domaćih doprinosi činjenica, da Židov konačno zavlada i samom zemljom domaćih, koju kupuje uz besćenje i preprodaje. Kako Židov sam zemlju ne obrađuje, ostavlja na njoj domaćeg seljaka, kojeg onda izrabljuje. Na taj način domaći se sve više dižu protiv Židova. Tako domaći opažaju sve više u Židovu nepoćudnog stranca. Jaz između domaćih i Židova postaje sve veći. U teškim i oskudnim vremenima dolazi kriza do vrhunca. Izrabljene i isisane mase izlaze na ulice i uzimlju u svoje ruke bič Gospodnji. Masa osjeća, da su Židovi onakvo zlo u njihovoj sredini kao prava kuga. Međutim u tom času pokazuje, odnosno otkriva Židov, svoje pravo lice. On se približava krugovima koji vladaju, a njegov novac počinje raditi. Čas kasnije dobiva Židov slobodan prolaz do svojih žrtvi, koje će i dalje pljačkati. Dogodi se, da će ga od vremena na vrijeme stići kazna mase, no njega to ne smeta, jer ako ga masa danas i izbaci iz svoje sredine, on će se sigurno povratiti u tu istu sredinu, iza stanovitog vremena. Nema toga progona, kojeg Židov ne bi prebolio. Da se narod baš od najgoreg sa strane Židova očuva, stvara zakone preko kojih zabranjuje Židovu sticanje zemlje.

U zemlji, u kojoj raste moć knezova, približava se Židov odmah k njima. Od njih traži privilegije, pa ih i dobiva, jer knezovi obično nemaju novaca, a Židov je tu, koji im priskače u pomoć, što Židov na knezovima izgubi, to će on na masi zaraditi. Poput krvave pijavice upija se Židov u živo tijelo narodu i ispija mu nemilosrdno krv. Tu krv, dakle novac, od vremena na vrijeme oduzimlju mu, u potrebi, knezovi i igra se nastavlja na račun mase.

Čim je Židov dobio u svoje ruke knezove, počeo ih je kvariti. Veze između knezova i naroda popuštaju, jer knezovi, pokvareni od Židova, ne služe više interesima naroda, već ga jednostavno izrabljuju onako, kako narod izrabljuje Židov. Ovaj sve to dobro vidi i nastoji poskoriti kraj knezova u narodu. Židov nastoji posuditi knezovima što više novaca, i tako ih dobiti u svoje ruke. Na taj ih način sve više otuđuje narodu. Kada Židov postaje malo po malo kod knezova nezamjenjiv, svaki kneževski dvor ima svoga »dvorskog Židova«, koji dvoru priskrbiljuje novac. Židov izmišlja sve veće poreze, da narod što više daje, a knezovi sa svojom okolinom troše sve više, zabavljaju se i kvare. Konačno se knezovi smatraju obvezanim Židovu pa tako postaju Židovi po malo i plemići i na taj se način počinje i plemstvo kvariti ulaskom Židova u njihovu sredinu.

Od sada će Židov preko svojih plemića sve poduzeti, kako bi mu život u sredini domaćih ljudi postao ljepšim i ugodnijim. Krsti se, da na taj način dođe u posjed svega onoga, do čega do tada nije mogao doći.

Hitler opisuje, kako se sada približuje čas, kada se Židov počinje izdavati članom naroda, u kojem djeluje, pa govori jezikom domaćeg naroda. Vlast knezova primiće se kraju u isto vrijeme, kada

Židov postaje sve više gospodarom na gospodarskom području. Židov nastoji, da si na vrijeme osigura tlo pod nogama, da dođe u posjed građanskih prava. Tako dolazi i do emancipacije Židova i Židov izlazi iz Geta. Jedan dio Židova ostaje uz knezove, a drugi se dio kao »prijatelj puka« približava ovome. Židov postaje dobročinitelj puka, i to na način, da to javnost sazna. Dobročinstva Židova predstavljaju sredstva, kroz koja će Židov konačno ipak zaraditi. Osim toga, što je Židov postao dobročinitelj, postaje on i liberalcem, koji sniva o napretku čovječanstva. Židov postaje prvoborcem za novo doba, koje dolazi.

Istodobno počinje razarati narodno gospodarstvo preko dionice na donosioca, preko koje se šalja u sredinu nacionalne proizvodnje, koju pretvara u prostu robu s promjenjivom cijenom, otimajući istodobno poduzećima temelj osobnog vlasništva. Produbljuje se jaz između poslodavca i posloprimca i sada već dolazi do klasne borbe. Preko burze postaje Židov gospodarom narodnog gospodarstva, gospodarom poduzeća i nadzornikom cjelokupne nacionalne radne snage.

Da se politički što jače osigura, bori se za vjersku snošljivost, pa se u tu svrhu služi slobodnim zidarima, koje si je posve podložio. Oni predstavljaju najbolje sredstvo, kojim se Židovi danas služe, da poluče svoje ciljeve. Preko slobodnih zidara podvrgava si Židov one na upravljajućim mjestima tj. više političke i gospodarske građanske krugove.

Jedini sloj naroda, u koji se Židov još do nedavna nije bio ušuljao, predstavljao je radni narod. Da se i n taj sloj ušulja, poslužio se Židov tiskom, stvarajući kroz nju, tzv. »javne mnijenje«. Promiće tiskom sve ono, što narod truže, jer mu treba, da poluči svoje ciljeve. Promiće samo onu nauku i samo onaj razvitak, koji će koristiti židovstvu, a mrzi svako svijetlo, jer mrzi pravu kulturu. Da protivniku otme duhovno vodstvo, govori o jednakosti sviju ljudi bez obzira na rasu i boju. Glupani mu vjeruju.

Na ovom putu ide Židov za pobjedom demokracije ili kako to Židov razumijeva za gospodstvom parlamentarizma. Demokracija odgovara najbolje njegovim potrebama. Samo u demokraciji nestaje osobnost, a na njezino mjesto dolazi većina glupana, nesposobnjaka i kukavica. Konačno dolazi i pad monarhije prije ili kasnije, a za tim Židov ide.

Hitler sada opisuje propast obrta i pojavu tvorničkog radnika-proletera i nastupa protiv kapitaliste. I tako sada vidimo Židova na čelu i jednog i drugog tabora. Židov stoji na čelu kapitala a istodobno i na čelu izrabljivanog radnika-proletera, da ustane protiv samoga sebe.

Židov je u prvom redu izrabio građanski stalež protiv feudalaca, sada izrabljuje radničku klasu protiv građanskog staleža. Pod sjenom građanskog staleža stekao je Židov građanska prava, a u borbi radnika za njegova prava uvjeren je Židov, da će postati gospodarom svijeta.

Slobodno zidarstvo dobiva od Židova zadaću, da u inteligenciju svakoga naroda ubaci mirotvorne ideje i da u toj inteligenciji omlitavi nacionalni nagon za samoodržanjem, a velika židovska tisak širi među građanstvom ovakva shvaćanja slobodnih zidara. Marksizam nastupa ovdje kao navalna kolona sa zadaćom, da konačno razori ono, što su počeli razarati slobodni zidari i što je nastavila razarati velika židovska tisak. Marksizam, slobodno zidarstvo i velika židovska tisak predstavljaju u istinu majstorsku igru, kojoj je kao žrtva pao državni autoritet

I sada se Židov osjeća toliko jakim u domaćoj sredini, da se ponovno prikazuje Židovom. Pri toma ističe sada već svoje nacionalne i političke težnje bez ikakvog obzira.

Kada je Židov sve to postigao, pripravlja se na revoluciju. Najbolji je primjer za to Rusija! Konac svega toga — veli Hitler — bit će . .

»Polaganje granitnog temelja za buduću državu, koja ne predstavlja narodu tuđ mehanizam gospodarske važnosti i gospodarskih interesa, već nacionalni organizam — narodnu državu.«

Osvrt

Prikazao sam na ovom mjestu izvatke iz knjige Adolfa Hitlera » Mein Kampf«, iz kojih se dobiva slika o socijalnom pitanju, koje je stvorila u svoj svojoj strahoti nesposobna građanska država, koja u našim danima proživljuje svoje zadnje dane. Iz ovih se izvadaka vidi socijalna demokracija odnosno marksizam i njegovo djelovanje među radništvom, liberalna demokracija sa svojim parlamentarizmom i nesposobnim političkim strankama, a iza svega toga međunarodno židovstvo, kako razorno djeluje u građanskoj državi, osobito na polju štampe. Konačno sam dao prikaz Hitlerovog gledanja na proces, kojim prolazi židovstvo u svakom pojedinom narodu, u kojem djeluje.

Kada sam sve to pokušao prikazati u najvažnijim potezima, prelazim na prikaz međunarodnog židovstva.

Međunarodno židovstvo

Općenito

U času, kada se ruše temelji dotrajale zgrade građanske države, kada se nered proširio na svim područjima, na kojima se ta država razvijala, u časovima, kada se truju naraštaji pojedinih naroda i preko gospodarskog i preko političkog područja, preko kazališta i filma, preko štampe i nauke, te konačno preko krugovala, kada tuđinska propaganda stvara u sredini pojedinih građanskih država tzv. javno mnijenje, u tom času pokazao je vođa i preporoditelj njemačkog naroda na uzročnike svega onoga zla, koje je građansku državu dovelo na rub propasti. Tog je uzročnika vođa i preporoditelj njemačkog naroda uočio u međunarodnom židovstvu. Potrebno je dakle, da se upoznamo, makar i letimično, sa međunarodnim židovstvom.

Upoznajmo dakle židovsku rasu i nauku, koja je oblikovala dušu te rase, te konačno rad i djelovanje međunarodnog židovstva u pojedinim narodima: ili izravno preko vlastitih borbenih organizacija, ili neizravno preko međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma.

Židovska rasa

Općenito

Pod rasom razumijeva se danas takova skupina ljudi, koja se po vlastitim tjelesnim osobinama i duševnim svojstvima razlikuje od svake druge takove skupine ljudi, predavajući svome nasljedstvu uvijek iste osobine i uvijek ista svojstva. Prema tome ne smije se s rasom poistovjećivati nacija ih narod, državna ili kulturna odnosno jezična ili vjerska zajednica.

Prema Hans Günther: Rassenkunde des jüdischen Volkes, pozna Evropa više rasa i to: sjevernu ili nordijsku, zapadnu ili sredozemnu, dinarsku, istočnu ili alpinsku, istočno-baltijsku i felačku ili daličku.

Židovi ne pripadaju niti jednoj od ovih šest rasa. I oni predstavljaju rasu, zapravo mješavinu više rasa, pa su rasa posebne vrsti i jedina na svijetu.

Dvije su glavne rase, iz kojih je nastala rasa drugoga reda, židovska:

- 1.) Prednjeazijaska,
- 2.) Orijentalna ili istočna rasa,

Uz ove dvije rase, nema dvojbe, da imadu kod stvaranja židovske rase udio, makar i manji, unutar-njo-azijska i istočno-baltijska rasa.

U samom židovstvu nailazimo na dvije skupine;

- a.) Istočne Židove tzv. njemačke ili aškenaze,
- b.) Južne tzv. zapadne, španjolske ili sefarde.

Uz a.) Istočni Židovi obuhvaćaju devet desetina sviju Židova na svijetu, a pripadaju im u glavnom Židovi iz Rusije, bivše Poljske, Galicije, Mađarske, bivše Austrije, Njemačke i najveći dio Židova iz Ujedinjenih Država Sjeverne Amerike, kao i veliki dio zapadno-evropskih Židova.

Ovi istočni Židovi predstavljaju rasnu mješavinu, u kojoj prevladuje prednje-azijska rasa, a nalaze se u toj mješavini i rase orijentalna, istočno-baltijska, istočna i unutarnjo-azijska, nordijska, hamitska i crnačka.

Uz b.) Južni pak Židovi obuhvaćaju tek jednu desetinu sviju Židova, a predstavljaju ih u glavnom Židovi iz Afrike, Balkanskog poluotoka, Italije, Španjolske, Portugala te jedan manji dio Židova iz Francuske, Engleske i Nizozemske. Kod ovih Židova prevladava orijentalna rasa a ima tragova prednje-azijske, zapadne, hamitske, nordijske i crnačke rase.

Tjelesne osobine i duševna svojstva Židova

Teško je utvrditi jasno i nedvolumno tjelesne osobine i duševna svojstva Židova, a da se ne promotre obje temeljne rase, kojih nalazimo najviše u Židova i to: prednjeazijska i orijentalna.

Mnogi su si postavili pitanje, kako će se u jednom čovjeku prepoznati Židova. Na to je pitanje dosta teško odgovoriti, osobito ako ga se stavi u kraj, u kojem žive one rase, kojih krv Židov nosi u sebi npr. u Prednju Aziju. Svakako se može Židova najlaglje prepoznati po njegovom nastupu. Židov nastupa drugačije kao pretpostavljeni, a drugačije kao namještenik. Drugačije kao školovan čovjek, a drugačije kao umjetnik ili pripadnik slobodnih zvanja. Konačno nastupa Židov drugačije među Židovima, a drugačije među nežidovima.

Prednjeazijska rasa

Tjelesne osobine

Prednjeazijska rasa odlikuje se srednjim staloženim stasom, strmom šijom i srednje širokim licem. Nos iskače iz lica te djeluje upadljivo. Nosna se hrskavica sagiba prema dolje i završava mesnato. Usnice su jake, a donja je usnica dulja od gornje. Usta su široka, brada niska i uska, uha dosta velika i mesnata. Kose i koža su u glavnom tamni. Tijelo je prekrivo gustom dlakom. Lice je gusto i bradato, oči smeđe.

Duševna svojstva

Duševna svojstva ove rase nalazimo kod onih naroda, koji imaju u sebi najviše krvi te rase npr. kod Novogrka, Turaka, Sirijaca, Armenaca, Novoperzijanaca i Židova.

Mnogi pridaju pripadnicima ove rase osobitu trgovačku sposobnost. To može odgovarati istini, jer je značajno, da među Grcima i Armencima nisu nikada mogli Židovi uspjeti u trgovini. Kod nekih je naroda poznata šala: »Istom na sedam Židova otpada jedan Grk, a istom na sedam Grka otpada, što se trgovačke sposobnosti tiče, jedan Armenac«. Tu trgovačku sposobnost promiče gibak razum ove rase, govornički dar, i sposobnost uživiti se u shvaćanje i u osjećanje drugog.

Pripadnici te rase ne idu toliko zatim, da zavladaju prirodom i da je iskoriste, koliko da zavladaju ljudima i da ih iskoriste. Jedna od glavnih značajka pripadnika ove rase jest umjetnički dar i sklonost za proračunatu bestijalnost. Ne nalazimo pak kod pripadnika ove rase državotvornu sposobnost, dok nalazimo kod njih dar za osnivanje vjerskih zajednica.

Što se pak tiče duševnih sklonosti, to kod pripadnika ove rase nalazimo lutanje između ćudorednog i nećudorednog, između svetaštva i najvećeg nemoralu, konačno silnu želju za vladanjem masama. Među istaknutim Židovima, koji su pripadali ovoj rasi nalazimo Ballina, Maxa Liebermanna, Hilferdinga, Paula Hirscha, Rozu Luxemburg, Eduarda Bern-steina, Daniela Sader-a itd.

Orijentalna rasa

Tjelesne osobine

Orijentalna rasa ili tzv. semitska ili arapska rasa odlikuje se srednje visokim i vitkim stasom. Muškarci su žilavi, a žene okrugle, glava im je dugoljasta, lice okruglo, nos uzak, a u donjem dijelu savijen, usnice su lako naduvane, usta i uha su malena. Koža

je svijetla, a kose su tamno smeđe, odnosno crne i gotovo kod sviju pripadnika kovrčaste. Oči su tamno smeđe. Najvjerniji je predstavnik te rase Beduin.

Duševna svojstva

Duševna svojstva pripadnika ove rase najviše su razvijena kod Beduina. Vjerska nesnošljivost u najvećem stupnju, bez ikakvih osjećaja, što više gotovo ukočena nemilosrdnost. Jako je razvijen dar opažanja. Proračunata lukavost, silna osvetljivost isprepletena s obazrivošću u potrebi. Razum hladan i trijezan. Svdljivost, koja je jako razvijena, podliježe proračunatosti. Pripadnik ove rase, ako je razbojnik, navalit će na žrtvu samo onda iznenada, ako je više no siguran, inače ne! Među istaknutim Židovima, koji su pripadali ovoj rasi, jesu: Heine, Borne, Spinozza, Offenbach, Bronstein-Trotzki, glumac Charle Chaplin i t. d.

Tjelesne osobine Židova

Tjelesne osobine Židova jesu od prilike ove : Srednja visina tijela, kratke noge i ruke. Veliki broj savinutih nogu sa ravnim tabanima. Uska prsa, okrugla leđa, kod žena široki bok, a kod muškaraca i žena sklonost za debljanje s puno sala. Glava im je većinom kratka. Dugu glavu imaju u glavnom Židovi orijentalne rase. Usnice su im deblje no kod zapadno-evropskih naroda. Donja im se usnica većinom spušta. Oči im daju poseban izražaj. Vjeđe su im debele i teške, osobito gornja. Kako im gornja vjeđa leži nekud dublje od donje, ispada im pogled kao »ukraden«, pa zato daju izraz putenosti i kao da prisluškuju. Mesnata im uha odskaču od glave i sjede nekud više na glavi no kod pripadnika drugih rasa.

Takozvani »židovski nos« veoma ćemo rijetko naći kod ovih Židova, no pošto je isti veoma upadljiv, zato se danas u svijetu toliko spominje. Taj je nos na vršku kukast, a prema dolje savinut, nosnice su pak na stranu proširene. Koža im je prosječno tamnija od one zapadno-evropskih naroda. Kod Židova i mješanaca nalazimo često kao mrtvu, žutu, umornu kožu, koja daje licu izražaj pospanosti. Obrasli su gustom dlakom i bradom, te jakim obrvama i trepavicama. Na čelu dosiže kosa u svom spuštanju do sredine između očiju i daje licu čudni izraz. Smeđa i crna kosa prevlađuju. Plava kosa nije kod Židova rijetkost, kako mnogi pogrešno misle. U bivšoj je Poljskoj bilo plavih Židova preko 27 posto. Crvenokosih Židova ima mnogo. Židovi rastu naglo, no zato brzo dozrijevaju spolno.

Pokret Židova jest osobito upadljiv. Baš u kretnjama razlikuju se jako od pripadnika drugih rasa. Po njihovom posebnom pokretu najlaglje ih je upoznati, i ako oni nastoje pred nežidovima sakriti taj pokret. Najočitije se taj njihov posebni pokret vidi kod njihovih glumaca. Taj je pokret tako uvriježen, da se nalazi i kod mješanaca, kod kojih polagano nestaju druge tjelesne osobine. Osim općeg tjelesnog pokreta upadljivo je kod Židova njihanje glavom i ramenima. Dok pripadnici ostalih rasa kod hoda

otvoreno stupaju na prste, Židov kao da stupa na pete, a pri tome njiše glavom prema naprijed. Zato Židov u hodu izgleda kao da nešto sobom vuče. Ova su obilježja Židova posljedicom njihovih posebnih tjelesnih osobina i duševnih sklonosti.

Govor im se razlikuje od govora sviju ostalih rasa i naroda. Židovi »maušluju« tj. jako zanašaju pojedine slogove. Osim u pokretu najlaglje je Židova prepoznati baš po ovom zanašanju ili maušlovanju. Poslušajte to na krugovalu! Odmah ćete prepoznati spikera, koji je Židov, baš po ovom zanašanju kod govora. On maušluje. To zanašanje pridavaju stručnjaci posebnim duševnim sklonostima i to baš silnoj žurbi, kojom je prožet svaki Židov. Uslijed te prirođene a nesvjesne žurbe mora Židov zanašati u govoru neke slogove, jer na taj način brže govori. Istočni Židovi zanašaju najviše u govoru, što se može kod njih odmah opaziti.

Duševna svojstva Židova

Kod svake se rase pita ne samo za tjelesne osobine, već i za duševna svojstva. Kod Židova igraju najveću važnost duševna svojstva, pa zato ispravno neki označuju Židove kao posebnu duševnu rasu. Kako Židov zapravo predstavlja mješanca, on je prožet više negativnim no pozitivnim duševnim svojstvima. Unašanje razdora predstavlja najjače židovsko duševno svojstvo. Uslijed ove negativne osobine teško će se Židov moći suzdržati u časovima, a da ne pokazuje najjasnije svojstva prednjeazijske i orijentalne rase, napose svojstvo uživiti se u shvaćanje i osjećanje drugog, u veoma obazrivom nastupu, u dobrom daru govora, u proračunatosti, lukavosti i snalaženju u svakoj zgodi, pa se zato Židov tako rado snalazi u sredini tuđeg mu naroda, baš radi tih svojih svojstava, koja su odlika prednjeazijske i orijentalne rase.

Mnogo djeluje na Židove Talmud, o čemu će biti riječ u posebnom dijelu.

Židov se najrađe bavi takovim zanimanjem, preko kojeg djeluje na javnost i preko kojeg može najlaglje zavladatai masom. Zato vidimo Židove najviše među trgovcima, novčarima, novinarima, piscima, nakladnicima, političarima, glumcima, glazbenicima, odvjetnicima i liječnicima. Židov ide u svakom zvanju za senzacijama, za reklamom, za upadljivim i napadnim, da privuče veliki broj drugih. Cijela je njegova misao upravljena samo na sebe.

Jedno od jakih obilježja Židova jest njihovo ime. Po imenu ćemo veoma lako prepoznati Židova. Po prezimenu će to teže ići, jer Židovi mijenjaju svoja prezimena osobito u današnjim vremenima, pa zato i čitamo svaki čas cijele stupce promijenjenih židovskih prezimena u domaća. Kada bi to tako dalje išlo morah bi domaći početi mijenjati svoja prezimena u tuđa, da se vidi razlika. To mijenjanje prezimena obavlja Židov na ovaj način: prvi naraštaj, koji dolazi u tuđi narod, promijeniti će svoje prezime na način, da će ga jednostavno prevesti na jezik naroda u koji je ušao. Baum

će se npr. prozvati u prvom naraštaju Drvarić. Drugi naraštaj neće se više zadovoljiti ovim prijevodom, već će si jednostavno uzeti prezime kojeg istaknutog narodnog pojedinca i tako ćemo prvotnog Bauma naći, ne više kao Drvarića, već sada kao Draškovića, Boškovića, Tomašića itd. I tako će slijepi narod u svojoj sredini gledati i slušati jednog Boškovića neznajući, da se u njem krije Baum, koji je prije 150 godina pobjegao iz Geta.

Istočni Židovi rabe u međusobnom govoru posebni jezik »Jüdisch«. Taj jezik nije nastao organski, već umjetno iz njemačkog i hebrejskog jezika. Ti istočni Židovi posjeduju i vlastitu književnost i vlastito kazalište. Tako je poznat njihov književnik Schalom Asch.

Toliko o duševnim svojstvima Židova. Pođimo sada i pogledajmo letimično, kako su razni židovski zakoni oblikovali dušu Židova.

Oblikovanje židovske duše

Temelje vjere kod Židova nalazimo u prvom redu u Bibliji, zatim u Talmudu, Kodeksu Majmonidesa, Kodeksu Turim i Kodeksu Šulhan-Aruk.

Pet knjiga Mojsijevih (Tora) predstavljaju vjerski sustav Židova. Shvaćanje Biblije oblikovalo je od uvijek židovsko društvo.

Talmud zauzima kod oblikovanja židovske duše posebno mjesto. Bez Talmuda ne može se uopće upoznati duša Židova.

Nema dvojbe, da vjera djeluje najviše na nutrinju svakog čovjeka. Vjera oblikuje dušu čovjeka, to vrijedi i za dušu Židova. Baš zato je potrebno bar nešto znati o Talmudu. Vjerski propisi, kako ih nalazimo u Talmudu obvezuju pravovjernog Židova. Oni predstavljaju za njega zakon ili Halalah. Za pravovjerne Židove predstavlja Talmud sveti božji zakon.

Povjesno se Talmud dijeli u novo hebrejski pisani Mišnah ili Opetovanje, a sadrži nauku rabina do 200 godina poslije Krista, koja se oslanja na Stari zavjet i na aramejski sastavljenu Gemaru ili Svršetak, koja sadrži nauku i slobodne izreke rabina od 200 do 500 godina poslije Krista. Mišnah i Gemara predstavljaju zajedno Talmud. Sadržaj, za razliku od hebrejske Biblije, ne sadrži samoglasnike niti interpunkcije. Na taj se način može svaka rečenica čitati po volji tj. kako tko hoće.

Sadržajno se dijeli Talmud u Halalah, koji sadrži obvezatno vjersko pravo i u Hagadah, koji sadrži ne obvezatne izreke, opaske i pripovijesti.

Talmud predstavlja svetu knjigu, obvezatnu kao pravi Kodeks vjerovanja i djelovanja

za sve Židove na svim stranama svijeta i sviju vremena. Židovi stalno proučavaju Talmud sve do danas i po njemu se ravnaju. U »Baba Matsia fol. 33 a stoji:

»Više vrijedi nauka Talmuda nego cijelo sveto Pismo.«

Kada listamo Talmud, koji predstavlja za svakog Židova svetu knjigu, naći ćemo u njem mjesta, koja nam odmah upadaju u oči. Npr. bližnji je Židovu prema Talmudu samo i isključivo Židov. Židovi predstavljaju u Talmudu narod, draži bogu od samih anđela (Hullin 91b.), tako da se bog može ljutiti samo na nežidove, a na Židove nikada (Abodah šarah 4a) Židovski su učenjaci u Talmudu osobito zaštićeni, jer su u pitanju posluha i poštovanja uzdignuti do boga, (Sanhedrin 110 a, Pirke aboth II. 12, Kiddušin 36 b). Nežidovi su izjednačeni sa životinjom i uz to bezpravni (Baba bathra 114 b Jebamoth 61 a, Kerit-hoth 6 b, 7 a). Po nežidovu izgublenu stvar smije Židov zadržati, (Baba kamma 113 b). Kod prodaje stvari smije Židov izrabiti neznanje nežidova. Pred sudom može se Židov prema nežidovu poslužiti doskočicama u namjeri, da parnicu nad nežidovom dobije (Baba kamma 13 a). Preljub postoji samo između Židova i žene drugog Židova i obratno, inače ne (Sanhedrin 52 b). Nežidovsku djevojčicu, koja je samo jedan dan navršila treću godinu života, smije Židov obeščastiti. (Abodak šarah 37 a) itd. itd.

I za Židove u hrvatskim zemljama predstavljao je Talmud svetu knjigu. U školskoj knjizi za Židove u hrvatskim zemljama »Kajzerling-Kalderom, Istorija jevrejskog naroda, Beograd, 1935, stoji na str. 65. ovo:

»Talmud pripada najizrazitijim i najvećim spomenicima ljudskog uma. On se zaista ne može uporediti ni s jednim literarnim djelom. On čini jedan svet za sebe, u koji mora čovek da se zadubi s puno ljubavi i truda, i to samo uz pomoć sposobnih učitelja ... Talmud se uopšte ne može čitati bez udublјivanja; on se mora brižljivo učiti... On nas uvodi u veliku radionicu jevrejske misli i razmišljanja, i pruža nam priliku, da tražimo najdivniju misao čovečanstva, od njenog postanka pa sve do najvišeg razvitka«.

Toliko u kratko o Talmudu. Pripominjemo još, da su Židovi, kada su se bojali progona, stali izbacivati iz Talmuda mnoge stvari, koje vrijedaju Evropejce-kršćane i tiskali ispravljen Talmud s mnogim prazninama. Tako je na ovaj način ispravljen Talmud tiskan god. 1578. u Bazelu, no u zemljama, u kojima se Židovi nisu bojali progona tiskali su cijeli Talmud bez praznina. Tako su npr. u Nizozemskoj, gdje su Židovi uživali potpunu slobodu, tiskali godine 1644. do 1648. u Amsterdamu cijeli Talmud bez praznina. Međutim su i u tako izdanom cijelom Talmudu varali državne vlasti, pa su uvredljivim odredbama Talmuda dodavali riječ »haiah«, što znači »tako je bilo prije«, Šulhan-Aruk § 158, no pri tome su zaboravili na drugim mjestima ispustiti riječi, koje su dokazivale, da uvredljive odredbe i dalje vrijede. Tako su npr. propustili izbaciti iz Talmuda riječ »gamattah«, što znači »i sada ova zapovijed obvezuje«, kao i riječi »afilu bezzeman hazzeh«, što znači »i ovo vrijeme« (Hošem ham. 388,10). Šulhan-Aruk predstavlja Izvadak velikog židovskog djela Beth Josip, zapravo Zbirke

vjerskih zakona iz posebnih izvadaka iz Talmuda, koji su se pojavili u Sjevernoj Španiji, Francuskoj i Zapadnoj Njemačkoj iza godine 1000 poslije Krista.

Šulhan-Aruk je objelodanjen oko god. 1565. u Mletcima, a dodati su mu koju godinu kasnije tzv. Dodatci krakovskog Rabina Mojsije Isserlesa. Tako popunjena knjiga predstavljala je kasnije za njemačke i poljske Židove vjerski zakon.

Šulhan-Aruk dijeli čudoredne dužnosti Židova prema Židovima, od onih prema nežidovima. Uz ostalo, što se nalazi u toj vjerskoj knjizi, stoji i to, da Židov smije pozajmljivati novac uz bilo koje kamate (Joreh deah 159 I.).

Za krivu pak zakletvu se veli, da je u novčanim procesima dozvoljena tamo, gdje je krivokletnik siguran, da ga se ne će uhvatiti (Jorah deah 232 14 Hagah). Za dobro pak nežidova stoji, da predstavlja za Židove ničije dobro, koje može svaki Židov prisvojiti (Hašen hamišpad 156, 5 Hagah).

Talmud i Šulhan-Aruk predstavljaju za Židove zapravo živac njihova života. Duh, koji prozirnije ova dva djela, jest onaj isti duh, koji je prožimao dušu Židova tokom vjekova, osobito u sredini drugih naroda. To je onaj isti duh, koji i danas prozirnije misao, osjećaj i djelovanje svakog Židova.

Talmud i Šulhan-Aruk oblikovali su dakle dušu Židova. Ta je duša, utjecajem tih vjerskih knjiga, prožeta materijalističkim duhom. Ona ne poznaje sudbine, ne predaje se iluzijama, sudbina joj je u tahlisu. Sombard kaže:

'Židovu ne zvuči niti jedna riječ tako iskreno kao riječ »tahlis«, koja za njega znači i cilj i konačni uspjeh. »Tahlis« znači sve ono, što treba izvršiti. »Tahlis« jest smisao cijeloga života, »tahlis« jest sadržaj svega na ovom svejetu, »tahlis« konačno predstavlja sadržaj cijeloga svijeta«.

(Werner Sombart »Die Juden und das Wirtschaftsleben«, München 1922. str. 321.) Ta je duša učinila od Židova individualistu i subjektivistu, čovjeka, koji ne poznaje na svom putu u životu nikakvih zapreka, neslomive je volje, neumorne radinosti i ustrajnosti i zato je posve razumljivo, da je baš polje međunarodnog gospodarstva ono polje, na kojem se ta i takova židovska duša najočitije očitovala. Ta i takova židovska duša bitno se razlikuje od duše onih naroda, u čijoj je sredini u Evropi i u ostalom svijetu Židov djelovao i danas djeluje.

Nije dakle čudo, da je prije ili kasnije moralo doći do sudara dvaju nazora o svijetu i životu, dvaju sasvim oprečnih shvaćanja i dvaju osjećaja. Nazor o svijetu i životu, kojemu je nosioc duša Židova s njegovim tjelesnim osobinama i duševnim svojstvima, oblikovana Talmudom i ostalim Kodeksima, stoji kroz stoljeća stalno u opreci s kršćanskim nazorom o svijetu i životu. Ta dva nazora ne mogu i ne će nikada živjeti u skladu i slozi. Pošto je duša Židova s njegovim nazorom

o svijetu i životu baš u građanskoj državi kao predstavnici zapadno-evropske demokracije jače no ikada do sada prožela sva područja, na kojima se razvijala do u naše dane ta država, došlo je i moralo je doći do sudara, koji je postao, eto baš sada u našim danima, neizbježiv. Svojim nazorom o svijetu i životu Židovi su trovali suvremenu kulturu. Zar nisu pisci Belloc, Kuhnelt-Leddihn, Wast, Cherstedton, Papini i toliki drugi naglasili tako jasno razornu ulogu Židova u suvremenoj kulturi.

Čim je oslabila u građanskoj državi, pod utjecajem duše Židova s njegovim nazorom o svijetu i životu, vjera, temelj socijalnog života i svakog poretka u svijetu, nestalo je ćudoređa, nestalo je poticaja za vršenje dobra, a izbjegavanje zla. Materijalna su se dobra izdigla nad onim duhovnim. Sve jače su došle do izražaja riječi iz Talmuda:

»Ne treba da bude siromašnih među nama. Tvoje ide ispred svih ostalih ljudi«.

Čovjek je čovjek sve jače postajao vukom, sve dublji je postao jaz između onih, koji su imali previše i onih, koji su umirali od gladi. U času, kada je jedan nazor o svijetu i životu vjerovao, da je pobjeda na njegovoj strani, pukao je čir na bolesnom tijelu građanske države. Danas se bije boj na život i smrt između dva nazora o svijetu i životu. U toj će borbi — to je sasvim sigurno — pobijediti onaj nazor o svijetu i životu, na čijoj je strani istina. Pobijediti će čovjek, u kojem će duh zapovijedati tijelu!

Kada je nakon užasnog poraza, što ga je doživio francuski narod godine 1940. na bojnopolju, sijedi maršal Petain upozorio svoj narod, da je tome užasnom porazu krivo »uživanje«, kojemu se u najvećoj mjeri podao narod i da se na mjesto izvikivanje slobode, jednakosti i bratstva mora postaviti obitelj, rad i domovina, zar nije s ovakovim svojim ispravnim nazorom o svijetu i životu izrekao istodobno osudu nad nazorom o svijetu i životu građanske države, koju je tako vjerno zadnjih godina njezinog života predstavljao jedan od najvećih predstavnika zapadno-evropske demokracije, francuski Židov Leon Blum. Onaj isti samozvani vođa francuskih radnika, koji se proslavio u očima svijeta pristaša zapadno-evropske demokracije i građanske države svojom raspravom »O braku«, u kojoj smatra taj najiskreniji predstavnik zapadno-evropske demokracije i građanske države

»brak nekom preranom smrću«, »izvorom nebrojenih sukoba i boli«, »mješavinom rastrešenosti i samoće, intimnog i društvenog života«,

kojemu je

»bitni temelj skupno stanovanje«

i koji je u toj svojoj raspravi — prema nazoru o svijetu i životu svojih sunarodnjaka — tražio, da se tu njegovu raspravu smatra moralnom knjigom, pa je napisao, da bi se brakovi imali sklapati po njegovom zakonu, tek pošto su se oba supruga podjednako

nauživala slobode u ponašanju, kao i raznih ljubavnih doživljaja, da konačno cijelom svijetu preporuči, neka u brak ne stupa tako dugo,

»dok naše aktivne duševne snage nisu dovoljno istrošene uslijed eksplozije, promjene, snova, razočaranja i uživanja«.

Zamislimo se u sadržaj rasprave ovog Židova!

Zar ne vidimo u tom sadržaju izljev jedne duše, oblikovane sasvim drugačije od duša onih milijuna pripadnika prerasnih naroda, usred kojih djeluju — osobito zadnjih 150 godina — hiljade i hiljade Leona Bluma!

Te su tisuće Leona Bluma djelovale u svim građanskim državama na području, na kojem su se trebala unapređivati materijalna dobra, no istodobno i na područjima, na kojima su se trebala unapređivati i duhovna dobra milijuna članova raznih naroda.

Svi ti Leoni Blumi, s tjelesnim osobinama i duševnim svojstvima, prožeti duhom svojih vjerskih zakona, kako smo letimično vidjeli, započeli su svojim radom u sredini pojedinih naroda i to izravno i neizravno.

Pogledajmo, kako izgledaju organizacije, u kojima su Leoni Blumi u sredini pojedinih naroda djelovali izravno.

Borbene organizacije Židova

Međunarodno židovstvo predstavlja od uvijek u svijetu vanredno utjecajnog i odlučnog čimbenika, koji je nastupao ili izravno ili neizravno na svim područjima, na kojima se razvijao život pojedinih naroda, i to uvijek borbeno, bilo u obliku vjerskom, bilo u onom gospodarskom, humanitarnom ili, u zadnje vrijeme, političkom.

Zavjetna je misao međunarodnog židovstva ili konačni cilj, kojemu je posvećena sva dvije hiljadugodišnja borba međunarodnog židovstva, prevlast židovskog naroda nad svim narodima svijeta. Tu je zavjetu misao sasvim otvoreno — uz mnoge druge — izrekao njemački rabin Fischl u listu »Leipziger Israelitisches Familienblatt« u broju 3. od 15. Siječnja 1926. ovim riječima:

»... Naša se borba ne vodi za položaje pojedinih od nas, već za održanje i razvitak cjelokupnog židovstva, za našu svemoć, koju su nam oduzeli prije dvije hiljade godina ... «

Ovaj je židovski svećenik bio vanredno iskren, a to je i razumljivo, jer je tu veliku istinu izrekao u vremenima, kada su Židovi bili uvjereni u opstanak Weimarske republike, koju su oni i stvorili i vodili.

Pogledajmo pojedine od onih organizacija, kroz koje Židovi vode borbu izravno među svim narodima svijeta, za ostvarenje svoje zavjetne misli. Počinjemo s organizacijom, koja se zove

Kahal

Središte je ove borbene židovske organizacije u New-Yorku. Ovu organizaciju predstavlja — za pravo — svaka pojedina židovska općina kao najmanja židovska zajednica, zatim sve veće židovske zajednice do njihove najveće zajednice, do svjetskog Kahala, koji predstavlja središnjica u New-Yorku.

Svjetski Kahal u New-Yorku predstavlja danas najjačeg političkog i javnog židovskog čimbenika u svijetu s preko 1000 mjesnih skupina i s preko 2 milijuna članova, s neizmjernim novčanim sredstvima, pomoću kojih može u svako doba nastupiti najdjelotvornije.

Tome svjetskom Kahalu u New-Yorku učlanjeni su - osobito u Americi i u Engleskoj - sva sila malih tajnih društva kao npr. Independent Order Brith Abraham, Independent Order Free Ahei Berith, Keshet Shel Barzel, Ahavath Israel, Loyal Order of Moose, Order of Ancient Maccabaens, Order Bne Mose, Brith Šolom itd.

U veoma uskoj pak vezi s tim svjetskim Kahalom u New-Yorku stoje:

Independent Order B'nai B'rith, Alliance Israelite Universelle kao i onaj dio međunarodnog slobodnog zidarstva, koji se do nedavno kupio oko Grand Orient de France u Parizu.

Zadaća je ove borbene židovske organizacije u prvom redu pribavljanje materijalnih sredstava za borbu židovstva u svijetu na svim područjima, na kojima nastupaju Židovi u borbu.

Kahal se prvi put javlja - koliko se danas znade — u Rusiji u Minsku, odakle potiču 1072 spisa, u kojima je prikazan put, kojim trebaju Židovi ići, žele li zavladati svim narodima svijeta. Tko prouči te spise, razumjet će odmah svu laž, koju je u sebi krilo geslo slobode, jednakosti i bratstva, razumjet će u pravom smislu toleranciju, socijalizam kao i demokraciju, za što su se sve tako jako zauzimali Židovi. Godine 1844. raspustila je tadanja ruska vlada Kahal na cijelom zemljištu prostrane Rusije, jer se na veliko bavio korumpiranjem ruskih državnih činovnika. Drugu veliku borbenu organizaciju Židova predstavlja

Alliance Israelite Universelle

Ovu organizaciju predstavlja svjetski židovski savez, osnovan u Parizu godine 1860. Osnivačem i vođom ove borbene svjetske židovske organizacije bio je pariški odvjetnik Cremieux, kasniji ministar pravde u jednoj francuskoj vladi, veliki majstor središnjice požidovčenih francuskih slobodno zidarskih loža Grand Orient de France.

Geslo, koje ga je vodilo kod osnivanja ove velike svjetske židovske borbene organizacije bilo je: »Idemo za osnivanjem novog mesijanskog kraljevstva, za novim Jeruzalemom, koji će se izdizati na mjestu kraljeva i pape«. Geslo same organizacije glasi: »Svi Židovi jamče za svakog pojedinog Židova«, a grb organizacije predstavlja simboliziranu pobjedu mojsijevih zavjetnih ploča nad križem i polumjesecom.

Organizacija ide za hvatanjem političkih veza kod svijju odlučujućih čimbenika u pojedinim državama svijeta, a s namjerom utjecati na te čimbenike, da politiku svoje države dovedu u sklad s interesima međunarodnog židovstva. Na berlinskom kongresu godine 1878. utjecali su članovi ove organizacije na tadanje odlučujuće čimbenike, a i izjednačenje Židova u Rumunjskoj s Rumunjima u građanskim pravima bilo je djelo članova ove organizacije, naravski na očitu štetu Rumunja, što su baš nedavni tjedni tako bjelodano dokazali. Za vrijeme svjetskog rata poduzeli su članovi ove organizacije sve, da rat ispadne u korist saveznika, a protiv Njemačke, jer su se od te pobjede posve ispravno nadali još jačem političkom utjecaju Židova na svijetu. Kad god je, u bilo kojem dijelu svijeta, u bilo kojoj državi došao u središte kakvog političkog procesa i jedan samo Židov, odmah je intervenirala ova organizacija preko svojih predstavnika u korist toga Židova. Da postigne svoje ciljeve, nije nikada birala sredstva.

Svojom podružnicom smatra ova organizacija Anglo-Jewish Association, osnovanu godine 1870. u Londonu, bivše društvo »Die Israelitische Alliance« u Beču i »Nederlandsche Afdeeling« u Nizozemskoj.

Danas je ovo djelovanje, način rada i put, kojim je polazila ova organizacija, preuzeo jedan židovski red kao borbena židovska organizacija, pod imenom

Indenpendent Order „B' nai B'ritt"

Ovaj je borbeni židovski red osnovan polovicom prošlog vijeka u Americi u obranu židovstva, napose na Istoku, kada je došlo do velikih progona Židova, koji su bili osumnjičeni radi jednog navodno ritualnog umorstva u Damasku. U najkraće vrijeme brojao je taj red u Americi sedam velikih loža i 300 posestrima, među kojima se isticao lijepi broj ženskih i mladenačkih loža. Ovaj je borbeni red podijelio za svoj rad cijelu kuglu zemaljsku na 11 distrikta.

Prava je zadaća toga reda bila vođenje židovske politike u svim državama. Napose je posvetio taj red svoju pažnju Istoku. Tako je zaslugom reda buknila godine 1905. revolucija u Rusiji, kod koje su Židovi igrali glavnu ulogu. Baš udio Židova u toj revoluciji potaklo je tada mladog Stjepana Radića, da se počne baviti studijem židovskog problema, i baš time u vezi objelodanio je pokojni Vođa hrvatskog naroda sadržaj knjige od Ottona Weininger i to ono poglavlje toga pisca, koje obrađuje međunarodno židovstvo, pa je došao do uvjerenja, da židovstvo nema smisla ni za pokretno vlasništvo ni za državu, da je bez morala, da ne pozna individualiteta i da je hrvatski narod dužan raditi na svim područjima svoga narodnoga života »bez Židova«.

Za vrijeme svjetskog rata pribavio je za saveznike ovaj židovski red preko svojih uhoda razne tajne njemačkih i bivših austrougarskih vojnih vlasti.

Kada je Židov Leo Bronstein ili kasnije Lav Trocki pošao godine 1917. u Rusiju, opskrbio ga je novcem ovaj borbeni židovski red.

Među istaknutim članovima toga židovskog borbenoga reda bili su poznati američki Židovi Baruch i Brandeis, najintimniji pomagači Wilsona. Ova su 2 Židova potakli tadanje odlučujuće krugove Udruženih Država Sjeverne Amerike, da stupe u rat protiv Njemačke, a kasnije su baš ta 2 Židova bili među glavnim tvorcima mira u Versaillesu.

Poznati Židov Parvus Helphand, koji je ishodio prelaz Lenjinu kroz Njemačku godine 1917., bio je također članom toga reda.

Osim svoga političkog djelovanja bavio se taj red i nadzorom u svim državama nad knjigama, školskim knjigama, romanima, filmovima a napose novinama i štampom uopće, pazeći preko svojih pouzdanika, da se nigdje ne bi niti najmanje povrijedili interesi židovstva. Eto baš nedavno iznijele su francuske novine »France au Travail« razorno djelovanje Židova Blumenfelda, vođe središnjeg ureda novinske cenzure građanske Francuske u Parizu, u vrijeme prije ulaska Francuske u ovaj današnji rat i u vlastitu katastrofu. Cjelokupna liberalna i marksistička štampa građanske Francuske stajala je pod nadzorom ovog Židova. Ta je štampa pisala u glavnom onako, kako su tražili interesi međunarodnog židovstva, a u času, kada je svojim dugogodišnjim razornim radom dovela francuski narod do njegove najveće katastrofe, taj je Židov jednostavno pobjegao iz zemlje, u kojoj je uvijek bio samo i isključivo ... stranac! - On je za svoj narod, kao član ovog židovskog borbenog reda, izvršio savjesno svoj posao i otputovao na sigurnije mjesto, prepustivši svoje žrtve njihovoj sudbini.

Posebno polje rada toga reda predstavlja nadzor nad životopisima velikih ljudi u pojedinim narodima, koji su se možda bilo gdje i bilo kada nepovoljno izrazili o Židovima. Pouzdanici toga reda imaju dužnost izbrisati odnosno ispustiti ih krivotvoriti sva takova mjesta iz životopisa tih velikih ljudi. Naravski da je interes međunarodnog židovstva tražio, da se u takovim slučajevima izdavaju novi, ispravljeni odnosno krivotvoreni životopisi velikih ljudi pojedinih naroda, a nevrijednih sinova imao je a ima ih i danas svaki narod, koji će za volju položaja, časti i novca staviti svoje umne sposobnosti u službu međunarodnog židovstva preko ovog reda.

Taj red izdaje svake godine zlatnu medalju onom muškarcu ili ženi, koji se u toj godini istaknu kao najzaslužniji po međunarodno židovstvo. Tako je npr. godine 1912. dobio takovu medalju predsjednik Udruženih Država Sjeverne Amerike Taft, koji je i nama dobro poznat svojom tvrdnjom, da su Židovi najstarija rasa svijeta, aristokracija ljudskog roda, najbolji državljani i najbolji republikanci.

Na čelu se toga borbenog židovskog reda nalazi ustavotvorna velika loža u New-Yorku s najvišim sudištem. Pod njegovu nadležnost spadaju mnoge slobodno židarske lože.

Taj je red usko povezan s cionizmom i ako prema javnosti izgleda, kao da ovaj posljednji ne odobrava razne puteve i postupke ovoga reda. Kako je s ovim redom u uskoj vezi cionizam, prikazat ćemo na ovom mjestu daljnu borbenu organizaciju međunarodnog židovstva, poznatu u svijetu pod imenom

Cionistička federacija

Ova je borbena židovska organizacija u suvremenom obliku nastala — može se ustvrditi — početkom ovog stoljeća tj. godine 1917., kada je dne 2. studenog došlo do tzv. Balfourove Deklaracije u Engleskoj, kojom je Židovima priznato pravo na vlastitu domovinu u Palestini, a to kao nagrada za usluge, koje je međunarodno židovstvo učinilo stvari saveznika u prošlom svjetskom ratu. Ta Deklaracija glasi doslovce ovako:

»Ministarstvo vanjskih posala 2. studenoga 1917.

Moj dragi lorde Rothschild! Radujem se, što Vam mogu u ime vlade Nj. Veličanstva priopćiti slijedeću izjavu, kao odobrenje kabineta židovsko cionističkih nastojanja, koja ste dostavili kabinetu i koja je ovaj odobrio: Vlada Nj. Veličanstva promatra naklono stvaranje nacionalnog ognjišta u Palestini za židovski narod, pa će time u vezi sve poduzeti, da Židovima olakša ostvarenje ovog cilja. Pri tome se ima razumjeti, da se ništa ne smije poduzeti, što bi moglo biti na uštrb građanskih i vjerskih prava postojećih nežidovskih općina u Palestini odnosno prava i političkog položaja Židova u bilo kojoj drugoj zemlji.

Molim Vas, da ovu moju izjavu dostavite cionističkoj federaciji — Arthur James Balfour«.

Do časa objelodanjenja ove Deklaracije dijelili su se Židovi u svijetu u cioniste, koji su išli za ostvarenjem židovske države na tlu Palestine, i u tzv. asimilacione Židove, koji su u svakom narodu u kojem su živjeli, gledali i dio svoje svjetske domovine.

Od časa objave ove Deklaracije predstavlja cionistička federacija središnjicu sviju židovskih nastojanja, doli u pravcu ostvarenja zajedničke im domovine Palestine, toli u pravcu zajamčenja Židovima sviju građanskih prava u pojedinim državama, u kojima oni žive i djeluju.

To je najveći uspjeh, koji su Židovi postigli godine 1917. od engleske vlade, a na tome su uspjehu sudjelovali Nadrabin Herzl i cionisti Weizmann, Sokolov i sir Stuard Samuel uz necioniste L. L. Cochen-a Claude Montefiore-a i sir Philippa Magnus-a.

Židovi, ujedinjeni u ovoj svojoj najborbenijoj organizaciji, stavili su svršetkom prošlog svjetskog rata na pobjednike (vlade zapadno-evropskih demokracija) svoje zahtjeve, koje im je pobjednik i primio. Ti zahtjevi međunarodnog židovstva predstavljaju zahtjeve, koje je za ovu organizaciju sastavio njezin ured u Koppenhagenu, a sastoje se iz tri točke:

1. Osiguranje u mirovnom ugovoru Palestine kao zajedničke domovine sviju Židova i stvaranje sviju preduvjeta za ostvarenje ovog cilja.
2. Ostvarenje pune i djelotvorne jednakopravnosti Židova u svima zemljama.
3. Nacionalnu samoupravu na kulturnom, socijalnom i političkom polju za židovsko pučanstvo u onim zemljama, u kojima Židovi stanuju u velikom broju, kao i u svim

onim zemljama, u kojima bi Židovi postavili takav zahtjev za samoupravu.

Cionistička federacija postala je najborbenijom središnjom organizacijom međunarodnog židovstva poslije svjetskog rata. U njoj se danas nalazi ujedinjeno svo međunarodno židovstvo, cionisti kao i necionisti, gledajući u njoj onu svoju borbenu središnjicu, koja će imati i snage i načina, da ostvari i cilj cionista, kao i onaj necionista ili ukratko, zavjetnu misao židovskog naroda, prevlast Židova na cijelom svijetu.

Cionistička je federacija poslije svjetskog rata u istinu silno porasla na ugledu i moći, i Židovi su stali dizati glave u svim državama svijeta, napose u građanskim državama Evrope. Njihov se upliv sve jače osjećao na svim područjima, na kojima se razvijao život tih država, no istodobno se je javljao sve više i sve jače glas nezadovoljnih naroda. Uz jačanje cionističkog pokreta jačao je i antisemitski pokret, koji je svojom snagom stao čistiti na ruševinama građanske države buduće gradilište socijalnoj narodnoj državi.

Na 16. kongresu Židova cionista godine 1929. osnovana je još jedna organizacija međunarodnog židovstva pod imenom

Jewish Agency

kao borbeni svjetska organizacija pravovjernog i slobodnog židovstva. Zadaća je ove najmlađe svjetske borbene židovske organizacije, stvaranje nacionalističke Palestine. Ova dakle organizacija predstavlja zapravo prvi korak k stvaranju moderne židovske nacije. Ova organizacija ide za tim, da židovstvo od objekta politike postane njenim subjektom.

U svom obliku predstavlja ova organizacija savjetodavno tijelo engleske mandatne vlasti u Palestini u pitanjima židovstva.

Kako su cionistički kongres predstavljali samo Židovi-cionisti, koji su samo svoje zastupnike slali u prvotno organiziranu Jewish Agency, da budu savjetodavno tijelo engleskoj mandatnoj vlasti za Palestinu, išlo se zatim, da u tom savjetodavnom tijelu budu zastupani i Židovi necionisti, koji su cionističku federaciju također smatrali središnjicom sviju židovskih nastojanja no nisu dolazili do izražaja na cionističkim kongresima. Tako je došlo do proširenja ove organizacije Jewish Agency na način, da su u nju uz cioniste ušli i predstavnici necionističkih židovskih preraznih društava iz cijeloga svijeta, u omjeru 50 prema 50%.

Na taj način predstavlja danas proširena organizacija Jewish Agency i Židove cioniste i Židove necioniste.

Cionistički dakle kongres predstavlja za Židove neke vrsti Donju Kuću, a proširena Jewish Agency neke vrsti Gornju Kuću, a obje od sada kuće ili parlamenta odlučuju o putu i načinu, kojim bi međunarodno židovstvo moglo ostvariti svoju zavjetnu misao, prevlast nad svim narodima svijeta, upravljanog iz Jeruzalema, za koji je rekao jedan od prvoboraca cionizma Ascher Zwi Ginsburg (Ahad Haam)

... Uvjeren sam, da će Jerusalem postati duhovnim središtem svijeta i mjesto, koje će ostvariti svjetski mir« (Jüdische Pressezentrale, Zürisch, 1923. Broj 291.).

Osvrt

Preko ovih najvažnijih borbenih organizacija, Kahala, Alliance Israelite Universele, Indenpedent Order B'nai B'rith, Cionističke federacije i Jewish agency utječu Židovi u svim državama, unutar čijih granica žive, na svim poljima, na kojima se razvija život pojedinih naroda, na taj život preko svojih članova izravno.

Sada ćemo letimično upoznati one organizacije, preko kojih Židovi utječu na život pojedinih naroda neizravno. Tu je u prvom redu

Međunarodno slobodno zidarstvo

Suvremeno slobodno zidarstvo potiče iz XVII. vijeka, a prva slobodno zidarska loža osnovana je u Engleskoj poticajem Židova Aschmola. Od tada, pa do naših dana, razvilo se slobodno zidarstvo u međunarodnu pomoćnu organizaciju međunarodnog židovstva, proširenu po cijelom svijetu. U svim državama svijeta razapele su svoje mreže preko mjesnih slobodno zidarskih loža državne »Velike lože«, koje su u svojim mjesnim ložama okupile utjecajne pojedince sa sviju područja, na kojima se razvija život unutar pojedinih država.

Pojedine slobodne zidarske lože dijele se na razne stupnjeve, kojih imade u nekim ložama više u nekima pak manje. Do nedavna se držalo, da postoje 33 stupnja, no danas se znade, da ima loža i sa 83 stupanja. Koliko ih u istinu ima, to se danas za sigurno ne zna.

U glavnom stupaju u slobodno zidarske lože samo muškarci, no ima i takovih državnih Velikih loža, koje osnivaju u svome djelokrugu i tzv. mjesne mješovite lože, u kojima okupljaju i muškarce i žene. Tako npr. postoji od god. 1880. u Francuskoj slobodno zidarski red »Le roit humain« koji je u svom djelokrugu okupio mjesne mješovite lože, u kojima se okupljaju i muškarci i žene. Članicom takove jedne lože toga slobodno zidarskoga reda bila je i voditeljica teozofa poznata Anie Bessant, koja je lično osnovala u Engleskoj i u Indiji mnogo mjesnih mješovitih slobodno zidarskih loža.

Slobodno zidarstvo, kao pomoćna međunarodna organizacija međunarodnog židovstva, uzelo je za svoje organizacije ime »loža«, što znači »latohe« dakle »šator«, kao uspomenu na boravak Židova kroz 40 godina u pustinji pod šatorima na njihovom putu iz Egipta u izabranu zemlju.

Slobodni zidari broje godine poput Židova, dakle od početka svijeta. Oni među sobom dodavaju našem broju godina još broj 4000, i tako dobiju onu godinu, koju uzimlju i Židovi. Isto tako neke Velike lože označuju imena pojedinih mjeseci židovskim imenima.

Način rada i sredstva, kojima se služe slobodni zidari u pojedinim ložama, odgovaraju u glavnom načinu rada i sredstvima, kojima su se od uvijek služili židovski svećenici. Znakove obrednika uzeli su slobodni zidari iz Kabbale tj. iz mistike Židova, koja je starija od Talmuda.

Dugo se vremena držalo u svijetu, da slobodno zidarstvo predstavlja nedužnu organizaciju školovanih ljudi u pojedinim državama, koji idu za sveopćim bratstvom u svijetu, tražeći od svojih članova poštenu i složnu rad.

Kako su tokom vremena iz pojedinih loža u raznim državama istupili mnogi njihovi članovi, te dali o radu u tim ložama za javnost izjave, pa kako su dalje mnogi takovi pojedinci objelodanili i pismeno rad u slobodno zidarskim ložama u raznim državama, i konačno kako se zadnje vrijeme u mnogim državama nakon raspusta slobodno zidarskih loža po državnim vlastima, u interesu budućnosti pojedinih država i naroda, došlo do ogromnog dragocjenog gradiva i o radu pojedinih Velikih loža, kao i o radu pojedinih mjesnih loža, o načinu njihova rada, o sredstvima, kojima su se slobodni zidari u svom radu služili, te napokon do svijetla znakova slobodno zidarskog obrednika, to je danas posve jasno i dokazano da slobodno zidarstvo predstavlja:

- 1) U prvom redu međunarodnu organizaciju sa svojom tajnom središnjicom, koja drži u svojim rukama sve niti same organizacije u svim državama svijeta,
- 2) Kao međunarodna organizacija pomoćnu organizaciju međunarodnog židovstva, preko koje ovo posljednje ide, uz vlastite borbene organizacije, za ostvarenjem svoga konačnog cilja tj. prevlasti Židova nad svim državama i nad svim narodima po cijelom svijetu, uništenjem svakog autoriteta, da na taj način ostane jedan jedini vladar na zemlji: čovjek; jedan jedini izvor prava: razum; jedan jedini cilj: neograničena sloboda, koju će tada Židov izrabiti za ostvarenje zavjetne misli svojih pradjedova,
- 3) Međunarodnu organizaciju, koja je cijeli svoj rad u svim državama svijeta pokrila velom tajnovitosti,
- 4) Međunarodnu organizaciju, kojoj je konačno isti cilj kao i međunarodnom židovstvu tj. pomoći ovom posljednjem, na poseban način, do prevlasti na cijelom svijetu, i radi toga svi slobodni zidari predstavljaju, i to svaki za sebe, prvog slobodnog zidara na svijetu, koji je po židovskoj legendi utjelovljen u majstoru Adoniramu ili Hiramu, koji je radi svoje vjernosti i pouzdanosti židovskom kralju Salamonu, bio ubijen za vrijeme zidanja njegovog hrama u Jeruzalemu. Isto onako kao što je Adoniram ili Hiram rade žrtvovao svoj život kao slobodni zidar-majstor kod podizanja Salamonovog hrama, no da izda tajnu, koju je primio od svog gospodara,

mora i svaki član svake pojedine slobodno zidarske lože po cijelom svijetu biti pripravan - u svom radu oko uspostave Salamonovog kraljevstva, dakle židovske prevlasti na svijetu - rađe žrtvovati svoj život, no odati tajnu o načinu podizanja Salamonovog hrama, dakle židovske prevlasti na svijetu,

5) Tajnu međunarodnu pomoćnu organizaciju međunarodnog židovstva, koja se na svom putu do ostvarenja konačnog cilja služi ovim sredstvom:

a) slobodno zidarska organizacija poduzimlje sve, kako bi oslabila monarhije u korist republikanske ideje,

b) slobodno zidarska organizacija, poduzimlje dalje sve, kako bi oslabila pojedine države kroz političke revolucije,

c) slobodno zidarska organizacija poduzimlje sve, kako bi socijalnim revolucijama razdvojila što jače pojedine dijelove pojedinih naroda, i

d) slobodno zidarska organizacija, dakle među narodno slobodno zidarstvo poduzimlje konačno sve, kako bi preko oslabljenih i uništenih monarhija kao i preko političkih i socijalnih revolucija uskorila svjetsku revoluciju, koja bi imala ukloniti granice pojedinih država i pojedinih naroda, najprije u Europi u korist buduće Panevroe, a onda i u cijelom svijetu u korist svjetske države, u kojoj bi tada bila ostvarena slava židovskog kralja Salomona, svjetska židovska država, koja bi zapravo predstavljala u prevlasti Židova nad svim narodima i državama svijeta, slavu Salamonovog hrama ponovno podignutog po novim slobodnim zidarima-majstorima, vjernim nasljednicima najvjernijeg Salamonovog slobodnog zidara-majstora Adonirama ili Hirama.

Da sva ta sredstva za postignuće konačnog cilja slobodnih zidara budu uspješna, ide slobodno zidarska međunarodna organizacija za tim, da preko svojih članova, pojedinih slobodnih zidara, postavljenih po samoj organizaciji na najuplivijsa mjesta na svim područjima, na kojima se razvija narodni i državni život, odijeli duševno pojedinca, kao člana njegove narodne zajednice, od duše njegovog naroda. Da između njega i vlastitoga mu naroda iskopa što dublji jaz, pa da onda s jedne strane toga jaza tako otuđeni i za narod izgubljeni sin, postane narodnim trovateljem i narodnom izdajicom, a s druge strane toga jaza da demoralizirani i otrovani narod, zapravo ne probuđena, nepoučena i neorganizirana masa postane tijestom, koje će po svojoj volji u svoju korist mijesiti oni, koji bi imali predstavljati gospodara i trovatelju-izdajici i otrovanima, a to je međunarodno židovstvo. Zato je razumljivo, da su slobodni zidari najveći neprijatelji kršćanstva, jer ono, i to baš preko katoličke Crkve, u najvećoj mjeri smeta njima kod njihovog trovalačkog rada u pojedinim narodima. Međunarodno slobodno zidarstvo prigrllilo je ideju demokracije odmah čim se ona u svom suvremenom dakle zapadno-evropskom obliku pojavila u građanskoj državi, jer je dobro uočio, da će baš preko te lažne demokracije najaglje zavladati pojedinim narodima. Međunarodno slobodno zidarstvo kupovalo je preko svojih članova na raznim istaknutim mjestima u građanskoj državi kao predstavnici zapadno-evropske

demokracije izbornike, narodne zastupnike, predstavnike pojedinih građanskih stranaka, ministre itd. i na taj način vladalo u pojedinim građanskim državama u isto vrijeme, kada su plaćenici tog istog međunarodnog slobodnog zidarstva, uvjeravali neprobuđene i nepoučene mase, kao da se vrši njihova volja, drugim riječima, kao da se ostvaruje demokracija. Eto baš u ovim našim danima, kada se na ruševinama građanske Francuske, koju je tako ne slavno predstavljao Židov Leon Blum, čisti buduće gradilište nove narodne Francuske, priznaje u jednom francuskom listu Robert de Beoplent o slobodnim zidarima ovo: »Slobodno zidarske lože drže preko svojih članova mase birača u svojim rukama. Preko njih te slobodno zidarske lože biraju svoje članove u parlament i u senat. Glavni se pokretač nikada ne pokazuje javnosti, koja tako ni ne vidi ruku, koja svim tim upravlja. Nitko ne zna odakle dolazi izborno geslo! Nitko konačno ne zna, po čijoj se volji vlada nad zemljom«.

Konačni je cilj slobodnih zidara, uz mnoge ostale tako iskreno opisao Veliki majstor Francuske slobodno zidarske Velike lože »Grand Orient de France« Židov Cremieux na sjednici židovske borbene organizacije »Alliance israelite Universelle« godine 1861. riječima ... «

»Neka propadnu narodi, neka nestanu vjere, Izrael neće nikada nestati, jer taj je mali narod, narod izabrani«. (Rosenberg: Protokole, str. 55.)

Slobodno zidarski su kongresi uvijek naglašavali, da je konačni cilj slobodnog zidarstva »Osnivanje svjetske republike«, naravski preko svjetske revolucije. »Bulletin Officiel de la Grande Loge« Angers iz godine 1922. donosi na stranici 236. govor jednog slobodnog zidara, koji je, uz ostalo, rekao i ovo:

»Braćo, dopustite da vam rekнем na temelju svog iskustva: slobodno zidarstvo, koje je toliko učinilo za oslobođenje ljudi i koje je povelu narodne revolucije, znat će provesti i najveću revoluciju, a to je međunarodna revolucija«.

Ovakovih primjera mogli bi navesti na stotine. Svi ti primjeri dokazuju, da je svrha međunarodnom slobodnom zidarstvu ista kao i međunarodnom Židovstvu, a kako je dokazano, da međunarodno židovstvo preko svojih predstavnika ravna radom međunarodnog slobodnog zidarstva, jasno je, da je ovo posljednje tek pomoćna organizacija međunarodnog židovstva.

Po slobodnim zidarima osnovane organizacije

Međunarodno slobodno zidarstvo predstavlja tajnu organizaciju. Da pak pojedini slobodni zidari uzmognu u sredini pojedinih naroda i država raditi i javno, dakle laglje, osnovali su uz svoje tajne slobodno zidarske lože, još i razna javna društva, obično s neutralnim nadstranačkim programima, svima lako shvatljivim i privlačivim. Tu je u prvom redu:

Liga za čovječja prava

Ligu za čovječja prava osnovali su francuski Židovi-ljevičari sa svrhom očuvanja tekovina francuske revolucije u prvom redu slobode, jednakosti i bratstva Židova unutar pojedinih naroda. Ona je predstavljala veliku republikansku organizaciju Francuske. Od poznatih Židova nalazili su se u toj ligi Židovi: prof. Leon Brunschvig, Salomon Grumbach i Viktor Basch. Ta je liga priređivala pučka predavanja, kojima je nastojala pridobiti široke narodne slojeve za misao međunarodnog židovstva. U svome mjesečniku od mjeseca ožujka 1925. navodi »Grande loge de France« o toj ligi ovo:

»Zadaća je lige ostvarenje onih načela, koja postavljaju naše lože«.

Liga za čovječja prava širila je ideju neodređenog mirotvorstva ili pacifizma kao i neodređene čovječnosti ili humanosti, da ubije u svakom pojedinom narodu ideju borbe za slobodu i obranu od neprijatelja.

Kao druga organizacija slobodnih zidara bila je osnovana:

Panevropska unija

Panevropsku uniju je osnovao bečki aristokrata grof Coudenhove-Kalergie, slobodni zidar, sin Japanke a oženjen sa Židovkom.

Kroz ovu vlastitu organizaciju nastojao je ovaj bečki aristokrata, kao slobodni zidar, širiti misao slobodno zidarsku o budućoj sveevropskoj državi kao preteči svjetske države budućnosti, u kojoj bi konačno Židovi zavladaali nad svim narodima svijeta.

Panevropska unija širila je također trovalačke misli neodređenog mirotvorstva ih pacifizma kao i čovječnosti ili humanosti, naravski samo zato, da se na taj način može najlaglje uspavati živa svijest pojedinih naroda, i tako uspavani narod učiniti sredstvom za ostvarenje zavjetne misli međunarodnog židovstva.

Uz ove dvije organizacije osnovali su slobodni zidari u bivšoj građanskoj Njemačkoj »Njemačko društvo za mir«, kao isključivo mirotvornu organizaciju u službi njemačkih liberalnih i socijalnih demokrata, koja je upravo trovalački djelovala u njemačkim širokim narodnim slojevima. Uprava ove organizacije stajala je u rukama Židova. Zatim dolazi »Njemačka liga za Savez naroda«, koja je također širila u njemačkom narodu misao mirotvorstva, na uštrb borbenosti njemačkog naroda. I na čelu ove organizacije stajali su Židovi. Navodim ove dvije organizacije u Njemačkoj zato, jer su njemački Židovi preko ovih dviju organizacija pripremali svoje sunarodnjake u zemljama i državama oko Njemačke za njihov razorni rad u tim državama.

Konačno se može smatrati pomoćnim sredstvom i međunarodnog židovstva i međunarodnog slobodnog zidarstva ono nedonošče u Ženevi poznato pod imenom

Liga naroda

Liga naroda predstavlja najveću sprdačinu zapadno-evropske demokracije, što je valjda uvidjela i Engleska, kad nije prošle godine u svome državnom proračunu ostavila za nju uobičajenu stavku.

O toj Ligi naroda sigurno je najiskrenije rekao 19. siječnja 1926. odvjetnik dr. Klee, njemački Židov u Breslau-u, kako to donose novine »Schlesische Volksstimme« od 30. siječnja 1926.... «

»Nije Liga naroda djelo Wilsonovo, već veliko židovsko djelo, s kojim se mi Židovi možemo ponositi. Misao Lige naroda vuče svoj korijen od velikih proroka Izraela. Zar nije već prorok Izaija prorokao, da će se mačevi pretvoriti u plugove, i da narod narodu neće više navještavati rat. Na ovoj prажidovskoj misli temelji se Liga naroda. Postanak Lige naroda vuče svoj izvor u onom nazoru proroka, koji je bio prožet sveobuhvatnom ljubavi. Zato možemo kazati, da misao bratstva sviju naroda, ostvarena u Ligi naroda, predstavlja pravo židovsko kulturno dobro«.

Sve se to naravski mora shvatiti, pod vodstvom Židova!

Moramo napokon spomenuti i jednu posebnu slobodno-zidarsku organizaciju

Međunarodna slobodno-zidarska liga

Međunarodnu slobodno-zidarsku ligu predstavljaju pojedini slobodni zidari, članovi pojedinih državnih Velikih loža. Zadaća joj je širiti po cijelom svijetu međunarodnu slobodno-zidarsku misao mirotvorstva ili pacifizma, kao sredstva za ujedinjenje sviju naroda svijeta u jednoj svjetskoj državi, naravski pod vlašću Židova kao članova izabranog naroda. Tu mirotvornu ih pacifičku misao imaju slobodni zidari, članovi ove Lige, širiti u svim narodima svijeta kroz međunarodni jezik esperanto. Zato je ta Liga slobodnih zidara nastojala, da se esperanto uvede u sve škole kod svih naroda, da se na taj način pridobije mladi naraštaj svakog naroda, budući narodni školovani ljudi za mirotvornu ih pacifičku misao i na taj način priprave za buduće članstvo u pojedinim ložama međunarodnog slobodnog zidarstva, u kojima bi se imali konačno duševno otuđiti svome narodu.

Međunarodna slobodno zidarska Liga održala je do sada svoje kongrese u Bazelu u Švicarskoj godine 1927., u Beču u bivšoj Austriji god. 1928., u Amsterdamu u Nizozemskoj god. 1929. u Ženevi u Švicarskoj god. 1930. i u Parizu u Francuskoj godine 1931.

Liga se dijeli na odjele za pisce, novinare, liječnike, odvjetnike, profesore, esperantiste, voditelje mladenačkih organizacija itd.

Međunarodna slobodno zidarska Liga predstavlja jedno od najrazornijih sredstava slobodnih zidara u sredini pojedinih naroda, a stoji pod vodstvom i utjecajem Židova.

Druga međunarodna sila, preko koje danas djeluje međunarodno židovstvo razarajući u pojedinim narodima jest:

Međunarodni marksizam

Kroz vlastite borbene organizacije djeluju Židovi u pojedinim narodima na svim područjima i poljima, na kojima se razvija narodni život izravno onako, kako mogu po položaju pojedinih Židova u pojedinim narodima.

Kroz međunarodno slobodno zidarstvo i njegove javne pomoćne organizacije djeluju Židovi u pojedinim narodima na svim područjima i poljima, na kojima se razvija narodni život, neizravno, u glavnom preko školovanih ljudi, dakle preko gospode.

Kroz međunarodni marksizam, djelo Židova Karla Marxa, koji je zamislio mit o suverenom proletarijatu za razliku od enciklopedista-slobodnih zidara, koji su stvorili mit o suverenom narodu, djeluju konačno Židovi u pojedinim narodima na svim područjima i poljima, na kojima se razvija narodni život, također neizravno, no ne među školovanim ljudima, dakle među gospodom u glavnom, već u samom puku, dakle u radničkim državama među radnicima, u seljačkim pak narodima među seljaštvom. Njihov se rad osjeća osobito nakon svjetskog rata, dakle zapravo od godine 1917., kada je Evropom i svijetom prodrmla velika revolucija, kojoj je jedan veliki neprobuđeni, nepoučeni i neorganizirani narod trebao postati sredstvom, preko kojeg bi međunarodno židovstvo podiglo evropsku, a kasnije svjetsku revoluciju, i na ruševinama pojedinih naroda i država ostvarilo svjetsku državu sa Židovima na čelu, dakle s onima, koji su i bili prvim vođama te velike revolucije iz godine 1917.

Ruski su cionisti upravili u ožujku 1917. godine sa svoga kongresa adresu engleskom poslaniku Buhananu, koja je završila ovim riječima . . .

»Osobito se osjećamo sretnim, što su interesi židovskog naroda u ovim svjetsko povijesnim časovima jednaki s interesima britanskog naroda«.

Ove nam riječi jasno pokazuju svrhu velike revolucije na Istoku. Ona je trebala po svojim prvim vođama utrti put židovskom narodu do evropske, a kasnije do svjetske revolucije, kroz koju bi Židovi pokušali ostvariti svjetsku državu, u kojoj bi konačno oni, izjednačeni sa svim ostalim narodima, zadržali prevlast i trajno gospodstvo i nad mekoputnom gospodom, prožetom idejom neodređenog mirotvorstva ili pacifizma i još neodređenijeg čovječstva ili neodređenije humanosti na jednoj strani, i nad otrovanom i zavedenom masom, radnicima i seljacima na drugoj strani, kojima bi, i

jednim i drugim, stajali na čelu, kao vođe, Židovi. Zato će nam biti danas razumljiva veza Wasingtona i Londona sa Moskvom !

Židovi Leo Bronstein-Trocki i Apfelbaum-Zinovjev predstavljaju sa 223 druga, od kojih je bilo 170 Židova, osnivače velikog poduzeća, koje se unutar međunarodnog marksizma, dakle modernog socijalizma, danas nazivlje komunizmom.

Od onda do danas izdigli su se u sredini sviju naroda Evrope, a i izvan Evrope, sva sila Leona Bronsteina-Trocki-a i Apfelbaum-Zinovljeva, koji su poput svoje braće s Istoka pošli među radni narod sela i grada, da ga trovanjem njegove duše učine sredstvom, preko kojeg će ostvariti zavjetnu misao svojih pradjedova.

Marksizam dakle moderni socijalizam rodio se iz liberalizma. Sombart i Sorel su dokazali, da je proleterski socijalizam dijete građanskog probuđenja. Kao što građansko probuđenje stoji u sjeni židovstva, tako isto stoji u njegovoj sjeni i socijalizam, zapravo liberalizam četvrtog staleža, odnosno marksizam. I u građanskom probuđenju kao i kod marksizma središte je svijeta čovjek, oslobođen obitelji, pod gospodstvom novca i naobrazbe, koja stoji u njegovoj službi, kao dviju jedinih vrijednota na ovome svijetu.

Marksizam predstavlja materijalističko shvaćanje života, koje je opet odlika naroda, kojemu je najviše životno dobro što ugodniji život pojedinca bez obzira na druge, a to je židovski narod.

Međunarodni marksizam predstavljaju danas u svim narodima svijeta prerasne marksističke i to socijalističke, a većinom komunističke organizacije, počevši od mladosti do salonskih organizacija degeneriranih gospodskih sinova i kćeri. U svim tim organizacijama, rasijanim danas po svim građanskim i drugim državama svijeta, nalazi se vodstvo istih u rukama - dobrim dijelom - Židova.

U radničkim marksističkim strukovnim organizacijama i političkim strankama, jednako socijalno-demokratskim kao i komunističkim, u uredništvima radničkih listova, u upravama radničkih nakladnih poduzeća, u radničkim kulturno-prosvjetnim društvima, te zadružnim i gospodarskim organizacijama uopće, predstavljaju Židovi vodstvo, bilo kao tajnici, bilo kao članovi uprava ili kao vođe tih organizacija, uredništva, društava i ustanova. Nežidovi, koji tu i tamo predstavljaju vodeće čimbenike, služe Židovima, tim pravim vođama, tek kao sredstvo, preko kojeg Židov, po unaprijed smišljenom nacrtu, vodi masu radnog naroda grada, radnike-proletere.

Štrajkove mjesne i opće vode u glavnom Židovi-intelektualci. Svrha tim štrajkovima nije ostvarenje opravdanih radničkih zahtjeva, već baš protivno od toga: onemogućenje prosperiteta poslodavačkih poduzeća uslijed sve većeg zahtjeva radništva i s time u vezi produbljenje sve većeg nezadovoljstva i jaza između poslodavaca i posloprimaca. Taj bi jaz konačno imao uroditi socijalnim revolucijama u pojedinim državama Evrope, zatim sveopćom evropskom socijalnom revolucijom, i konačno svjetskom revolucijom. Iz te je imala izaći svjetska država proletara, u kojoj

bi tada- naravski -i opet zadržali vrhovno vodstvo u svojim rukama oni, koji bi radničke vojske doveli do konačne pobjede, dakle njihovi vođe, i opet Židovi.

Kroz međunarodni marksizam osjetio se baš zadnjih 20 godina razorni rad međunarodnog židovstva u najzdravijim dijelovima pojedinih naroda, u radništvu. Prolistajte samo koje godište radničkih listova, pa će vam biti posve jasna slika o tome razornom radu. Kroz sadržaj tih radničkih marksističkih listova ubija se u radniku sve ono, što je u njegovoj duši i u njegovom srcu lijepo i plemenito i ako kao pepelom zapretano. Upravo matematičkom točnošću išli su Židovi-marksisti za tim, da u radniku ubiju ljubav za obitelj, za njegovu ženu, za njegovu djecu, ljubav za njegov narod i za njegovu domovinu. Radnik je na svakoj stranici lista, koji je smatrao svojim, čitao samo navale na sve oko njega, same prostote, same laži, same klevete, a u svojim vođama — naravski Židovima — gledao je jedini spas od svojih izrabljivača, koji su mu prikazani u tim listovima, kao sinovi njegovog naroda! Kako je Židov — marksista — dobro znao, da je vjera ona silna snaga, koja je jedina u stanju dati radniku nade u bolje dane, uz vlastitu opravdanu borbu protiv nepravde, posvetili su vođe radnika u radničkim listovima posebnu pažnju baš napadajima na vjeru. Vjera i prava prosvjeta morala se zadržati daleko od radnika, jer bi se inače radnik probudio, prosvijetlio, otvorio svoje duhovne oči i konačno progledao svoje vođe. Radnik bi u tim svojim samozvanim vođama prepoznao strance, koji i njega i cijeli njegov narod smatraju samo i isključivo sredstvom, da dođu na cijelom svijetu do prevlasti na svim poljima, na kojima se pojedini narod razvija. Zadaća je pak bila tih samozvanih radničkih vođa, Židova-marksista, da radnik ostane masa, neprobudena, neprosvjetljena i nepoučena i samo preko njega tj. Židova-marksiste organizirana.

Međunarodno židovstvo bacilo se preko međunarodnog marksizma, ne samo na radnike, već u zadnje vrijeme i na seljaštvo.

Seljaštvo se počelo daleko iza radnika organizirati i zato se Židov kao probudioc, učitelj i organizator seljaštva javlja tek u zadnje vrijeme. Kod seljaštva postupa Židov veoma oprezno. Seljaštvu pristupa Židov u glavnom ne onako otvoreno kao radnicima, već sakriven u vjeri, kojoj pripada seljaštvo, i kao član istog naroda, koji to seljaštvo predstavlja. Židov, koji će pristupiti seljačkom pokretu u kojem narodu, promijenit će najprije vjeru svojih otaca s vjerom seljaštva, u čiji se pokret kani uvući, a zatim će — ujedinenjen preko vjere s tim seljaštvom — istaći pred svojim razornim radom, zastavu toga seljaštva. Tako sakriven pojavljuje se Židov-marksista, kao prijatelj seljaka, među seljacima kao tumač nauke njegovih pravih vođa, naravski na svoj način i u korist međunarodnog židovstva, kao duhovni vođa seoske političke, kulturno-prosvjetne ili gospodarske organizacije, seoskog športskog kluba, da se na daljnjem putu u seljačkoj sredini pojavi iznenada kao seljački zastupnik, utjelovljenje seljačkih želja i težnja, i konačno kao suradnik svoga sunarodnjaka iz radničke sredine, Židova-marksiste, radničkog predstavnika, da onda obojica, kao navodni predstavnici radnog naroda sela i grada, nastave svojim razornim radom u društvu školovanog člana toga radnog naroda sela i grada, sina tog istog naroda, koji se preko svoje slobodno zidarske lože stavio dobrovoljno u službu židovskog naroda, kojemu pripadaju prva dvojica.

Tako su se preko međunarodnog marksizma našli u istom taboru Židovi kao radnički i seljački predstavnici, sa školovanim članom naroda, slobodnim zidarom, da pod vrhovnim vodstvom Židova - predstavnika kapitala u pojedinom narodu, člana koje židovske borbene organizacije-stvaraju sudbonosne odluke po pojedini narod, kao njegovi navodni pravi predstavnici.

Da to sve jednog dana ne uvide školovani ljudi pojedinog naroda, njegova inteligencija, nastavlja međunarodno židovstvo preko međunarodnog marksizma svojim razornim radom i među mladosti pojedinog naroda. Marksističke, i to baš komunističke organizacije, šire se po svim školama, među muškom i ženskom mladosti. Da postanu što privlačivije za mladost, šire marksisti u njima misao o nepotrebnosti vjere i o potrebi slobodne ljubavi. Marksisti dobro računaju: kad ubijemo u nježnoj i nepokvarenoj duši mladog čovjeka vjeru u Boga pravde i istine, kada mu prikažemo, kao da je svrha njegovog života ispunjena samo na ovom svijetu, jer da je nakon smrti sve svršeno, onda će takav mladi čovjek prihvatiti lako misao o potrebi slobodne ljubavi. A kada jednom prihvati i ostvari u svojoj sredini tu misao, onda je on naš, tj. nas marksista, odnosno onih, koje mi u pojedinom narodu predstavljamo, dakle sredstvo u rukama međunarodnog židovstva. Mladi čovjek, muškarac i žena, kada izgube vjeru u Boga pravde i istine, kada se prepuste slasti i razvratnom životu, snizuju se na razinu životinje. U njima nestaje svake nade, oni više ne poznaju ljubavi prema obitelji, prema domovini i prema vlastitom narodu. U njima nestaje prirodni duh borbenosti. Mekoputnost zamjenjuje toliko potrebnu neustrašivost. Polovični odgoj u školi prozirnije ih osjećajem potrebe izbjegavanja svake odgovornosti, a onda dolazi misao neodređene mirotvornosti ili pacifizma kao i neodređene čovječnosti ili humanosti, kao zadnja doza otrova za jedan narod, da mu tada školovani sinovi, njegova inteligencija, otuđena kroz međunarodno slobodno zidarstvo duši naroda, postane tijestom u rukama onog, koji će ga mijesiti, u rukama međunarodnog židovstva.

Zato će nam biti razumljivo, da su se baš Židovi-marksisti nastojali uvući u sve učeničke i đачke marksističke organizacije a osobito u učenička i đачka športska društva u građanskoj državi. U njima su oni bih tajnici ili članovi njihovih uprava. U sve većem broju učeničkih i đачkih listova surađuju sinovi i kćeri Židova — kapitalista — kao borbeni marksisti. Među učenicima i đacima šire se u zadnje vrijeme u svim građanskim državama učenička i đачka esperantska društva, a vode ih naravski u glavnom Židovi-marksisti. Mušku i žensku mladost treba odvesti daleko izvan grada i daleko od očiju njihovih roditelja i učitelja odnosno profesora. Zato su najzgodnije planine. Time u vezi vidimo u zadnjih nekoliko godina sve veći broj đачkih planinarskih kuća, a njihove uprave nalaze se u glavnom u rukama marksista, među kojima igraju Židovi glavnu i vodeću ulogu. U ovim kućama, daleko od grada i paske starijih, pružilo se je međunarodnom židovstvu preko međunarodnog marksizma osobito zgodno polje razornog rada.

I konačno našlo je međunarodno židovstvo osobito polje svoga razornoga rada preko međunarodnog marksizma na području školske nastave. Zadnjih nekoliko godina sve se veći broj Židova upisuje u filozofske fakultete, da danas sutra kao profesori-marksisti mogu bez straha pred državnom vlasti doći u najbliži doticaj sa svojim budućim žrtvama u pojedinim narodima, učenicima i učenicama narodnih i srednjih škola, budućim narodnim školovanim ljudima, budućom narodnom inteligencijom, koja bi po njima, Židovima-marksistima, imala danas sutra voditi ulogu savjetodavca ili odlučnu riječ na svim područjima i poljima, na kojima se razvija narodni život.

Kako je velik udio međunarodnog židovstva u međunarodnom marksizmu najbolje nam pokazuje, uz mnoge druge, bečki Židov-marksista dr. Edmund Wengraf u članku, koji je napisao 17. ožujka 1929. u bečkom dnevniku »Neues Wiener Journal«, koji glasi ovako:

»Opće je poznata snaga socijalne demokracije u Beču. (pisano prema prilikama u godini 1929., dakle prije dolaska pravih predstavnika njemačkog naroda na vlast. op. pisca.)

Ta snaga počiva u glavnom na židovskim biračima. Međutim nisu Židovi - kao birači - jedina veza između židovstva i marksizma. O ne! Glavnu vezu između židovstva i marksizma predstavlja naša židovska inteligencija s njenim unutrašnjim radom u marksističkim strankama. Njihova je uloga na tom polju vodeća. Pogledajmo najvažnije govornike na stranačkim sastancima, u parlamentu, najvažnije teoretičare stranke, muževе, koji vode stranačku štampu, ljude koji vode stranačke ustanove, osobito one uzgojne i umjetničke, zaštitne organizacije i mladosti i socijalne. Svi ti, koji vode, sami su Židovi. Nije čudo, da je politički ponos doveo Židove baš u socijalno demokratske stranke. Tko je upoznao duh, koji prozirnije marksizam, taj će to shvatiti. Karl Marx sam potiče iz stare rabinerske obitelji, kojoj su pripadali njegovi pređi s majčine i očeve strane. Ako znamo, da se sva srednje-evropska židovska inteligencija, osobito ona, koja se bavila teologijom sve do duboko u XVTII. vijek, bila upućena samo na studij Talmuda i tako na tom studiju oštrila svoj razum, vježbajući se u rabulistici i govorništvu, onda će nam biti jasno, da je marksizam, koji je baš u toj nauci našao svoj izvor, povukao za sobom našu inteligenciju. Uz sve to dolazi i osobiti dar Karla Marxa. Njegova dialektika, oštroumna i neumoljiva logika, analiza, koja ide do rješavanja sviju pojmova, zatim njegov položaj kao čovjeka za-pravo bez domovine, bez tradicije, gotovo bih rekao kao čovjeka bez povijesti. Sve to zajedno daje odgovor na pitanje, zašto se nauci Židova Karla Marxa priključila napose inteligencija istočnih Židova«.

Kada su pak Židovi-kapitalisti, pristaše liberalne demokracije počeli prigovarati svojim sunarodnjacima napadnu suradnju s marksizmom odmah iza svjetskog rata, odgovorio im je glavni urednik mjesečnika »Neue Jüdische Monatscheft« u broju 19-20 iz godine 1919., naravski Židov ovo:

»Čujem, kako mnogi Židovi mrmljaju ovo: »Oni tj. židovi, (koji se nalaze na lijevom krilu političkog vodstva) mnogo škode nama drugim Židovima, a to čini zlu krv«. Ja

im odgovaram ovo: Imadu krivo, jer smo mi ponosni na činjenicu, da su ljudi kao jedan Marx, Lassalle, Singer, Roza Luxemburg, Eisner, pa čak i jedan Haase itd. Židovi; ta oni predstavljaju prastaru ljudsku dušu našega plemena bolje od i jedne vjerske obnove«.

Međunarodna židovska publikacija »Židovski svijet« priznaje još prethodne godine najveću vezu međunarodnog židovstva s međunarodnim marksizmom. Opisujući kulturni život u Sovjetskoj Rusiji priznaje ta židovska publikacija slijedeće:

»Vrlo je značajan utjecaj Židova u Sovjetskoj Rusiji na polju znanosti, lijepe književnosti, kazališta, glazbe, štampe kao i na polju kulturnog života uopće. Profesori na sovjetskim visokim školama većinom su Židovi. U svim naučnim zavodima sjede Židovi. Oni su autori velikog broja znanstvenih publikacija, a u samoj ruskoj znanstvenoj Akademiji uz ostale članove Židove sam je predsjednik Akademije poznati vođa Saveza bezbožnika Gubelmann-Jaroslavskij« ... Pa dalje... »Uz sovjetske pisce Židove kao na pr. Izaka, Babelja, Ehrenburga, Germanna, Lividova, Mandelstahla, Goldenberga, Vere Inberg i druge nalazi se i najvažniji književni kritičar Židov Auerbach, a jedan od glavnih novinara u Sovjetskoj Rusiji jest poznati Židov Koljcov. Državno kazalište u glavnom gradu Moskvi stoji pod vodstvom Židova Michaelisa. Naravno, da na čelu glazbenih škola u Sovjetskoj Rusiji stoje također ... Židovi«.

Kako je iskrena bila ova međunarodna židovska publikacija godine 1939. Ako ovo priznanje ove židovske publikacije isporučimo sa člankom bečkog Židova Dra. Edmunda Wengrafa iz godine 1929. kao i s izjavom uredništva »Neue jüdische Monatshefte« iz god. 1919. biti će nam jasan stav međunarodnog židovstva prema međunarodnom marksizmu. Takovih i sličnih priznanja prvih ljudi među Židovima mogli bi nabrojati mnogo, no držimo, da su i ova priznanja dostatna, da pokažemo — makar letimično — razorni rad međunarodnog židovstva u pojedinim narodima preko međunarodnog marksizma.

Taj je njihov rad preko međunarodnog marksizma posve razumljiv! Talijanski pisac Guido Manacorda opisuje razvitak boljševizma, pa u poglavlju »Komunizam i židovstvo« veli uz ostalo i ovo:

»Zašto su Židovi došli do tako velike premoći u Sovjetskoj Rusiji? Koji su tome razlozi? pita ugledni talijanski pisac, pa odmah odgovara ovako: »Među najdublje razloge spadaju sigurno oni, koji odgovaraju židovskoj rasi, i koji proizlaze iz više stoljetne židovske povijesti. Želim reći: u pozitivnom pogledu neumjerena želja za vladanjem i materijalnim zadovoljstvima, kult zlata. U negativnom pogledu, manje više svjesno, no uvijek u odnosu, u službi malo prije istaknute požude, nalazimo duh cijepanja, rastavljanja i razaranja; sve to kao reakciju na osamljenost i progone kroz stoljeća. S druge strane ne može biti sumnje, da je u modernim vremenima agnostički i razorni liberalizam pružio najbolje tlo jačanju tih namjera«.

Osvrt

Međunarodno židovstvo, koje djeluje po cijelom svijetu, a napose u građanskim državama kao predstavnicama zapadno-evropske demokracije, prikazali smo makar u letimičnoj i površnoj slici, kako se ono odrazuje izravno preko vlastitih borbenih organizacija i neizravno preko međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma.

Međunarodno židovstvo predstavlja danas u građanskoj državi, koja proživljuje kao predstavica zapadno-evropske demokracije, svoje zadnje dane, odlučujućeg čimbenika prvorazredne važnosti. Svojim duhom proželo je ono sva područja, na kojima se do danas razvijao život građanske države.

Međunarodno židovstvo uspjelo je u građanskoj državi unovčiti ne samo sva materijalna već gotovo i sva duhovna dobra, i novac, kao mjerilo svake vrijednosti, izdići visoko iznad svega, podčinivši tome novcu, kao modernog roba, čovjeka i njegovu dušu.

Oslabivši obitelj, temelj sviju ljudskih zajednica, otudivši inteligenciju od duše vlastitog naroda, ubivši u radništvu čovjeka-pripadnika svome narodu, počelo je i s proletarizacijom seljaštva, tog nepresušnog izvora narodne snage.

Preko političkih revolucija, imperijalističke politike i produbljivanja jaza između pojedinih građanskih država Evrope i ostalih država na ostalim kontinentima, pripravljalno je međunarodno židovstvo teren za socijalne revolucije. Ono je vjerovalo da će preko svih tih svojih šahovskih poteza doći, pod njegovim duhovnim vodstvom, i do evropske i onda svjetske revolucije. Ta bi imala u budućnosti na ruševinama građanskih država uzdići, kao konačni cilj tog istog međunarodnog židovstva, svjetsku državu, u kojoj bi nad svima bivšim narodima, izjednačenim u obliku stanovnika te svjetske države, svjetske republike, vladao samo jedan narod, narod židovski. Tako bi se ostvarila zavjetna misao židovskog naroda, san židovskih naraštaja kroz minulih gotovo šest tisućljeća.

Međunarodno židovstvo predstavljalo je u istinu u posljednja dva vijeka preko svojih najjačih predstavnika jedinu pravu vevlast na svijetu. Pravom je rekao Weil za prošli vijek, da u Evropi postoji samo jedna vevlast a ta je Rotschild! Njegove najamnike predstavljaju banke, njegove vojnike čestiti privrednici i radnici a njegov mač spekulacija. Sam pak Sombart veli, da Rotschild utjelovljuje u svom imenu i u svojoj snazi međunarodno židovstvo, koje djeluje na burzi. I baš danas, kada je najbogatija židovska obitelj u Evropi, obitelj Rotschild, bila uvjerena, da će svojim neizmjenim kapitalima, u zajednici s najbogatijom židovskom obitelji u Americi obitelji Morgan, moći vladati nad Evropom i Amerikom, kada je to isto međunarodno židovstvo dobivalo sve više moći i u ostalim dijelovima svijeta, baš u to vrijeme, u današnjici, kojoj smo mi svi suvremenici, ruši se dotrajali poredak, kojemu su temelje postavili sunarodnjaci Rotschilda i Morgana. Danas proživljuje svoje zadnje dane građanska

država kao predstavница zapadno-evropske demokracije, kojoj su najvjernijim predstavnicima bili Židov Leon Blum sa svojim nazorom o braku, u svojoj raspravi »O braku«, tom klasičnom djelu građanske Francuske, uz Georgesa Mandela, tog »originalnog otpatka«, kako ga je nazvao Clemanceau, te uz židovsku obitelj Joel, čiji su zlatni okovi u građanskoj Engleskoj jači, kako se priznaje, od najjačeg ustava! Još prije god. 1933. mogao je Židov Arthur Trebisch u svome djelu: »Deutscher Geist oder Judentum« na str. 396. napisati ove značajne riječi, vjerujući još tada u daljnju mogućnost razvitka građanske države, kao predstavnice zapadno-evropske demokracije:

»Predstoji pobjeda židovstva nad svim narodima svijeta. Ta se pobjeda ostvaruje baš u našim danima. Cionistički je pokret izvršio svoju zadaću nad svim narodima u ovoj zemlji, pa zato možemo bez pretjerivanja ustvrditi, da se danas ne može provesti niti jedna politička akcija, niti jedan dodir naroda s narodom na svijetu, niti jedan vanjsko politički potez ili nacrt, bez organa tajne cionističke organizacije (slobodnog zidarstva) ili u najmanju ruku, bez nadzora ove organizacije«.

Taj je Židov još prije godine 1933. vjerovao u pobjedu međunarodnog židovstva preko predstavnika kapitalizma, kroz međunarodno slobodno zidarstvo.

Židov Baruch Levi mogao je u prošlom vijeku još vjerovati u pobjedu međunarodnog židovstva preko radnika-proletera — kroz međunarodni marksizam. Zato su nam razumljive njegove riječi, koje je upravo u jednom svome pismu Karlu Marxu, a koje nalazimo u »Revue de Paris«, 35. II. str. 574; a glase ovako:

»Židovski će narod sam predstavljati svoga mesiju. Svoju će vlast protegnuti Židovi nad cijelim svijetom onda, kada im uspije pročistiti sve ljudske rase, kada odstrane granice i monarhije, te bedeme partikularizma, kada ostvare svjetsku republiku, u kojoj će Židovi predstavljati punopravne građane. U toj će novoj organizaciji ljudi predstavljati vodeći element bez opozicije sinovi Izraela, sada rasijani po svim državama svijeta, osobito onda, ako im uspije zadobiti vodstvo nad radničkim masama. Sve će vlade pojedinih naroda, koji će predstavljati tu svjetsku republiku, pobjedom proletarijata, doći bez muke u ruke židovske rase. Vodeći židovski klubovi uzet će pod svoju upravu privatno vlasništvo, da njim, kao državnim dobrom, upravljaju. Tako će se ispuniti obećanje iz Talmuda, da će Židovi dobit u svoje ruke ključeve, koji vode do dobara svijeta naroda, kada dođu vremena Mesije.«

Kako su naivno bili iskrena ova dva Židova! A koliko je drugih Židova u svim narodima svijeta bilo isto tako naivno u vremenima, kada je međunarodno židovstvo vjerovalo u trajnost građanske države, u trajnost zapadno-evropske demokracije, koja je jedina omogućivala tom i takovom međunarodnom židovstvu nesmetani razvitak unutar vlastitih borbenih organizacija, i najveći upliv na vođenje državnih posala kroz međunarodno slobodno zidarstvo, te konačno vodstvo radnih masa grada i sela. Morala je doći židovska revolucija na Istoku s Trockijem i Zinovljevim na čelu, sramotni čin u Versaillesu, Weimarska republika sa židovskom prevlasti na svim

područjima, na kojima se razvijao život njemačkog naroda i upravo napadno presizanje Židova u svim državama na svim područjima, na kojima je pojedini narod počeo tražiti sebe.

Sve je to zajedno izdiglo iz sredine njemačkog naroda Adolfa Hitlera, koji je u svom djelu »Mein Kampf« i svojim radom u sredini svoga naroda probudio mase, radni narod grada i sela, najprije u vlastitoj domovini, a onda van granica iste. Te su mase došle k sebi, otvorile oči i progledale. Milijuni i milijuni radnog naroda grada i sela, radnici i seljaci, koji su teško osjećali na svojim prsima, kao neku moru, svu laž zapadno-evropske demokracije, kako se ona razvijala unutar pojedinih građanskih država, počeli su upoznavati uzročnika sviju zala u toj građanskoj državi. Upoznali su onoga, koji im je trovao mladost, koji im je slabio obitelj, koji je od njihovog narodnog gospodarstva učinio međunarodno gospodarstvo, na kojem je cijene sviju dobara dizao i spuštao onaj, koji je u proizvođačima gledao tek sredstvo za unapređenje svojih materijalnih interesa. Upoznao je onog, koji je gospodu pojedinog naroda, otuđio od naroda, koji je svoj otrov uštrcavao u dušu i u srce naroda kroz štampu, nakladna poduzeća, kazalište, film i krugoval, kroz svoju glazbu, nauku i folozofiju i kroz prerazne organizacije. Pa kada je taj narod grada i sela upoznao uzročnika svega zla, kojega je do danas kroz stotinu i pedeset godina bilo u građanskoj državi, izdigao je unutar mnogih granica u zajednici s pravim školovanim narodnim sinovima svoje najbolje, najsposobnije, najneustrašivije i najpoštenije pojedince, koji su bezobzirno stupili u borbu s uzročnikom toga zla, s međunarodnim židovstvom i njegovim pomoćnim organizacijama, međunarodnim slobodnim zidarstvom kao i međunarodnim marksizmom.

Današnja borba u svijetu predstavlja konačni obračun probuđenih, poučenih i organiziranih naroda, sa svojim najboljim sinovima na čelu, sa zapadno-evropskom demokracijom, kako je predstavlja današnja građanska država, s međunarodnim židovstvom i njegovim pomoćnim silama međunarodnim slobodnim zidarstvom te međunarodnim marksizmom.

U toj gigantskoj borbi, u kojoj su se uhvatili u koštac na život i smrt nepresušni izvori narodnih snaga s najvećim kapitalima svijeta, proživljuje zapadnoevropska demokracija, ta najveća laž novoga vijeka, svoje zadnje dane.

Završetak

Pokušao sam prikazati, prema svome shvaćanju, zadnje dane zapadno-evropske demokracije, kako i ona proživljuje u građanskoj državi.

Po mome dubokom uvjerenju predstavljala je zapadno-evropska demokracija u građanskoj državi sredstvo u rukama međunarodnog židovstva, koje je utjecalo, u svim građanskim državama, na sva područja njihova života, bilo izravno preko vlastitih borbenih organizacija, bilo neizravno preko međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma.

U času, kada je međunarodno židovstvo došlo do uvjerenja, da je novac iznio konačnu pobjedu nad čovjekovim radom, u tom se času digao čovjek, da u borbi na život i smrt, u poretku vrednota, radu dade prednost pred novcem. U divovskoj borbi ljudskog rada s novcem predstavlja Adolf Hitler čovjeka, koji je iz sredine njemačkog naroda, gdje je ta divovska borba dobila najjasniji izražaj, zadao konačni udarac međunarodnom židovstvu u građanskoj državi i preko istog međunarodnom slobodnom zidarstvu kao i međunarodnom marksizmu, te postao u svojoj zemlji tvorcem nove, narodne, zapravo pučke države i narodne zajednice kao socijalne jedinice. Današnjica, kojoj smo suvremenici, predstavlja prelazno doba iz građanske u narodnu, zapravo pučku državu. Prelazno doba iz društva staleške i klasne borbe u narodnu zajednicu kao socijalnu jedinicu.

Građanska je država djelo enciklopedista, dakle sveznadara ili točnije ljudi, koji su si utvarali, da znadu sve, a nisu znali točno ništa. Oni su bili i morali su kao enciklopedisti biti površni. Pačali su se u sve, no tek s površine. Država, koju su kasnije izgradili na njihovoj nauci njihovi sljedbenici, držala se također na svim poljima tek površine. Građanska se država držala oblika, a za sadržaj nije pitala.

Novu, narodnu, zapravo pučku državu, morat će izgrađivati specijalisti, stručnjaci za sva polja, na kojima se mora razvijati unutar stanovitog poretka, život pojedinog naroda. To će biti država, koju će izgrađivati najbolji od najboljih narodnih sinova, a te će slijediti narodi, koji su u dvanaestome satu upoznali sami sebe. U toj će novoj narodnoj, zapravo pučkoj državi tražiti čovjek, kao biće s razumom i slobodnom voljom, kao društveno biće i kao član svoga naroda, potreban duhovnih i tjelesnih dobara, život, koji će biti dostojan takovog bića. Tražiti će u punoj mjeri sva duhovna i materijalna dobra, potrebna mu zajedno s njegovom ženom i njihovom djecom, da pod vlastitim krovom uživaju svoj život, osigurani od sviju predvidivih i nepredvidivih nesretnih slučajeva u životu, osposobljeni za taj život, u radu, zadovoljstvu, miru i sreći, surađujući sa svima onim obiteljima, koje će sve zajedno predstavljati pojedini narod.

U toj će narodnoj, zapravo pučkoj državi sve te i takove obitelji istaći na svim poljima njihovog života najbolje, najpoštenije, najsposobnije, najodlučnije i najneustrašivije

pojedince, koji će, svjesni svoje odgovornosti, kao narodna inteligencija, voditi ostale putem bolje budućnosti. Takovi junački pojedinci, počevši od onih u pojedinom selu, u pojedinoj općini, kotaru, župi itd. ne će se nikada moći skrivati u svojim odlukama iza promjenjive većine jedne gomile neodgovornih lica, već će povjerenjem svoga sela, svoje općine, svoga kotara, svoje župe itd., preko svojih odluka predstavljati - kao najbolji i najsposobniji - težnje i želje onih, koji će ih dobrovoljno slušati i slijediti.

Jedno jest sigurno: taj prelaz iz građanske u narodnu, zapravo pučku državu, koja mora unutar svojih granica ostvariti narodnu zajednicu i baš zato postati socijalnom, niti mogu, niti će izvesti oni naraštaji, koji su igrali glavnu ulogu na pozornici građanske države kao predstavnice zapadno-evropske demokracije. Kad bi to bilo moguće, izostale bi revolucije političke i socijalne, i one krvave i one bez krvi. U svakom slučaju taj će se prelaz izvoditi kroz revolucije, da li uz one prve ili uz one druge, pokazuje nam današnjica.

Građanska Hrvatska

Uz građanske države Evrope razvijala se i građanska Hrvatska kao vjerna predstavница zapadno-evropske demokracije.

Međunarodno židovstvo sa svojim pomoćnim organizacijama, međunarodnim slobodnim zidarstvom i međunarodnim marksizmom učinilo je svoje i u toj građanskoj Hrvatskoj.

Na gospodarskom području, u glazbi, kazalištu, filmu, kod krugovala, u likovnoj umjetnosti, na književnom polju, naučnom kao i na području tjelovježbe, športa i liječništva osjećalo se i u građanskoj Hrvatskoj ono isto stanje nereda, koje danas prozirnije sve građanske države Evrope.

Demokratsko načelo parlamentarne većine izbacilo je i u građanskoj Hrvatskoj na površinu veliki broj mediokriteta, pojedinaca polovično odgojenih, nesposobnjaka, veliki broj bez značaja, kimavaca svakome višem, ljudi u velikoj većini prostih i naprasitih, koji su sami sebe smatrali središtem, oko kojeg se imala kretati cijela Hrvatska.

U borbi političkih stranaka i strančica bacalo se najveće blato na političkog protivnika, a dotle je Židov, kao stranac u hrvatskom narodu, zauzimao jedan položaj za drugim. Hrvatski se politički život bio srozao u građanskoj Hrvatskoj tako nisko, da je Otac domovine dr. Ante Starčević, morao doviknuti hrvatskim političarima:

»Vi uvijek govorite... da vam je do naroda; ali svaki vaš čin pokazuje se novim prokletstvom po naš narod ...«

Nova hrvatska gospoda nabacivala su se u trajnoj stranačko-političkoj borbi blatom jedni na druge, a neznatna skupina idealista i romantičara snivala je o maglovitom ilirstvu, tako dalekom duši, težnji i želji hrvatskog naroda. Druga gospoda iz inozemstva unijeli su u tu građansku Hrvatsku ideju francuske revolucije o slobodi, jednakosti i bratstvu, tražeći jednaka prava — ne za sve Hrvate, sinove hrvatske domovine — već za sve stanovnike te nesretne građanske Hrvatske. Ta ista nadobudna gospoda pokušavala su iščupati iz srca hrvatskog naroda vjeru njegovih otaca, onu vjeru, kojoj hrvatski narod ima zahvaliti sve ono što je veliko, lijepo i plemenito u njegovom životu, gotovo svu svoju prosvjetu, a istodobno se Židov u hrvatskoj sredini šuljao u hrvatske političke stranke, u gospodarske i druge organizacije, ulazio u prerazna hrvatska građanska društva, otvarao svoje trgovine, podizao svoje tvornice, svoja nakladna poduzeća, svoju štampu, proturavao u hrvatsko kazalište svoje predstavnike, kazališne komade svojih sunarodnjaka, podizao kino kazališta, preplavio židovskim filmovima sva mjesta i sve hrvatske gradove, uvukao se u prvo krugovalno društvo, svoje sinove i svoje kćeri slao u hrvatska mladenačka društva, napose u ona športska i kulturno-prosvjetna, da tu istu građansku Hrvatsku konačno usreći mnogobrojnim marksističkim organizacijama, radničkim, učeničkim i đačkim, u kojima su Židovi intelektualci imali izvršiti posebnu zadaću.

Dok su Židovi u građanskoj Hrvatskoj osnivah vlastita prerazna društva, dotle je mlitava građanska Hrvatska mirno promatrala, kako se u pojedina hrvatska društva šulja Židov za Židovom, da svakom gotovo od tih društava dade obilježje svog židovskog duha. Ako se u preraznim mjesnim političkim organizacijama nalazio samo jedan Židov, njegov se utjecaj osjećao u cijeloj organizaciji. Taj se utjecaj osjećao i u svakom pojedinom gospodarskom, glazbenom, kulturno-prosvjetnom, kao i u svakom pojedinom društvu hrvatske mladosti, napose u svakom športskom društvu, u kojem su mlitavi Hrvati u svojoj sredini promatrali šutke razorni rad ma samo jednog Židova.

Preko židovskih borbenih organizacija, napose preko židovske slobodno zidarske lože B' nai B'ritt, nastojao je Židov u građanskoj Hrvatskoj prožeti svojim materijalističkim duhom sva područja, na kojima se razvijao hrvatski narodni život.

Preko međunarodnog slobodnog zidarstva stalno je otuđivao duši hrvatskog naroda njegove školovane ljude, a u zadnje se vrijeme bacio preko tog istog međunarodnog slobodnog zidarstva i na hrvatsko građanstvo. U građanskoj Hrvatskoj došlo je već tako daleko, da n. pr. stolicu sveučilišnog profesora nije mogao dobiti, ili ju je bar teško dobio, Hrvat koji nije bio član koje od mnogobrojnih slobodno-zidarskih loža. Na vrhovima u upravnoj, financijskoj i sudskoj struci usrećili su građansku Hrvatsku u velikom broju takovi njezini sinovi, koji su preko svoga članstva u slobodno-zidarskim ložama svjesno i nesvjesno služili međunarodnom židovstvu na očitu štetu hrvatskog naroda. Slobodna zvanja u hrvatskom narodu bila su prepuna sve samih slobodnih zidara, koji su također, dijelom svjesno, a dijelom nesvjesno, predstavljali najamnike u službi međunarodnog židovstva, na očitu štetu vlastitog naroda.

Upravo je strašno pogledati popise članova slobodno zidarskih loža »Maksimilijan Vrhovac«, »Pravednost«, »Perun«, »Neptun«, »Ivan grof Drašković«, »Libertas«, »Ljubav bližnjemu«, »Amititia«, »Prometej«, »Zagreb« itd. Tu se nižu u tim popisima jedno za drugim imena sviju onih bijednih Hrvata, sve redom iz krugova trgovaca, tvorničara, bankara i novčara uopće, privatnih i javnih činovnika, predstavnika slobodnih zvanja, bijednih sinova hrvatskog naroda, koji su — uz Židove, slobodne zidare — otuđeni duši naroda, razorno djelovali na svim područjima hrvatskog narodnog života.

Kada pogledamo nizove tih imena, sve nama dobro poznatih iz našeg dnevnog života, bit će nam jasno, zašto su na odlučujuća mjesta dolazili samo takova gospoda, kojima je hrvatska narodnost bila tek geslo za tlačenje naroda, a narod tek riječ, pod zvukom koje su ta gospoda narod izdavala. Sve su to bila stanovita gospoda, koja su došla na odlučujuća mjesta u građanskoj Hrvatskoj bez obzira na sposobnost, znanje i značaj. Sve su to imena ljudi, koji su svoju pripadnost hrvatskom narodu i svoju dužnost služiti hrvatskom narodu, bacili već odavno na stranu. Oni su se duševno već davno posve otuđili duši hrvatskog naroda. Oni su u hrvatskom narodu postali stranci, koji su cjelokupan hrvatski narod smatrali sredstvom za svoje lično izrabljivanje, Oni su sami sebi postali svrhom. Nije dakle čudo, da među tim imenima nalazimo pojedince bez ikakvih moralnih kvalifikacija, neznalice i beznačajnike, ljude, koji su pripravnici životne interese vlastitog naroda prodati za jedan činovnički razred više! Svi su ti bijednici bili prožeti najvećim materijalizmom, a novac je za njih predstavljao, uz položaj, jedini smisao njihovog parazitskog života u sredini vlastitog naroda.

Nije čudo, da je dr. Ante Starčević u drugom svesku svojih »Pisama mađarolacah« kroz usta jednog njihovog predstavnika ovim riječima prikazao ovakovu hrvatsku gospodu:

»Narodnost bijaše nam geslo pod kojim narod tlačismo, narod sveta reč pod zvukom koje izdavasmo ga bez straha«,

da na drugom mjestu ovako prikaže cilj njihovog rada u narodu:

»Dobiti lepe platje, velike časti i vlast daviti Hervate«.

Materijalni interes slavio je u građanskoj Hrvatskoj gotovo na svim poljima narodnog života svoju pobjedu nad značajem, koji je dobio treće-razredno značenje. Sve je više mediokriteta, iz svih gotovo dijelova hrvatskog naroda, plivalo na površini građanske Hrvatske. U istom omjeru, u kojem je padao značaj, dizao se broj denuncijacija na stolovima onih, koji su vladali nad pukom u toj građanskoj Hrvatskoj. Taj pak puk, u glavnom hrvatsko seljaštvo, pošten, no duhovno slijep, neprobuđen, nepoučen i neorganiziran, predstavljao je sredstvo za najbezobraznije izrabljivanje i isisavanje. U već spomenutim »Pismima Mađarolacah« obilježio je dr. Ante Starčević ovim riječima najvjernije građansku Hrvatsku. . .

»Plemstvo je neznalica, raztrovana, razsipna, lena, sebična«;

građanstvo, u koliko ga ima

»u svemu je kakovo i plemstvo«; »inteligencije, u koju brojim sve što ne spada u one dve herpe, ni u seljane, inteligencije ni, a ovo što se njome smatra, u svih zloćah nadmašuje one dve herpe, ter je u živinstvu prepedenia i na svako zlo najberža«.

Materijalistički židovski duh sve je više prožimao javni život u građanskoj Hrvatskoj.

Kada je pak međunarodno židovstvo preko vlastitih borbenih organizacija i preko međunarodnog slobodnog zidarstva uspjelo otuđiti duši hrvatskog naroda novu hrvatsku gospodu, veliki broj školovanih ljudi, kada je tome međunarodnom židovstvu uspjelo produbiti jaz između onih u Hrvatskoj, koji su imali previše, i onih stotina hiljada, koji su svaki dan imali sve manje, odlučilo se to isto međunarodno židovstvo zavladata i hrvatskim pukom onako isto, kako je zavládalo velikim dijelom školovanih ljudi, u prvom redu hrvatskim radništvom. Zato se poslužilo međunarodnim marksizmom odmah nakon što je izbila velika židovska revolucija u Rusiji pod vodstvom Židova Leona Bronsteina kasnije Trockoga i Apfelbauma kasnije Zinovljeva.

I u građanskoj Hrvatskoj bila je osnovana komunistička politička stranka, koja je tajno djelovala u hrvatskom narodu. Osnovani su radnički marksistički sindikati, razna kulturno-prosvjetna radnička društva pod prerasnim zvučnim imenima, osnovana su razna radnička marksistička pjevačka, izletnička, diletantska i ina društva, ne samo za radnike, već i za učenike i đake. Osnovane su konačno marksističke naklade i knjižare. U svim tim društvima, organizacijama, nakladama i knjižarama stajali su Židovi-marksisti na vodećim mjestima. Međunarodni marksizam sa Židovima-marksistima na čelu počeo je i u građanskoj Hrvatskoj svojim razornim djelovanjem među hrvatskim radnicima, učenicima i đacima s jednom jedinom zadaćom, da zavede hrvatske radnike, velevrijedni dio hrvatskog puka i hrvatskog naroda, i da hrvatskom narodu otruje njegovu mušku i žensku mladost. Na hrvatskom sveučilištu pobjeđuju prigodom izbora u đачka društva marksističke liste s glasovima Židova, i ako je hrvatsko sveučilište bilo prožeto najradikalnijim rodoljubljem.

Sve negativne strane građanske države, kao predstavnice zapadno-evropske demokracije, odrazuju se i u građanskoj Hrvatskoj.

Međunarodno židovstvo, koje je sve više preotelo maha na svim područjima, na kojima se razvijao život hrvatskoga naroda u građanskoj Hrvatskoj, uspjelo je dijelom izravno preko vlastitih borbenih organizacija, a dijelom neizravno preko međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma razviti na svim područjima narodnog života stanje nereda.

Židovska štampa sa svojim dnevnicima za puk i školovane ljude, sa svojim ženskim listovima, židovska nakladna poduzeća sa sve većim brojem prijevoda židovskih, liberalno-demokratskih i socijalno-demokratskih autora, koji su upravo preplavili, poput masovne tvorničke robe, domove hrvatskih privatnih i državnih činovnika te

učeničke i đачke sobe, kazališni komadi, koje je međunarodno židovstvo u zajednici s međunarodnim slobodnim zidarstvom i marksizmom uspjelo proturati na hrvatsku pozornicu, trovalački filmovi, koje su židovske filmske agencije dobavljale u velikom broju u sve veći broj kino kazališta, također u rukama isključivo Židova, prvi krugoval pod utjecajem Židova, sve veći broj židovskih knjižara sa silnim brojem liberalno-demokratskih i socijalno-demokratskih, dakle marksističkih knjiga, prevlast Židova u hrvatskoj trgovini, u hrvatskim obrtima, u tvorničarstvu, bankarstvu i osiguranju, a zadnjih nekoliko godina i sve veći utjecaj Židova na hrvatsku mušku i žensku učeničku i đачku mladost preko srednjoškolskih i sveučilišnih stolica, morao je konačno i u građanskoj Hrvatskoj donijeti svoje neminovne plodove: školovani ljudi, dakle nova hrvatska gospoda, odijelili su se u velikoj mjeri duši hrvatskog naroda, smatrajući upravo dužnošću, da kao odlučni čimbenici na stranačko političkom polju vladaju nad narodom, pa je to tako jasno naglasio dr. Ante Starčević u već spomenutim »Pismima Mađarolacah« riječima:

»Gospoda samo za svoju korist gospoduju«.

Ta ista gospoda smatrali su upravo svojom dužnošću, da kao odlučujući čimbenici u gospodarstvu, preko naroda i njegovog džepa unapređuje svoje materijalne interese, a na ostali m područjima, da kao najamnici svjesno ih nesvjesno ili drže vlastiti narod u mraku, ili da ga zavode odnosno truju sve to zato, da ostane tijestom, koje će vlasnik kapitala u hrvatskom narodu mijesiti po svojoj volji.

Malo hrvatsko građanstvo, hrvatski obrtnici i trgovci, sve su teže osjećali djelovanje nadmetanja veletrgovine i tvorničarstva, koje se dizalo i širilo, ne prema potrebi potrošača, već u korist velikog i stranog kapitala, naravski na zator male trgovine i obrta. Uz to su se uspavljivali u nekom romantičnom rodoljublju, ne sluteći, da i njih okružuje zadah demoralizacije, sličan onome, koji je već okružio i okužio njihove školovane sugrađane.

Hrvatski radnici osjećali su sve teže pritisak i izrabljivanje velikog, stranog kapitala, a prepušteni sami sebi, prihvatili su objeručke one, koji su im se prvi pridružili kao prijatelji radništva, nemajući niti pojma, da prihvaćaju pomoć onih, kojima je jedini cilj, da ih odijele od njihovog naroda i da onda kao klasa, izvan hrvatskog naroda, očekuju u budućnosti svoje bolje dane, u zajednici proletera svijeta. Ti hrvatski radnici nisu niti slutili, da bi u toj proleterskoj zajednici budućnosti vladah nad njima oni isti, koji su zavladaali svojim kapitalima i građanskom Hrvatskom. I te naše hrvatske radnike okružio je i već polagano okužio onaj isti zadah demoralizacije, koji je okružio i okužio hrvatske školovane ljude, hrvatsku inteligenciju dakle hrvatsku gospodu, a okužio hrvatske male građane, trgovce i obrtnike. Hrvatski je radnik počeo u velikom broju mrziti svakog onog, koji je živio životom dostojnim čovjeka, a da i ne spominjemo one, koji su imali previše. Smatrajući se članom radničke klase, izvan svoga hrvatskoga naroda, on je već počeo predstavljati plijen demoralizacije, koja je zahvaćala sve jače razmjere u građanskoj Hrvatskoj.

Privatni namještenici slijedili su svoje drugove radnike. Zatrovani proizvodima knjižarskog tvorničarstva i trovalačkim filmovima, najprije su se bacili u velikom dijelu u naručaj liberalne demokracije, nemajući niti pojma što ona znači i što ona predstavlja, da se u zadnje vrijeme jedan njihov dio baci u zagrljaj socijalne demokracije zapravo komunizma. Širenje razornog komunizma među privatnim namještenicima pospješio je upravo nesocijalan duh poslodavaca, koji su se u isto doba razbacivali svojim navodnim rodoljubljem, kada su na svakom koraku, gdje su mogli, materijalno iskorišćivali svoje namještenike. Dva svijeta, dvije fronte!

Hrvatsko je seljaštvo ostalo izvan ovih i ovakovih domašaja u svojim selima, prepušteno samo sebi, izrabljivano i isisavano po svima onima, koji su s njime dolazili u doticaj, odnosno, koji su ga trebali u građanskoj Hrvatskoj.

Dr. Ante Radić veliki učitelj hrvatskog seljaštva, počeo ga je probuđivati i podučavati. Na tom putu upozorio je on hrvatsko seljaštvo, uz ostalo, da Židovi truju narod rakijom, da Židov zato seljaku posuđuje novac, da mu može kasnije prodati zemljište, i da Židovi nisu i ne mogu biti Hrvati, pa da se mora paziti, kada Židovi mijenjaju svoja prezimena, da se iza njih pred narodom kao stranci sakriju, da im se to ne dopusti, da si uzimaju lijepa, stara i časna imena.

Ne samo da je dr. Antun Radić upozoravao hrvatsko seljaštvo na rad i djelovanje Židova kao stranaca u hrvatskom narodu, već je on upozoravao hrvatsko seljaštvo i na slobodne zidare, pa je napisao, da su slobodno-zidarske organizacije društva prokleta i nedostojna. Isto je tako upozorio i na marksizam, nazvavši ga naukom—nenaukom!

Hrvatska mladost, muška i ženska, polovično odgojena u školama koje su izobražavale pojedince, a nisu odgajale čovjeka, okružena također zadahom demoralizacije, predstavljala je najizdašnije polje rada svima onima, koji su sve poduzeli u građanskoj Hrvatskoj, da budući hrvatski naraštaji ne postanu sposobni, neustrašivi, odlučni, energični i nepokolebivi borci protiv onih, koji im truju domovinu i narod. Zato se mladosti pružalo u punoj mjeri sve ono, što ju je trebalo odvratiti od pravog puta. Hrvatsku je mladost trebalo učiniti mekoputnom, mirotvornom ili pacifističkom, čovjekoljubivom ili humanom, mladosti, koja će u najsurovijem športu, otrovana najlošijom štampom, zadojena stopostotnim materijalizmom, ostati daleko od svoga hrvatskog naroda, koji ne smije saznati, da ga danas sutra imadu predstavljati malovrijedni pojedinci, nosioci demoralizacije u korist vlasnika kapitala, koji se u takovoj građanskoj Hrvatskoj smatrao sve jačim i sigurnijim.

Oko pedeset hiljada Židova na području hrvatskih zemalja, u kojima živi oko 6 milijuna Hrvata, ne predstavlja niti jedan posto Hrvata, no njihov udio na svim područjima, na kojima se razvija život hrvatskog naroda, jest upravo odlučujući, i svake godine sva odlučniji, što drugim riječima znači, da hrvatski narod dolazi sve manje do odlučivanja o svojoj sudbini u svojoj kući, u kojoj je dao mogućnost života jednoj manjini, koja ne predstavlja niti jedan posto Hrvata.

Trgovina u hrvatskim zemljama nalazi se gotovo sva u rukama neznatne manjine tj. Židova. To vrijedi napose za uvoznu i izvoznu trgovinu, a da i ne govorimo o trgovini na malo u hrvatskim selima, trgovištima i gradovima, s glavnim gradom svih Hrvata, bijelim Zagrebom, gdje su gotovo sve trgovine židovske. Možemo mirne duše ustvrditi, da se u građanskoj Hrvatskoj nalazi 95 posto trgovine u židovskim rukama.

Obrt u hrvatskim zemljama prelazi također u židovske ruke. Draguljarski, optičarski, kemijsko-čistački, krznarski, kozmetičarski, mlinarski, štamparski, litografski, fotografski, instalaterski, ortopedijski, kinematografski, zubotehnički, umjetno-cvječarski i hotelski, nalaze se sa 80—90 posto u rukama Židova. Ostali obrt, koji jedva životari, ostao je u hrvatskim rukama. Na ovom mjestu treba osobito naglasiti knjižarski obrt, tako važan po svaki narod, koji se u građanskoj Hrvatskoj nalazio u velikoj mjeri u rukama Židova.

Tvorničarstvo i to poljoprivredno i prehrambeno, drvarsko, građevinsko, metalurgijsko-strojerno, tekstilno, kemijsko-petrolejsko, kožarsko, grafičko i papirno, strojerno, električno te rudarsko, sve je — možemo mirne savjesti ustvrditi — u rukama Židova. Građanska se Hrvatska mogla podičiti, da je kao čisto seljačka zemlja propustila, da cijelo mlinarsko tvorničarstvo, dakle poljoprivredno i prehrambeno, prepusti strancima. Tvorničarstvo dakle u građanskoj Hrvatskoj nalazilo se s gotovo 100 posto u rukama Židova.

U bankarstvu i u osiguranju držali su u građanskoj Hrvatskoj Židovi sve niti u svojim rukama. Od sviju važnijih novčanih zavoda u Hrvatskoj, samo su bila tri zavoda, koja nisu bila u židovskim rukama. Jedan od njih bio je u rukama slobodnih zidara. Od velikih osiguravajućih samo je jedan i to »Croatia«, osiguravajuća zadruha u Zagrebu, koji predstavlja čistu hrvatsku osiguravajuću ustanovu.

Baš na polju bankarstva i osiguranja dokazuje građanska Hrvatska, da su Židovi pioniri modernog kapitalizma, koji su kao takovi i u građanskoj Hrvatskoj uspjeli u punoj mjeri nametnuti kapitalistički sustav. Možemo ustvrditi, da se bankarstvo i osiguranje nalazilo sa 99 posto u rukama Židova.

Burza se također nalazila posve u rukama Židova. Tu su oni odlučivali u odboru za tipiranje brašna, u Obraničkom sudu, u upravnom odboru burzovnog vijeća, u vještačkom povjerenstvu i u savjetodavnom odboru. Od burzovnih mešetara većina su bili Židovi.

U Savezu novčanih i osiguravajućih zavoda, u Društvu za zaštitu vjeronika, u Središnjem uredu za osiguranje radnika kao i u njegovim Okružnim uredima za osiguranje radnika te u mnogim drugim socijalnim, staleškim i klasnim privrednim organizacijama, bio se sve jače osjećao utjecaj Židova.

U slobodna zvanja: dakle među inženjere, liječnike i odvjetnike ulazili su Židovi u sve većoj mjeri tako, da se može reći, da su slobodna zvanja u građanskoj Hrvatskoj bila popunjena s kojih 40 posto sa Židovima.

Među privatne namještenike počeli su Židovi također ulaziti u sve većem broju, pa se njihov utjecaj u raznim privatnim ustanovama sve više i više osjećao.

I u državnu službu stali su u zadnje vrijeme u građanskoj Hrvatskoj polagano ulaziti Židovi, iako u najmanjoj mjeri, obzirom na materijalni položaj, koji je u toj službi bio dosta slab.

Svakako možemo ustvrditi slijedeće: Dok tri četvrtine Hrvata živi na selu, tri četvrtine Židova živi u gradovima.

Dok jedva jedan posto Židova u hrvatskom narodu drži u svojim rukama devedeset i sedam posto trgovine, obrta, bankarstva, osiguranja i tvorničarstva, devedeset i sedam posto Hrvata drže u svojim rukama tek neznatni ostatak od bijednih tri posto trgovine, bankarstva, obrta, osiguranja i tvorničarstva.

Prihod Židova od posjeda zemlje, šuma, banaka, trgovine i tvorničarstva, koji su oni godišnje iznosili iz građanske Hrvatske, predstavljao je sigurno do blizu jedne milijarde dinara. Svi ti silni milijuni odilazili su u inozemstvo, a na bezuvjetnu štetu hrvatskog narodnog gospodarstva.

Kada se uzme u obzir prevlast Židova na polju obrta, trgovine, tvorničarstva, bankarstva i osiguranja u građanskoj Hrvatskoj i njihov sve jači utjecaj na svim područjima, na kojima se do danas razvijao narodni život Hrvata, dobiva se ovaj račun: na svaki dinar, što ga je zaradio svojim radom jedan Hrvat u svojoj zemlji kao domaćin, zaradio je Židov, koji predstavlja u zemlji domaćina-Hrvata, stranca i to neznatnu manjinu od jedva 1 posto, najmanje petnaest dinara.

Gotovo kroz sva ona sredstva, kojima se u građanskoj Hrvatskoj stvaralo tzv. javno mnijenje, uštrcavao je Židov u dušu i u srce Hrvata misli, koje je on trebao, da njima prožme dušu hrvatskog naroda, kako ne bi uvidio put, kojim su ga vodili oni, koji su u građanskoj Hrvatskoj u istinu vladali nad hrvatskim pukom tj. hrvatskim seljaštvom, hrvatskim radništvom i malim hrvatskim građanstvom.

Kraj takovog stanja mogu se na građansku Hrvatsku mirne duše primijeniti riječi Dostojevskog iz njegovog Dnevnika ...

»Židovi su postali gospodari na burzi, oni upravljaju kapitalima, oni mogu davati vjeresiju, oni ravnaju cijelom međunarodnom politikom, pa se može na kraju kazati za njih: Približuje se njihovo potpuno carstvo! Počinje trijumf ideja, pred kojima će se morati pokloniti i osjećaji čovjekoljublja, i težnja za istinom, i čuvstva kršćanska i nacionalna, dapače i osjećaj nacionalnog ponosa europskih naroda! Počinje mjesto toga carstvo materijalizma, slijepa proždrljiva težnja za ličnim materijalnim osiguranjem i težnja za zgortanjem novca, ne birajući sredstva ...«

Zar nije strašno, kada čitamo, gdje Srbijanac M. Savić, bivši načelnik bivšeg jugoslavenskog Ministarstva trgovine i industrije piše u svome djelu »Naša industrija i zanati« Sarajevo, str. 144. uz ostalo i ovo:

»Pravi su Hrvati navikli na strance, pa se ne bune protiv njih i čisto im izgleda nemoguće i zamisliti, da bi oni mogli biti industrijalci, veletrgovci, rukovode tvornica ili banaka, i da bi oni bili gazde i vođe tvornica i banaka i veletrgovina. Hrvati niti su naučili poslove, niti imaju kapitala, da ih preuzmu u svoje ruku, a kamoli da nove podižu. Oni nemaju ni pouzdanje u sebe«.

Ovo su strašne riječi, koje je o građanskoj Hrvatskoj napisao Srbijanac, koji je po svojoj službi dobio točan uvid u sve statističke podatke, u koje se morao iz dana u dan zagledati svaki onaj Hrvat iz građanske Hrvatske, kojemu je bilo stalo do bolje budućnosti hrvatskog naroda.

Ma kako bile ove riječi strašne, one nisu pogodile hrvatski narod, već one, koji su zadnjih nekoliko desetljeća predstavljali odlučujuće čimbenike u građanskoj Hrvatskoj. To je onaj tanki sloj ljudi, predstavnici tzv. višeg dijela građanstva, veletrgovci, tvorničari i bankari, novčari uopće kao i predstavnici slobodnih zvanja, uz one nauke, koji su kao predstavnici kapitala i naobrazbe, koja je stajala u njihovoj službi, bili odlučujućim čimbenicima na svim područjima, na kojima se razvijala građanska Hrvatska. Svi su ti stajali u toj građanskoj Hrvatskoj bilo izravno bilo neizravno pod utjecajem međunarodnog židovstva i sav život građanske Hrvatske usmjerili u pravcu unapređivanja interesa tog istog židovstva. Hrvatski narod, zapravo hrvatski puk ili još točnije hrvatsko seljaštvo, hrvatsko radništvo, kao i čestito malo građanstvo, dakle preogromna većina hrvatskog naroda, nije nosila nikakove krivnje radi ovako bijednog stanja u građanskoj Hrvatskoj.

Svakovrsne su bure i oluje prohujale kroz tolika stoljeća nad hrvatskim zemljama a ipak nisu Hrvatsku srušile ni uništile. Hrvatski je narod tokom dugog niza stoljeća odolio Mlečanima i Francima, Hunima i Turcima i drugima jačim neprijateljima svoga doma, a eto u ove naše zadnje dane svojim najvećim neprijateljima, pa je ipak ostao svoj na svome.

Kroz ta burna i krvava stoljeća pokazivala se uvijek silna snaga i životna sposobnost hrvatskog naroda, sakrivena prvenstveno u hrvatskom seljačkom domu, u kojem je hrvatska seljačka obitelj svojom svježom i nepokvarenom krvi i djecom preporučala iz stoljeća u stoljeće, iz jednog naraštaja u drugi, sav hrvatski narod.

I danas, kada zapadno-evropska demokracija u građanskim državama proživljuje svoje zadnje dne, danas proživljuje ta ista demokracija svoje zadnje dane i u građanskoj Hrvatskoj.

Nikada ne bi mogao M. M. Savić sa poraznim statističkim podacima ustvrditi, kao da Hrvati nemaju samopouzdanja u samoga sebe, da nisu nad hrvatskim narodom kroz toliko desetljeća razvitka i života građanske Hrvatske vladali u istoj oni, koji su na odlučujućim mjestima svu odgovornost prema načelima zapadno-evropske demokracije stalno prebacivali na promjenljivu većinu vlastitih mameluka, koji su prema tuđinskoj ideologiji, uvezenoj u hrvatski narod i u hrvatskom narodu izigravali narodne predstavnike !

Zapadno-evropska demokracija, tuđinska ideologija, uvezena iz vana u hrvatski narod, koja se razvijala u građanskoj Hrvatskoj, dovela je i morala je matematičnom točnošću dovesti prije ili kasnije do prevlasti Židova gotovo na svim područjima, na kojima se razvijao život građanske Hrvatske.

Odlučujući čimbenici u hrvatskom narodu teško su griješili, kada su tokom prošlog stoljeća prenijeli u hrvatski narod misao zapadno-evropske demokracije sa parlamentarnom većinom. Sigurno još niti jedna tuđinska ideologija nije bila tako daleko od duše, pravnih običaja i pravne svijesti hrvatskog naroda kao ideologija zapadno-evropske demokracije i parlamentarne većine.

Ti su se odlučujući čimbenici primili kao utopljenik slamke ove tuđinske ideologije, mjesto da svoj pogled svrate na hrvatski seljački dom, koji u svojim pravnim običajima i u svojoj pravnoj svijesti, po kojoj je kroz stoljeća uređivao sve odnose skupnog života, rada i svojine, čuva najstarije pravo hrvatskog naroda.

Poglavica, kućegospodar, starješina, kućegazda ili domaćin stare hrvatske seljačke obitelji nije nikada bio silnik niti po nasljedstvu niti po rodu, već je bio biran slobodnom voljom između svih punoljetnih članova seljačkoga doma, dakle po domarima. Tako izabran ne po kakovoj promjenljivoj većini, na koju bi prebacivao odgovornost, već po svim domarima, on je kao predstavnik njihovih želja i težnja, upravljao cijelom seljačkom kućnom zadrugom uz ličnu odgovornost, primajući svojim izborom dužnost, da drži red u kući i da raspolaže poslovima prema vremenu i usjevima, te da se brine za unapređivanje interesa cijele zadruge.

Odlučujući čimbenici u građanskoj Hrvatskoj niti su sve to poznavali, niti su marili za veliko blago hrvatskog naroda, koje je ovaj čuvao u svojoj hrvatskoj seljačkoj obitelji. Oni su prenijeli u hrvatsku sredinu tuđu misao i po njoj razvijali život hrvatskog naroda, pa konačno srozali građansku Hrvatsku tako nisko, da je o njoj mogao M. M. Savić izreći onako žalostan sud, sa brojkama u ruci.

Kada je 1. prosinca 1918. ovako srozana građanska Hrvatska unišla, krivnjom tadanjih odlučujućih čimbenika, u bivšu Jugoslaviju odnosno u zajednički državni život s građanskom Srbijom, koja se već u ono doba nalazila kao suverena građanska država u najdubljoj krizi moralnog značaja, pošla je građanska Hrvatska sve bržim korakom u susret svome sumraku.

U zajedničkoj državi s narodom, koji nije predstavljao samo drugu dušu, drugu kulturu, drugi dio svijeta, već i jedan posve drugi svijet, prožet najstrašnijim materijalizmom, bez truna etike, bez ljubavi za išta veliko, lijepo i plemenito poprimila je i građanska Hrvatska u velikom dijelu sve loše strane toga naroda. Vrijednost novca, kao početka i svršetka svega na ovom svijetu, zacarila se u velikom dijelu i u građanskoj Hrvatskoj! Ta je vrijednost novca korumpirala tokom vremena gotovo sav javni život građanske Hrvatske. Zakoni su se primjenjivali u velikom dijelu kroz novac, a značaj pojedinca mjerio se njegovim imovinskim stanjem. Novac je postao otpiračem za gotovo sva vrata do onih najviših. Pojam rodoljublja i

domoljublja iščeznuo je pred pojmom državoljublja svakog onog, koji je u državi gledao kravu muzaru, koju je stalno u svoju korist muzao. A to su bili gotovo svi oni, koji su od 1. prosinca 1918. do naših dana predstavljali odlučujuće čimbenike u bivšoj državi.

U građanskoj Hrvatskoj, koja je robovala pokvarenoj građanskoj Srbiji, iščezavao je značajan pojedinac, dakle svaki onaj koji se odlikovao postojanošću vlastite volje u dobru, idealan pojedinac, dakle svaki onaj, koji je htio savjesno vršiti i malene dužnosti, odvažan pojedinac, dakle takav, koji je bio pripravan nepokolebivo ustrajati uz svoja načela, nesebičan pojedinac, dakle takav, koji se odlikovao plemenitim srcem, pojedinac, koji je bio pripravan svoj život izgrađivati na već gotovoj prosvjeti hrvatskog naroda i starom hrvatskom poštenju i konačno pojedinac, koji je bio pripravan sve svoje tjelesne snage i umne sposobnosti i htjeti i znati staviti u službu hrvatskoga naroda.

Svi su takovi pojedinci morali prije ili kasnije iščeznuti s površine na svim područjima, na kojima se razvijala građanska Hrvatska pod vodstvom građanske Srbije, da ustupe svoja mjesta ljudima laktašima, nezalicama, materijalistima, beznačajnicima, licemjerima, ljudima bez djelotvornog rodoljublja i domoljublja, demagozima i najvećim korupcionistima.

U ovakovoj moralnoj kaljuži, u kakovu je unišla građanska Hrvatska godine 1918., dobilo je međunarodno židovstvo osobito plodno polje svoga razornoga rada. Dijelom izravno kroz vlastite borbene organizacije, a dijelom preko međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma rastakalo je ovo međunarodno židovstvo građansku Hrvatsku. Njezin se je sumrak sve više približavao.

Bilo je pojedinaca, ljudi poštenih, s mnogo ideala i s još više dobre volje, no ti su bili nemoćni usred kaljuže, u kojoj su se našli. Zadnji su se dani zapadno-evropske demokracije sve više približavali u građanskoj Hrvatskoj, koja se konačno našla pred svojim sumrakom. Utjecaj međunarodnog židovstva bio je u građanskoj Hrvatskoj već tako velik, da su tri Židova trebala konačno predstavljati hrvatski narod, kao sastavni dio bivše države, u diplomatskom svijetu, i to baš u Washingtonu, Londonu i Moskvi! Upozorenja rodoljuba na zlo, koje je prijetilo građanskoj Hrvatskoj pođe li i dalje putem, kojim ju je vodila neznatna manjina onog dijela višeg građanstva, koje je predstavljalo kapital i naobrazbu, koja je stajala u njegovoj službi, bila su slična pijesku, bačenom u zrak.

Kada su plemeniti i nesebični, no naivni pojedinci sve pokušali da evolutivnim putem povedu hrvatski narod iz građanske u novu, narodnu ili pučku, zapravo seljačku Hrvatsku, koja bi imala unutar svojih granica ostvariti hrvatsku narodnu zajednicu i time u vezi novu socijalnu Hrvatsku, pokazalo se, da je takav put u bivšoj državi nemoguć iz dva razloga:

1. U prvom redu ne može se ostvariti narodna, dakle pučka ili zapravo seljačka Hrvatska, kao hrvatska narodna zajednica odnosno kao socijalna Hrvatska bez rješenja socijalnog pitanja, koje je i u hrvatskom narodu goruće. Socijalno pak pitanje ne može se niti u jednom narodu riješiti tako dugo, dok narod ne spozna samoga sebe. Spoznati pak može narod samoga sebe tek onda, kad stekne uvjerenje, da mora isključiti sa sviju područja, na kojima se razvija njegov narodni život one, koji predstavljaju bolesni čir na njegovom narodnom tijelu, a to je međunarodno židovstvo s međunarodnim slobodnim zidarstvom i međunarodnim marksizmom. Odlučujući čimbenici u građanskoj Hrvatskoj, i ako se nekojima od njih ne može zaniijekati poštenje i dobra volja, nisu spoznali razornu snagu međunarodnog židovstva, međunarodnog slobodnog zidarstva i međunarodnog marksizma, pa zato nisu niti htjeli, niti mogli započeti ozbiljnu borbu s tim trima razornim međunarodnim silama u hrvatskom narodu.

2. U drugom redu ne može se ostvariti narodna, dakle pučka, zapravo seljačka Hrvatska, kao hrvatska narodna zajednica odnosno kao socijalna Hrvatska bez rješenja nacionalnog pitanja dakle bez ostvarenja nacionalnih ideala hrvatskoga naroda, tj. bez kidanja veze sa srpskim narodom i bez obnovljenja nezavisne hrvatske države. Odlučujući čimbenici u građanskoj Hrvatskoj, i ako su sigurno shvatili potrebu ostvarenja nacionalnih ideala hrvatskog naroda, nisu shvatili, da se nacionalni ideali niti jednog naroda, a kamoli hrvatskog, ne mogu ostvariti u današnjim povijesnim vremenima — na prelazu iz građanske u narodnu državu — polovičnim mjerama, dakle evolutivnim putem, već samo radikalnim mjerama dakle revolucionarnim putem. Za taj im je put manjkala i volja i odlučnost a i sposobnost. Oni nisu htjeli sami sebi priznati, da se rješenje socijalnog pitanja u jednom narodu može u današnjim vremenima riješiti samo u vlastitoj državi. Jer su bili politički posve slijepi, dogodilo im se i to, da su ih predstavnici građanske Srbije, koja se nalazila u najvećoj krizi moralnog značaja, bili prisiljeni upozoriti, da tri Židova ne mogu na diplomatskom polju predstavljati hrvatski narod, pa niti u Washingtonu, Londonu i Moskvi. To je najveća pljuska, koju je u sumraku svoga života dobila građanska Hrvatska. Ona je svoj vijek dotrajala i zato je morala uginuti u najbjednijoj kerenštini.

Dana 10. travnja 1941. uginula je građanska Hrvatska, da ustupi svoje mjesto novoj narodnoj, zapravo pučkoj ili seljačkoj Hrvatskoj kao budućoj socijalnoj državi, koja će kao Nezavisna Država Hrvatska imati veliku i plemenitu zadaću; da ostvari vjekovne ideale hrvatskoga naroda, Hrvatsku, koja će biti sama svoja, Hrvatsku, koja će biti Hrvatska za Hrvate, Hrvatsku, kojoj će biti priznata njezina državna individualnost, njezina nezavisnost, i u koju će spadati sve ono, što je nekoć k njoj spadalo. Koja će udružiti sav hrvatski narod u jedno državno tijelo, koje će živjeti narodnim životom, koje će nastojati o svojem kulturnom preporodu i o svojem duševnom i materijalnom napretku. Hrvatsku, koju će predstavljati hrvatski narod sa željom, da u kolu prosvijetljenih naroda bude također čimbenikom i da složno s ostalim prosvijetljenim narodima sudjeluje u velikom dijelu općega napretka čovječanstva, sve to prema

mislima vodiljama Oca Domovine Dra. Ante Starčevića, kojoj je misli bio posvećen sav njegov rad i cijeli njegov život, onog velikog Hrvata, koji predstavlja duhovnog oca naše ostvarene Nezavisne Države Hrvatske.

Nezavisna Država Hrvatska zamijenila je na tisućljetnom području hrvatskog naroda građansku Hrvatsku, da odstrani stalešku i klasnu borbu, da svakom članu hrvatskoga naroda dade preduvjete za život dostojan čovjeka, da dovede u sklad sve oprečne interese pojedinih dijelova hrvatskoga naroda, da hrvatski narod po svojim najboljim i najsposobnijim pojedincima postane odlučujućim čimbenikom na svim područjima i na svim poljima, na kojima će se razvijati u budućnosti njegov život i da u novom poretku, koji se danas izgrađuje u svijetu pod vodstvom Adolfa Hitlera, najvećeg sina njemačkog naroda, i nova Hrvatska bude graditeljem tog novog poretka, nove Evrope.

Ta nova Hrvatska ima zadaću uništiti razorne snage međunarodnog židovstva, međunarodnog slobodnog zidarstva kao i međunarodnog marksizma u hrvatskom narodu i osloboditi cijeli hrvatski narod more, koja ga je pod plaštem zapadnoevropske demokracije pritiskala zadnjih sto i pedeset godina. U toj novoj Hrvatskoj morati će biti rad temeljem svake vrijednosti a dužnost temeljem svakog prava. Odgovornost pojedinca kod vršenja javnih poslova bilo kakove vrsti, morati će doći od najvećeg izražaja. Na urednom i vjerskom obiteljskom životu morati će se izgrađivati unutar te nove Hrvatske buduća hrvatska narodna zajednica kao socijalna Hrvatska.

Samo takova Hrvatska bit će sposobna ostvariti sve težnje i sve želje svih naraštaja hrvatskog naroda kroz stoljeća!

Ta nova Hrvatska jest Hrvatska ustaška i seljačka, koja se izgrađuje po ustaškim načelima i pod vodstvom velikog sina hrvatskoga naroda, vođe svih Hrvata, Poglavnika Dr. Ante Pavelića.

